Η ΟΔΟΣ

«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδός καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή». (Ἰωάν. 14,6)

ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΔΑΧΗΣ
ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΟΔΟΥ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΦΥΛΛΟ 34 ΕΤΟΣ 10ο • 2015

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ

Η χριστιανική ἠθική βασίζεται στήν ἀνθρωπολογία τοῦ χριστιανισμοῦ, μέ βάση τήν ὁποία ἡ σχέση Θεοῦ καί ἀνθρώπου εἶναι σχέση ζωῆς καί ἔχει ὡς πρότυπο τό θεανθρώπινο πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ.

Τό μυστικό τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης εἶναι τοῦτο: «δέ θέλει μονάχα νά ζεῖ, μά καί νά ξέρει γιατί ζεῖ», μᾶς ἐξομολογεῖται κάποιος ἥρωας τοῦ Ντοστογιέφσκι. Δέν ἀρκεῖ μόνο ὅτι ζοῦμε, ἀλλά χρειάζεται νά ἔχει νόημα ὁ βίος μας. Πέρα καί πάνω ἀπό τό «τί» εἶναι ἡ ζωή, ὑπάρχει καί τό «γιατί» ἄραγε ζοῦμε. Κάθε ἀπάντηση σέ αὐτό τό τελευταῖο ἐρώτημα διαμορφώνει ἕναν ὁρισμένο τρόπο ζωῆς.

Αὐτό λέγεται ἦθος: εἶναι ὁ τρόπος πού ζοῦμε τή ζωή μας. Μέ αὐτήν τήν ἔννοια τό ἦθος καί ἡ ζωή εἶναι σύμφυτα. Δέν μπορεῖς νά ζήσεις χωρίς ἕνα νόημα καί δίχως κάποιο τρόπο ἐμβίωσης αὐτοῦ τοῦ νοήματος. Ἴσα-ἴσα μάλιστα, ἀπό τόν τρόπο πού ζοῦμε τή ζωή μᾶς ἀποφαινόμαστε ἄν τή χαιρόμαστε ἤ ὄχι, ἄν εὐτυχοῦμε ἤ δυστυχοῦμε, ἄν τελικᾶ ὁ βίος μας εἶναι ἀβίωτος.

Ὅταν τό ἦθος συστηματοποιεῖται καί θεωρητικοποιεῖται, τότε συγκροτεῖται ἠθική. Πρόκειται γιά τή γενίκευση καί τήν κωδικοποίηση τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς, πού διατυπώνεται μέ ἀπαγορεύσεις («οὖ», «μή») καί προτροπές, ἀρνητικά καί θετικά, ὅπως χαρακτηριστικά ἐμφαίνεται στό μωσαϊκό δεκάλογο ἤ στήν καντιανή κατηγορική προστακτική. Ἡ ἠθική εἶναι συστηματική, ἐνῶ τό ἦθος μένει ἐφαρμοσμένο, βιωμένο. Ἡ ἠθική εἶναι ἡ θεωρία τοῦ ἤθους. Πρόκειται γιά τή βιωμένη πρακτική πού ἐκφράζεται μέ θεωρητικούς ὅρους.

Ὅποτε ἡ ζωή ἀποκτήσει νόημα, τότε γεννιέται τό ἦθος. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος βρεῖ κάποιο νόημα στή βιοτή του, τότε συμπεριφέρεται στή καθημερινότητά του μέ ὁρισμένο τρόπο, ἐναρμονίζει τό ἦθος του μέ τή νοηματοδότηση τῆς ζωῆς του. Στή συνέχεια, ἀργά ἤ γρήγορα, θά διατυπωθεῖ θεωρητικά καί συστηματικά ὅτι ἐμβιώνεται ἔμπρακτα, κι ἔτσι θά συγκροτηθεῖ μιά ἠθική θεωρία, διδασκαλία κλπ.

Ἡ ἠθική εἶναι ἡ θεωρία τῆς ζωῆς. Τό ἦθος εἶναι γέννημα τῆς ζωῆς. Ὅπου πάλλει ἡ ζωή, ἐκεῖ ἐμφανίζεται ἡ ἠθική. Τό ἄνθος τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς λέγεται ἦθος καί ὁ καρπός τοῦ ὀνομάζεται ἠθική. Δέν πρέπει ὅμως νά ἐξισώσουμε τήν ἠθική μέ τή θρησκεία. Μπορεῖ ἱστορικά νά εἶναι ἡ θρησκεία τό λίκνο τῆς ἠθικῆς, ὡστόσο δέν ἀποτελεῖ τήν ἀποκλειστική πηγή ἔμπνευσης κάθε ἠθικῆς διδασκαλίας, ἰδιαιτέρως μάλιστα στό νεώτερο δυτικοευρωπαϊκό πολιτισμό. Ἡ φιλοσοφία καί ἡ πολιτική ἰδεολογία κατασκεύασαν δική τους ἠθική μέ ἤ χωρίς Θεό, ἀνθρωπιστική ἤ κοινωνιστική, ἀθεϊστική ἤ ἀγνωστικιστική. Ἠθική ἔχουμε ἀπό τό δεκάλογο τοῦ Μωυσῆ μέχρι τήν καθηκοντολογία τοῦ Κάντ, ἀπό τόν στωικισμό ἕως τόν εὐδαιμονισμό, ἀπό τή μαρξιστική πραξιολογία ὡς τόν κώδικα ἐπαγγελματικῆς δεοντολογίας κάθε κλάδου. Ἑπομένως ἡ θρησκεία διαφοροποιεῖται ἀπό τήν ἠθική, παρότι σχετίζεται μαζί τῆς ἱστορικά.

Ἐντελῶς ἄλλο εἶναι ἡ ἠθική ὡς θεωρία τοῦ ἤθους καί ὁλότελα διαφορετικό μέγεθος συνιστά ὁ ἠθικισμός ἤ ὁ μοραλισμός (ἠθικοκρατία, ἠθικολογία). Πρόκειται γιά τήν ἀπολυτοποίηση τῆς ἠθικῆς καί τή μονομέρεια τοῦ ἤθους. Ἠθικισμός εἶναι ἡ ὑπερβολή τῆς ἠθικῆς. Ὅπως ἡ ἔλλειψή της, συνιστά τήν ἀνηθικότητα, τήν ἀήθεια, ἔτσι καί ἡ ὑπερβολή τῆς ἠθικῆς φέρνει στήν ἠθικολογία.

Ἄν ἡ ἠθική εἶναι σύμφυτη μέ τή ζωή, ὅπως τή περιγράψαμε προηγουμένως,

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Ζοῦμε σέ μία ἐποχή, ὅπου ἀπό πολλούς δῆθεν προοδευτικούς ἀπορρίπτονται οἱ παραδοσιακές ἠθικές ἀξίες. Ἡ Ἐκκλησία ὡς θεοΐδρυτος θεσμός ἐμμένει στή διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὅτι στόχος τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὁ ἁγιασμός. Αὐτή ἡ πορεία ἐξασφαλίζεται μόνο μέ τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ ἀποτελοῦν τά πλαίσια πού καθοδηγοῦν τόν ἄνθρωπο στήν αἰώνια σωτηρία.

Σήμερα δέν ζοῦμε μόνο σέ μία ἐποχή οἰκονομικῆς κρίσεως ἀλλά κυρίως σέ μία ἐποχή πνευματικῆς κρίσεως. Οἱ ἄνθρωποι ἔχασαν τόν οὐράνιο προσανατολισμό καί στράφηκαν πρός τήν ἐφήμερη ὕλη. Οἱ περισσότεροι ἔγιναν ὑλιστές καί λατρεύουν τό χρῆμα, τά ἀξιώματα καί τήν ἡδονή.

Στά πλαίσια αὐτοῦ τοῦ ὑλισμοῦ παρατηροῦμε τήν ἀποϊεροποίηση τῆς ζωῆς. Οἱ ἄθεοι θέλουν νά διώξουν τόν Θεό ἀπό κάθε πλευρά τῆς ζωῆς τους: νά βγάλουν τά θρησκευτικά ἀπό τά σχολεῖα, νά καταργήσουν τόν θρησκευτικό γάμο καί τόν θρησκευτικό ὅρκο, νά νομιμοποιήσουν τήν ὁμοφυλοφιλία κλπ.

Τελευταῖα νομοθετήθηκε ἀπό τή Βουλή στά πλαίσια τοῦ σεβασμοῦ τῶν ποικίλων μειονοτήτων ἕνα νέο ἀντιχριστιανικό νομοσχέδιο, τό σύμφωνο συμβίωσης καί γιά τούς ὁμοφυλόφιλους. Ὁ καθένας ἔχει τό δικαίωμα νά ἐπιλέγει τόν τρόπο ζωῆς, πού τόν ἐκφράζει, ἄς εἶναι καί ἀντίθετος πρός τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός μᾶς ἐφτίαξε ἐλεύθερους. Δέν εἶναι ὅμως σωστό αὐτή ἡ μικρή μειοψηφία νά καυχᾶται γιά τή σεξουαλική ἰδιαιτερότητά της, νά τήν προβάλλει καί νά παρασύρει ἀδιαμόρφωτους στόν χαρακτήρα ἐφήβους στήν ὁμοφυλοφιλία. Πολύ χειρότερο θά εἶναι νά τούς ἐπιτραπεῖ στό μέλλον, ὅπως ἐπιδιώκουν, νά υἱοθετήσουν καί παιδιά.

Τό περιοδικό αὐτό ἀφιερώθηκε στήν ἠθική. Ἡ σάρκα στήν ἐκκλησιαστική διδασκαλία δέν δαιμονοποιεῖται οὔτε ἀγγελοποιεῖται. Ἄν κάποιος ἁμαρτήσει σαρκικά εἴτε μέ τήν πορνεία εἴτε μέ τήν ὁμοφυλοφιλία, δέν χάνει τή σωτηρία, ἐφόσον μετανοήσει. Ἡ σάρκα δέν ἀποτελεῖ προϋπόθεση γιά νά ἀναπτυχθεῖ ἡ ἀγάπη πρός τόν Θεό, βοηθᾶ στήν ἀγάπη τῶν συζύγων καί στή διαιώνιση τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περί τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς ἠθικῆς,
Πρωτ. Βασιλείου Ἰ. Καλλιακμάνη, σελ. 3

Ἡ ἡρωϊκή ζωή τῶν νέων καί τό μαρτύριο στήν ἐποχή μας,
Ἀριστοφάνη Δ. Ζαμπακίδη, σελ. 6

Θέλω νά ξαναβρῶ τήν παλιά ὀμορφιά, στό φῶς τοῦ προσώπου Σου καί στή γλυκύτητα τῆς δικῆς Σου ὀμορφιᾶς,
Πρωτοπρ. Νεκτάριου Κάνια, σελ. 10

Ἡ ἀγνότητα καί ἡ ἀνηθικότητα,
Ἀρχιμ. Μαξίμου Παναγιώτου, σελ. 12

Μήνυμα ἐπί τῇ ἑορτῇ τῆς Ἰνδίκτου, σελ. 19

Πατριαρχική Ἀπόδειξις ἐπί τοῖς Χριστουγέννοις, σελ. 20

Χριστουγεννιάτικο μήνυμα Μητροπολίτου Ρόδου κ. Κυρίλλου, σελ. 22

Εἶναι ἱδρυματική ἡ Ἐκκλησία;
Πρωτ. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη, σελ. 23

Ἀστυνομεύοντας τή ζωή τῶν πιστῶν,
Πρωτ. Βασιλείου Α. Γεωργόπουλου, σελ. 25

Βάγια, δάφνη, μυρτιά, ἐλιά,
Παρασκευῆς Μαντικοῦ, σελ. 26

Εἰδήσεις Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, σελ. 29

Εἰδήσεις Ἱερᾶς Μητροπόλεως, σελ. 32

Ἱεροψαλτικά Νέα, σελ. 39

Ἀπόψεις καί Σχόλια,
Ἀρχιμ. Μαξίμου Παναγιώτου, σελ. 40

Η ΟΔΟΣ

Κωδικός ἐντύπου ISSN 1790-6733

Τετραμηνιαία ἔκδοση
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρόδου
Τηλέφωνο: 22410 34300
Fax: 22410 73480
Internet: www.imr.gr
e-mail: imrodou@imr.gr
Συντάσσεται ἀπό ἐπιτροπή

Ἰδιοκτήτης
Ἱερά Μητρόπολις Ρόδου

Ἐκδότης
Μητροπολίτης Ρόδου
κ. Κύριλλος

Ὑπεύθυνος Σύνταξης
Ἀρχιμ. Μάξιμος Παναγιώτου

Προαιρετικές συνδρομές
ALPHA BANK
822002002008824

Ἐκδοτική Παραγωγή
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀρδηττοῦ 12-16, Ἀθήνα
Τηλ. 210-9217513,
Fax: 210-9237033
www.eptalofos.gr
e-mail: info@eptalofos.gr

ἡ ἠθικοκρατία εἶναι ἀντίθετη στή ζωή. Ὁ ἠθικισμός εἶναι τό καρκίνωμα τῆς ἠθικῆς. Τό «γράμμα» τῆς ἠθικολογίας νεκρώνει τό «πνεῦμα» τῆς ζωῆς. Ἔτσι ὁ ἠθικισμός σκοτώνει τό ἦθος, ἐπειδή ἀπολιθώνει τή ζωή. Γι' αὐτό τελικά ἡ ἠθικολογία ἀναιρεῖ τήν ἠθική. Ἄλλο εἶναι τό ἠθικό καί ἐντελῶς ἄλλο εἶναι τό ἠθικιστικό ἤ ἠθικολογικό.

Ἡ ἠθική χρειάζεται. Ὁ ἠθικισμός περισσεύει. Ὅπως τό ἦθος εἶναι ἀπαραίτητο στή ζωή μας, ἔτσι καί ἡ ἠθική θεωρία εἶναι ἀναγκαία. Ὅμως ἡ ἠθικολογία ὡς νέκρωση τῆς ζωῆς εἶναι περιττή καί ἐπιζήμια. Τί κοινό ὑπάρχει ἀνάμεσα στό λαό καί στό λαϊκισμό, στό ἔθνος καί στόν ἐθνικισμό, στήν εὐσέβεια καί στόν εὐσεβισμό, στό ἦθος καί στόν ἠθικισμό; Κάθε -ισμός εἶναι ἡ ἄρνηση τοῦ ὑποτιθέμενου φορέα του: ὁ εὐσεβισμός τῆς εὐσέβειας καί ὁ ἠθικισμός τοῦ ἤθους.

Τό πιό ἀποτελεσματικό ὅπλο ἐναντίον τοῦ ἠθικισμοῦ εἶναι ἡ ἠθική. Κάθε τυφλή καί ἀδιαφοροποίητη ἄρνηση τῆς ἠθικῆς ἐν ὀνόματι τοῦ ἠθικισμοῦ ὁδηγεῖ στό μηδενισμό, τόν ὁποῖο χρησιμοποιοῦν οἱ ἠθικολόγοι γιά νά κατασκευάσουν ἐκ τῶν ὑστέρων τεχνικά ἐπινοήματα ὑπέρ τοῦ μοραλισμοῦ τους. Μόνο ἡ ἠθική μπορεῖ νά ἀνασκευάσει τόν ἠθικισμό. Ὅπως μόνο ἡ λαϊκή εὐσέβεια τῶν ἁπλῶν ἀνθρώπων μέ τήν ἄδολη πίστη μπορεῖ νά ἐκτοπίσει τόν εὐσεβισμό τῆς μικροαστικῆς θρησκευτικότητας. Ὄχι μόνο μποροῦμε, ἀλλά ὀφείλουμε νά καλλιεργήσουμε μιάν ἠθική ἐνάντια στόν ἠθικισμό.

Ἄν κάποιος μᾶς ρωτήσει πώς τέλος πάντων διαχωρίζουμε τήν ἠθική ἀπό τήν ἠθικολογία, θά τοῦ ἀπαντήσουμε μέ ἁπλά παραδείγματα. Ὁ δεκάλογος τοῦ Μωυσῆ εἶναι ἠθική, ἀλλά ὁ φαρισαϊσμός εἶναι ἠθικισμός. Τό «οὖ κλέψεις, οὐ φονεύσεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις» συνιστοῦν ἠθική. Ὅταν ὅμως ὁ Χριστός θεραπεύει ἀσθενεῖς κατά τήν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου, προκαλεῖ τή δυσφορία τῶν ἠθικιστῶν ἐκείνου τοῦ καιροῦ γιά τή δῆθεν παραβίαση τῆς ἱερᾶς ἀργίας. Καί ἡ ἀπάντησή Του μένει ἀποστομωτική: «τό Σάββατον διά τόν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διά τό Σάββατον» (Μάρκ. 2,27).

Οἱ φαρισαῖοι ἠθικολόγοι μέμφονταν τόν Ἰησοῦ γιά τίς συναναστροφές Του μέ πόρνες καί τελῶνες.

Ὁ φιλάργυρος προδότης μαθητής Τοῦ «σκανδαλίζεται» πού ἡ Μαρία, ἡ ἀδελφή τοῦ νεκροαναστημένου Λαζάρου, περιποιεῖται τόν Ἰησοῦ μέ ἀκριβά ἀρώματα, καί ἡ πρόφαση τοῦ ἠθικιστῆ Ἰούδα ἀπέναντι στόν ἠθικό Ἰησοῦ ἦταν: «διατί τοῦτον τό μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καί ἐδόθη πτωχοίς;» (Ἰωαν. 12,5). Ὅλο τό Εὐαγγέλιο μπορεῖ νά ἀναγνωσθεῖ ὡς μία διαρκής διαχωριστική γραμμή ἀνάμεσα στήν ἠθική καί στήν ἠθικολογία.

Ὁ ἰησουιτισμός τοῦ ρωμαιοκαθολικισμοῦ μέ τό δόγμα «ὁ σκοπός ἁγιάζει τά μέσα» καί τήν ἱεροεξεταστική πρακτική του εἶναι κλασικό κροῦσμα ἠθικισμοῦ στό Χριστιανισμό. Τέλος, ὁ εὐσεβισμός τοῦ προτεσταντισμοῦ μέ τόν πουριτανισμό, τόν πιετισμό καί τή βικτωριανή σεμνοτυφία συνιστά τό ἀνώτατο στάδιο τοῦ ἠθικισμοῦ, τό τελευταῖο σκαλοπάτι τῆς ἠθικολογίας καί τό ἔσχατο κατάλοιπο τῆς ἠθικοκρατίας σήμερα».

Μάριος Μπέγζος

Περί τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς ἠθικῆς

Πρωτ. Βασιλείου Ἰ. Καλλιακμάνη
Καθηγητοῦ Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ.

Εἰσαγωγικά

Τά τελευταῖα χρόνια μέ τήν ἐμφάνιση καί θεσμοποίηση νέων κοινωνικῶν ἀντιλήψεων, τήν ἀνάπτυξη τῶν ἐπιστημῶν καί τῆς τεχνολογίας προκύπτουν πρωτόγνωρα ἠθικά προβλήματα καί ἀνάλογα ἠθικά διλήμματα. Ἡ κοινωνική καί οἰκογενειακή ζωή δομεῖται ὄχι τόσο σέ διαχρονικές ἠθικές ἀξίες, ἀλλά στά ἐνστικτώδη ἀνθρώπινα πάθη. Βέβαια οἱ ἄνθρωποι πάντοτε ἦταν ἐμπαθεῖς καί φίλαυτοι· μοίχευαν, ἔκλεβαν, φόνευαν καί ἀδικοῦσαν, ἀλλά μέ τίς νέες δυνατότητες καί εὐκολίες πού ἀπέκτησαν στή σύγχρονη ἐποχή, διευκολύνεται ἡ ἱκανοποίηση τῶν παθῶν τους. Μέ τήν ἐμφάνιση τοῦ κινηματογράφου κατά τόν εἰκοστό αἰώνα καθώς καί μέ τήν παρουσία τῆς πληροφορικῆς καί τοῦ διαδικτύου ὄχι μόνο προβλήθηκαν νέα ἤθη πού ἀνατάραξαν τήν παραδοσιακή ἠθική, ἀλλά δημιούργησαν καί μία εἰκονική πραγματικότητα γιά τά μεγάλα ζητήματα τῆς ζωῆς. Ἐπίσης, ἡ μονοδιάστατη ἀνάπτυξη πού ἀφορᾶ κυρίως τά οἰκονομικά μεγέθη καθιέρωσε στήν πολιτική, κοινωνική καί ἀτομική ζωή ἐμπαθεῖς καταστάσεις καί προσανατολισμούς, ἀγνοώντας τίς βαθύτερες ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου. Τό ἀποτέλεσμα εἶναι νά βιάζεται ἡ ἀνθρώπινη συνείδηση καί νά ἀδρανοποιοῦνται ἤ καί νά ἀπονεκρώνονται οἱ πνευματικές αἰσθήσεις[1].

Παράλληλα, μέ τήν ἀνάπτυξη τῆς ἰατρικῆς τεχνολογίας καί τῶν ἐπιστημῶν ὑγείας ἀνεφύησαν πρωτόγνωρα ἠθικά διλήμματα, τά ὁποῖα εἶναι δύσκολο νά ξεπεραστοῦν μόνο ἀπό τούς ἰατρούς. Γιά τήν ἀντιμετώπισή τους ζητήθηκε ἡ συνδρομή πολιτικῶν, φιλοσόφων, νομικῶν, θεολόγων, θρησκευτικῶν λειτουργῶν, κοινωνιολόγων, γενετιστῶν, βιολόγων κ.ἄ. Αὐτό φαίνεται καί ἀπό τόν τρόπο συγκρότησης τῶν ἐπιτροπῶν βιοηθικῆς σέ παγκόσμια κλίμακα. Ταυτόχρονα μέ τή διαμόρφωση νέων κοινωνικῶν δεδομένων, μέ τά ἀδιέξοδα πού ἐμφανίζονται ἀπό τή μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος καί τήν κλιματική ἀλλαγή, τήν ὄξυνση τοῦ προβλήματος τῆς φτώχειας, τοῦ κοινωνικοῦ ἀποκλεισμοῦ καί τῆς ἐκμετάλλευσης ἀνθρώπου ἀπό ἄνθρωπο ἄρχισαν νά ἀναπτύσσονται διάφοροι κλάδοι ἠθικῆς διεπιστημονικοῦ χαρακτήρα. Ἔτσι βρίσκεται στήν ἐπικαιρότητα ἡ ἠθική μέ διάφορες ἐκδοχές, ὅπως, περιβαλλοντική ἠθική, ἰατρική ἠθική, κοινωνική ἠθική, ἠθική τοῦ καθήκοντος, βιοηθική, ἐφαρμοσμένη ἠθική, κ.ἄ. Ἀκόμη, συντάσσονται «κώδικες δεοντολογίας» γιά διάφορους ἐπιστημονικούς κλάδους καί κοινωνικούς φορεῖς. Οἱ ἀνθρωπιστικές ἐπιστῆμες ἄρχισαν νά ἐπαναφέρουν στό προσκήνιο τή φιλοσοφική ἠθική καί νά τή συνδέουν μέ τά νέα δεδομένα καί κυρίως μέ τά προβλήματα, πού καλεῖται νά ἀντιμετωπίσει ἡ βιοηθική. Ὅλες ὅμως αὐτές οἱ προσπάθειες, παρότι συμβάλλουν θετικά στήν ἐπίλυση διαφόρων σύγχρονων ἠθικῶν ζητημάτων, κρίνονται ἀνεπαρκεῖς. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐγκλωβίζεται στήν αὐτάρκεια τῆς ἀνθρώπινης ἀτομικότητας, «σκοτώνει τόν Θεό» καί ἀπορρίπτει τόν πλησίον, δημιουργεῖ ἕναν φαῦλο κύκλο καί ὁδηγεῖται σέ ἀδιέξοδο.

Ἡ σύνδεση μέ τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καί ἡ μαθητεία στούς Πατέρες

Ἀντίθετα ἡ ὀρθόδοξη χριστιανική ἠθική, πού στηρίζεται στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ἐλευθερώνει τόν ἄνθρωπο καί τόν ὁδηγεῖ πέρα ἀπό τά ὅρια τῆς ἀνθρώπινης ἠθικῆς. Δέν ἀσχολεῖται ἁπλῶς μέ τή βελτίωση τῶν ἠθῶν, ἀλλά διανοίγει τούς ὁρίζοντες γιά τήν ἀνακαίνιση τοῦ ἀνθρώπου πού συντελεῖται διά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐντός τῆς Ἐκκλησίας. Πρός τήν κατεύθυνση αὐτή ἔστρεψε τή χριστιανική ἠθική ὁ Γεώργιος Μαντζαρίδης, καθηγητής στή Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, διακρίνοντάς την ἀπό τήν περιπτωσιολογία, τόν ἠθικισμό καί τόν πουριτανισμό, πού ἀναπτύχθηκαν σέ χριστιανικά περιβάλλοντα τοῦ δυτικοῦ κυρίως κόσμου.

Μιλώντας ὁ καθηγητής Γεώργιος Μαντζαρίδης γιά τόν κίνδυνο νά μεταβληθεῖ ἡ ὀρθοδοξία σέ ἰδεολογία καί νά στηρίζεται σέ ἐξωτερικά συνθήματα, πού ἐντυπωσιάζουν, κι ὄχι στή βίωση τῆς εὐαγγελικῆς ἀλήθειας, γράφει: *«Πρίν ἀπό καιρό εἶχε διαδοθεῖ τό σύνθημα “ἐπιστροφή στούς Πατέρες”. Αὐτό δέν θεωρήθηκε ἀπόλυτα ἱκανοποιητικό, για-*

τί μποροῦσε νά ἑρμηνευθεῖ καί ὡς ὀπισθοδρομικό. Γι' αὐτό ἀντιπροβλήθηκε τό σύνθημα "μπροστά μέ τούς Πατέρες". Μέ τά συνθήματα αὐτά δέν διατυπώνεται σωστά ἡ θέση τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἡ θέση τῆς Ὀρθοδοξίας εἶναι: "Ἐπόμενοι τοῖς ἁγίοις Πατράσι". Ἕπομαι δέν σημαίνει οὔτε ἐπιστρέφω οὔτε βαδίζω μπροστά. Ἕπομαι σημαίνει ἀκολουθῶ. Καί ὅποιος ἀκολουθεῖ δέν προσδιορίζει τήν πορεία του, ἀλλά ἐντάσσεται στήν πορεία αὐτοῦ ἤ αὐτῶν πού ἀκολουθεῖ. "Ἐπόμενοι τοῖς ἁγίοις " σημαίνει: ἀποδεχόμενοι τή ζωντανή παρουσία τῶν ἁγίων Πατέρων ὡς μελῶν τοῦ ἑνιαίου σώματος τοῦ Χριστοῦ, στό ὁποῖο κι ἐμεῖς ἀνήκουμε, ὁδηγούμενοι ἀπό τή ζωή καί τή διδασκαλία τους, ἀπό τό ἦθος καί τό φρόνημά τους». Καί καταλήγει: *«Αὐτό εἶναι τό μόνιμο χρέος τῶν Ὀρθοδόξων. Αὐτό τό χρέος βαραίνει ὅλους μας»*[2]. Καί τό χρέος αὐτό ἀφορᾶ ὅλους τούς χριστιανούς καί ἰδιαίτερα τούς κληρικούς πού καλοῦνται νά εἶναι προσεκτικοί μελετητές τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί γνήσιοι μαθητές τῶν ἁγίων Πατέρων.

Ὀρθόδοξη Χριστιανική Ἠθική

Τή μεθοδολογική αὐτή ἀρχή ἀκολουθεῖ στά συγγράμματά του ὁ καθηγητής Γ. Μαντζαρίδης καί εἰδικότερα στήν Χριστιανική Ἠθική πού κυκλοφόρησε πρόσφατα. Πρόκειται γιά ἕνα τρίτομο καλογραμμένο ἔργο πού πραγματεύεται κεφαλαιώδη ζητήματα τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Ὁ πρῶτος τόμος ἐκτείνεται σέ τρία μέρη, ὅπου ἀναπτύσσονται ὁ διαχρονικός ἠθικός προβληματισμός, οἱ γενικές ἀρχές τῆς ἠθικῆς καί ἐπισημαίνεται ἡ ἀνάγκη διαμόρφωσης νέων ἠθικῶν κριτηρίων μπροστά στόν κόσμο πού ἔρχεται. Αὐτό εἶναι καί τό πιό λεπτό σημεῖο γιά τή σύγχρονη θεολογική σκέψη. Χάρη στήν καλή γνώση τῆς ἐπιστήμης τῆς Κοινωνιολογίας, ὁ κ. Μαντζαρίδης ἀνάδειξε τήν ἀναγκαιότητα τῆς νηφάλιας καί ἀντικειμενικῆς προσέγγισης τῶν φαινομένων τῆς κοινωνικῆς καί θρησκευτικῆς ζωῆς, βοηθώντας στό διάλογο Ἐκκλησίας καί σύγχρονου κόσμου.

Τά τρία μέρη τοῦ δευτέρου τόμου ἀναφέρονται στή σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τό Θεό, τίς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν συνάνθρωπό του καί στίς ὑπαρξιακές καί βιοηθικής θέσεις καί προοπτικές ἀντίστοιχα. Τό ἀναλυτικό εὑρετήριο πού ἀκολουθεῖ διευκολύνει τόν ἀναγνώστη νά βρεῖ λεπτομέρειες γιά ὅλα τά θέματα πού πραγματεύεται. Ὁ τρίτος τόμος περιλαμβάνει κείμενα ἁγίων Πατέρων, συστηματικά δομημένα σέ τέσσερα μέρη. Ἐπισημαίνεται ὅμως καί ὁ κίνδυνος τῆς αὐτόνομης χρήσης τῶν κειμένων αὐτῶν. Γι' αὐτό καί ὁ καθηγητής διευκρινίζει: «Τά πατερικά κείμενα καί οἱ καθιερωμένες αὐθεντίες μποροῦν νά μετατραποῦν σέ σύμβολα συσπειρώσεως καί ὁπλοστάσια γιά τήν προάσπιση ὑποκειμενικῶν ἐπιλογῶν καί τήν κατατρόπωση τῶν ἀντιπάλων. Μέ τόν τρόπο αὐτόν ἀναδύεται ἕνας σκληρός φονταμενταλισμός, πού νεκρώνει τήν ἀλήθεια τῆς πίστεως καί ἀποθεώνει τούς τύπους. Νεκρώνει τήν ἀγάπη καί ἀποθεώνει τό μίσος. Ἐδῶ ἡ παράδοση δέν ἐκλαμβάνεται ὡς τρόπος ζωῆς, ἀλλά ὡς ἀντικειμενικό γράμμα, γιά νά καλύψει τό πνευματικό κενό»[3].

Τό ὑπόβαθρο καί ἡ βάση τῆς Χριστιανικῆς Ἠθικῆς

Ἀφορμώμενος ὁ Γ. Μαντζαρίδης ἀπό τό ἀρχαιοελληνικό ὑπόβαθρο τῆς φιλοσοφικῆς καί ἰδιαίτερα τῆς ἀριστοτελικῆς ἠθικῆς περνᾶ στήν ἠθική τοῦ ἀνακαινισμένου ἐν Χριστῷ ἀνθρώπου, τοῦ ἁγιασμένου μέλους τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ἁγίου. Ἐγκρατής γνώστης τῆς πατερικῆς παράδοσης καί ἰδιαίτερα τῆς διδασκαλίας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, πλουτίζει τή Χριστιανική Ἠθική μέ τό ἁγιοπατερικό πνεῦμα, κρατώντας την μακριά ἀπό τήν πουριτανική ἠθική τοῦ προτεσταντισμοῦ καί τήν ἠθικολογική περιπτωσιολογία τοῦ ρωμαιοκαθολικισμοῦ.

Θέτοντας ὡς κέντρο τῆς διδασκαλίας του τό πρόσωπο τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ ἀναδεικνύει τήν ἀξία καί τήν προτεραιότητα τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου. Τό ἀνθρώπινο πρόσωπο ὅμως, χρειάζεται νά βρίσκεται σέ κοινωνία μέ τό Θεό καί τόν πλησίον. Δέν σώζεται μόνο του, ἀλλά ἐντός τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶναι «κοινωνία θεώσεως». Μέ σαφήνεια περιγράφει τίς θεολογικές καί ἀνθρωπολογικές προϋποθέσεις τῆς μυστικῆς ἐμπειρίας τῆς ἐν Χριστῷ τελείωσης, ἡ ὁποία δέν εἶναι ἁπλῶς ἀτομικό ἠθικό γεγονός. Ἔχει μυστηριακό καί ἐκκλησιολογικό χαρακτήρα καί χορηγεῖται ὡς δῶρο Θεοῦ.

Ἡ ἠθική ἐκδηλώνεται ὡς ἀσκητική ζωή, πού ἀποβλέπει στή θέωση τοῦ ἀνθρώπου. Ἔτσι, ἡ κάθαρση τῆς καρδιᾶς ἀπό τά πάθη, ἡ τήρηση τοῦ νοῦ, ἡ προσευχή καί γενικά ἡ τήρηση τῶν θείων ἐντολῶν ἐκφράζουν τή συμμετοχή τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἑνιαίας ψυχοσωματικῆς ὀντότητας στό ἔργο τῆς ἀνακαίνισής του ἀπό τήν ἄκτιστη χάρη τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό καί ἡ ὀρθόδοξη θεολογική Χριστιανική ἠθική νοεῖται ὡς ἠθική της χάριτος[4]. Δέν ἐξα-

ντλεῖται σέ κάποιες ἠθικές πράξεις, ἀρχές ἤ ἀξίες, ἀλλά ἐκφράζει τόν καινό ἐν Χριστῷ ἄνθρωπο, καί βρίσκεται σέ ἄμεση σχέση μέ τήν ἐν Χριστῷ ἀποκάλυψη καί τή δογματική διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. Ἐνῶ διερευνᾶ τό προσωπικό ἦθος καί τήν κοινωνική ζωή, δίδει προτεραιότητα στή χάρη, τήν ἐλευθερία καί τήν ἀγάπη.

Ἡ σύγχρονη κατάσταση

Ἀναφερόμενος στίς δυσκολίες ἄρθρωσης πειστικῆς ἀπάντησης ἀπό διαφόρους κύκλους ὀρθοδόξων στά σύγχρονα ἠθικά, βιοηθικά καί κοινωνικά προβλήματα καθώς καί ἐκεῖνα πού δημιουργοῦνται μέ τήν ἐφαρμογή τῆς νεώτερης ἐπιστήμης καί τεχνολογίας γράφει ὁ σεβαστός καθηγητής: «Τά σύγχρονα ἠθικοκοινωνικά προβλήματα συνδέονται μέ πολιτισμό πολύ διαφορετικό ἀπό ἐκεῖνον πού καλλιεργήθηκε στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία. Στόν πολιτισμό αὐτόν ὁ ἄνθρωπος ἀγνοεῖ ἤ καί περιφρονεῖ τήν ἀσκητική καί εὐχαριστιακή θεώρηση τοῦ κόσμου. Δέν βρίσκει νόημα στόν πόνο καί δέν βλέπει τόν κόσμο ὡς κτίση τοῦ Θεοῦ καί ὡς μέσο ἀναφορᾶς πρός αὐτόν. Στό ὄνομα τῆς προόδου καί τῆς ἐλευθερίας χαλκεύει ὁ ἴδιος γιά τόν ἑαυτό του τά βαρύτερα καί ἀσφυκτικότερα δεσμά»[5].

Ἔτσι ἐπικαιροποιεῖται μέ μοναδικό τρόπο ὁ λόγος τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας καί ἀναμετριέται μέ τά σύγχρονα ζητήματα. Ὁ καθηγητής Γ. Μαντζαρίδης τολμᾶ νά καινοτομήσει στίς παρατηρήσεις του, παραμένοντας ταυτόχρονα στό πλαίσιο τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς παράδοσης. Θίγει καί ἀναδεικνύει ὅλα τά μεγάλα ζητήματα τῆς ἐποχῆς, χωρίς νά κινδυνολογεῖ. Οἰκογενειακά θέματα, φεμινισμός, ὁμοφυλοφιλία, πολιτική, ἐργασία καί ἐπάγγελμα, κοινωνικά, βιοηθικά καί οἰκολογικά προβλήματα, νόημα τῆς ζωῆς καί μυστήριο τοῦ θανάτου, παρεμβατική τεκνοποίηση, μεταμοσχεύσεις, εὐθανασία, καύση νεκρῶν, ἀνάσταση καί θέωση εἶναι ὁρισμένα μόνο ἀπό αὐτά. Μέ λιτό, σαφῆ καί μεθοδικό λόγο ὁδηγεῖ σέ γόνιμο προβληματισμό, ἐπισημαίνοντας τίς εὐθύνες τῶν χριστιανῶν καί διατυπώνοντας διακριτικά προτάσεις γιά τή διαμόρφωση τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνειδησίας μας.

Ὁ κίνδυνος τῆς ἠθικῆς αἵρεσης

Τονίζοντας τήν ἑνότητα πίστεως καί ἔργων, ἀλήθειας καί ζωῆς δίδει ὁ σεβαστός καθηγητής μεγάλη σημασία, ὄχι μόνο στίς δογματικές ἀλλά καί τίς ἠθικές αἱρέσεις. Θεωρεῖ ὅτι οἱ ἠθικές αἱρέσεις εἶναι ἐξίσου σοβαρές μέ τίς δογματικές. Γι' αὐτό ἐπιμένει, ὅτι δέν πρέπει νά γίνεται ἐπιλεκτική τήρηση ὁρισμένων εὐαγγελικῶν ἐντολῶν, ἀφοῦ ἡ κατάλυση μίας προσβάλλει καί τίς ἄλλες[6]. Συγκεκριμένα γράφει: *«Ὁ μονομερής τονισμός ὁρισμένων χριστιανικῶν ἀρετῶν ἤ ἡ ἀπομόνωσή τους ἀπό τήν ὀργανική τους θέση στό πλαίσιο τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς ἀποτελεῖ ἠθική αἵρεση, πού διαστρέφει τή φύση της. Χριστιανικές ἀρετές δέν εἶναι μόνον ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἀνεξικακία, ἡ ἐπιείκεια, ἡ ὑποταγή, ἡ πραότητα ἤ ἡ ἀνοχή, ἀλλά καί ἡ ἀποφασιστικότητα, ἡ παρρησία, ἡ ἀνδρεία, ἡ διάκριση καί ὁ ἔλεγχος»*[7]. Ἡ ἀρετή ἔχει πνευματικό ἀλλά καί κοινωνικό χαρακτήρα. Εἶναι καρπός τοῦ Πνεύματος καί σχέση ἀνιδιοτελής.

Συμπερασματικά

Ἡ Ὀρθόδοξη Χριστιανική Ἠθική δέν ἀναφέρεται σέ ἀφηρημένες ἔννοιες καί οὐτοπικές ἰδέες, σέ ἀνθρωποκεντρικές ἀξίες ἀμφίβολης ποιότητας. Στηρίζεται στή βίωση τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας. *«Ἡ χριστιανική ἀλήθεια προσεγγίζεται μέ τή ζωή. Πραγματοποιεῖται μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ στήν καθημερινή πράξη καί ἀναστροφή. Ὅπως ὁ θετικός ἐπιστήμονας ξεκινάει ἀπό κάποια ὑπόθεση, γιά νά προχωρήσει ἀκολούθως στήν ἐμπειρική ἐπαλήθευση ἤ διάψευσή της, ἔτσι κι αὐτός πού θέλει νά γνωρίσει τή φύση τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ καλεῖται νά ξεκινήσει ἀπό τήν τήρησή της. Κι ὅταν τηρήσει τήν διδασκαλία αὐτή, τότε πείθεται ἐσωτερικά γιά τήν θεία προέλευσή της»*[8]. Τότε ἐνεργοποιεῖται ἡ θεία χάρη πού καθιστᾶ τόν ἄνθρωπο πνευματικό, διαυγῆ, αὐθεντικό καί ἀνακαινισμένο. Δέν φθάνει ὅμως κάποιος στό στάδιο αὐτό διαμιᾶς. Ἡ πορεία πρός τήν ἐν Χριστῷ ἀνακαίνιση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι σταδιακή, κοπιώδης, ἀνηφορική καί ἀσκητική. Γι' αὐτό καί στήν πατερική παράδοση ἀπαντοῦν διάφορα στάδια. Ἡ κάθαρση τῆς καρδιᾶς ἀπό τά πάθη καί ὁ φωτισμός τοῦ νοός ὁδηγοῦν στήν κατά Χριστόν τελείωση καί τόν ἁγιασμό. Τότε ὁ χριστιανός ὑφίσταται πνευματικές μεθηλικιώσεις καί ὡριμάζει πνευματικά. Καί ὅταν καθίσταται ἐλεύθερος ἐν Χριστῷ, δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό ἐξωτερικές ἠθικές ἐντολές καί κανόνες. Ἀπώτερος σκοπός τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς εἶναι νά *«καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ»*[9]. Δηλαδή, ἀσκούμενοι ἐντός τῆς Ἐκκλησίας, τη-

Ἡ ἡρωϊκή ζωή τῶν νέων καί τό μαρτύριο στήν ἐποχή μας

«Ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε καί ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καί νενικήκατε τόν πονηρόν» (Α΄ Ἰωάννου 2, 14)

Ἀριστοφάνη Δ. Ζαμπακίδη,
Ἀναπληρωτῆ Καθηγητῆ Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Θεσσαλονίκης

Ἡ ἐφηβική καί κυρίως ἡ νεανική ἡλικία εἶναι ἕνα ἀπό τά δυσκολότερα στάδια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν ὁ νέος κατορθώσει καί περάσει τό στάδιο αὐτό χωρίς νά τραυματισθεῖ σοβαρά, τότε θά ἔχει καταφέρει νά βάλει τίς πιό ἰσχυρές βάσεις στό μελλοντικό οἰκοδόμημα τῆς ζωῆς του.

Οἱ παραπάνω σκέψεις δέν εἶναι δικές μου. Ἀνήκουν σέ ἕναν μακαριστό πλέον ἐπίσκοπο μιᾶς μικρῆς ἀκριτικῆς ἐπαρχίας, πού ἀκτινοβολοῦσε ἀπό καθαρότητα καί ἀγωνιστικότητα. Τά λόγια του ἔβγαιναν ἀπό μιά καρδιά πυρπολημένη ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Ἀπό τόν ἄνθρωπο ἐκεῖνο πού σφράγισε τή ζωή του μέ τό ἀγωνιστικό ἐκκλησιαστικό φρόνημα καί ἐνέπνευσε χιλιάδες ἐφήβους καί νέους μέ λόγια καί κυρίως μέ ἔργα. Ἦταν «ὁ ποιήσας και διδάξας»[1], σύμφωνα μέ τόν ἁγιογραφικό

(συνέχεια ἀπό τήν προηγούμενη σελίδα)

ρώντας τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ καί καλλιεργώντας τή χάρη, πού δεχόμαστε διά τῶν ἁγίων μυστηρίων, θά καταλήξουμε ὅλοι στήν ἑνότητα πού δίνει ἡ πίστη καί ἡ βαθειά γνώση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, θά γίνουμε ὥριμοι καί θά φτάσουμε στήν τελειότητα πού μέτρο της εἶναι ὁ Χριστός. ■

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βλ. Γεωργίου Ἰ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική ἠθική*, 1ος Τόμος, ἔκδ. Ι. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2015, σ. 233.
2. Γεωργίου Ἰ. Μαντζαρίδη, *Ὀρθόδοξη Πνευματική ζωή*, ἔκδ. Πουρναρᾶ, Θεσσαλονίκη 1993, σ. 21.
3. Γ. Ἰ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική ἠθική*, 1ος Τόμος, ἔκδ. Ἱ. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2015, σ. 309.
4. Γ. Ἰ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική ἠθική*, 2ος Τόμος, ἔκδ. Ἱ. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2015, σ. 15, 196-97.
5. Γ. Ἰ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική ἠθική*, 1ος Τόμος, ἔκδ. Ἱ. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2015, σ. 275.
6. Γ. Ἰ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική ἠθική*, 2ος Τόμος, ἔκδ. Ἱ. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2015, σ. 190.
7. Γ. Ἰ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική ἠθική*, 2ος Τόμος, ἔκδ. Ἱ. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2015, σ. 79.
8. Γ. Ἰ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική ἠθική*, 1ος Τόμος, ἔκδ. Ἱ. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2015, σ. 144.
9. Ἐφεσ. 4,13.

λόγο. Γι' αὐτό καί ὁ λόγος του εὕρισκε πάντοτε ἀνταπόκριση στίς ἀγνές καρδιές τῶν ἐφήβων καί τῶν νέων, πού γλυκαίνονταν τόσο πολύ, ὥστε δέν ἤθελαν νά τόν ἀποχωριστοῦν.

Πέρασαν ἀρκετά χρόνια ἀπό τότε πού ὁ ἐπίσκοπος-κατηχητής τῶν μαθητῶν τοῦ Λυκείου τῆς ἐπαρχιακῆς κωμόπολης ἐπαναλάμβανε μέ ἔμφαση: «Τρία εἶναι τά πιό δύσκολα στάδια στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐφηβική ἡλικία, ἡ στρατιωτική θητεία καί ἡ δημιουργία καλῆς καί χριστιανικῆς οἰκογένειας. Ἄν στά τρία αὐτά δύσκολα στάδια καταφέρετε καί μείνετε ἀκλόνητοι στήν πίστη σας καί τίς χριστιανικές σας ἀρχές, μετά θά προχωρήσετε καλά καί δέν θά κινδυνεύσετε σοβαρά στή ζωή σας, διότι θά ἔχετε κατασταλάξει μέσα σας καί θά ἔχετε τήν πείρα τοῦ χριστιανικοῦ σας ἀγώνα».

Οἱ πατρικές αὐτές νουθεσίες ἔμειναν βαθιά χαραγμένες στό νοῦ καί στίς καρδιές τῶν περισσοτέρων, ἄν καί πέρασαν δεκαετίες ἀπό τότε, διότι τά λόγια αὐτά δέν ἦταν λόγια ἀνθρώπινα καί σκέψεις οὐτοπικές. Βασίζονταν στήν Εὐαγγελική ἀλήθεια καί στόν ἀλάνθαστο λόγο τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν νέων, τοῦ Θεανθρώπου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός διαβεβαίωσε ὅτι, ὅποιος κτίσει σπίτι ἐπάνω σέ γερό βράχο, ὅσοι ἄνεμοι, βροχές ἤ ποτάμια νεροῦ καί ἄν πέσουν πάνω σ' αὐτό, δέν θά καταφέρουν νά τό γκρεμίσουν, διότι τά θεμέλιά του εἶναι στερεά. Πρόκειται, βέβαια, γιά τό πνευματικό οἰκοδόμημα πού χτίζει κάθε ἄνθρωπος στή ζωή του. Ἄν τό «οἰκοδόμημα» αὐτό στηριχθεῖ στήν Αἰώνια Ἀλήθεια, δέν θά φοβηθεῖ τίς δυσκολίες καί τούς πειρασμούς τῆς ζωῆς, διότι εἶναι στηριγμένο ἐπάνω στόν ἀκρογωνιαῖο λίθο, τόν Χριστό[2].

Μετά ἀπό ἀρκετά χρόνια ἀναπολῶ τά ἀγνά λόγια τοῦ πεπειραμένου ἀγωνιστῆ, τοῦ σοφοῦ δασκάλου, τοῦ πραγματικοῦ παιδαγωγοῦ, τοῦ σεμνοῦ πνευματικοῦ-ἐξομολόγου, τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν πυρακτωμένη καρδιά ἀπό θεῖο ζῆλο, πού ἔπεφταν στίς καρδιές μας καί μᾶς τόνωναν, ὅταν ἐρχόταν ἀπειλητικά ἐναντίον μας τά κύματα τῶν ποικίλων πειρασμῶν καί ἤθελαν νά μᾶς πνίξουν στό βοῦρκο τῆς ἁμαρτίας.

Στά χρόνια τοῦ Λυκείου, στά φοιτητικά χρόνια, ἀργότερα στό στρατό καί μέχρι νά δημιουργήσει ὁ νέος τή δική του φωλιά, τήν «κατ' οἶκον ἐκκλησία», τή χριστιανική του οἰκογένεια, περνᾶ κρίσιμες στιγμές καί πολλές φορές κλονίζεται ἤ ὀλιγοπιστεῖ. Ἄλλοτε φοβᾶται τόν πανοῦργο καί παμπόνηρο ἐχθρό τῆς ψυχῆς τοῦ κάθε ἀνθρώπου καί ἄλλοτε αἰσθάνεται μόνος μέσα στό στίβο τῆς ζωῆς, χωρίς βοηθό καί συμπαραστάτη.

Ὁ Αἰώνιος Νέος, ὁ Χριστός, δέν ἐγκαταλείπει στό στάδιο τῆς ἄθλησης ὅσους ἀγωνίζονται καί ἐπιζητοῦν τή βοήθειά Του. Τήν ἀλήθεια αὐτή τήν ἔζησαν καί τήν ζοῦν ὅλοι οἱ Χριστιανοί σέ κάθε ἐποχή. Ὅταν ὁ πιστός βρεθεῖ σέ ἀδυναμία καί σέ κίνδυνο, μπορεῖ νά ἐπικαλεσθεῖ τήν ἄμεση δράση καί βοήθεια τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ. Ἐκεῖνος ἀκούει τήν κραυγή τοῦ παιδιοῦ Του καί προστρέχει σέ βοήθεια. Δείχνει σημεῖα τῆς Παρουσίας Του ἤ ἀποστέλλει ἀγγέλους φύλακες καί ἁγίους γιά περιφρούρηση τῶν παιδιῶν Του. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν ἁγίων της, τά ἀναρίθμητα παραδείγματα τῶν ὁσίων καί τῶν μαρτύρων ἐπισφραγίζουν τήν πραγματικότητα αὐτή. Νά θυμηθοῦμε λ.χ. τόν μαθητή τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, τόν Νέστορα, ὁ ὁποῖος πῆγε στήν παλαίστρα καί πάλεψε μέ τόν σωματώδη Λυαῖο, ἀφοῦ πῆρε τήν εὐλογία τοῦ δασκάλου-κατηχητῆ του. Ὁ μικρόσωμος Νέστωρ μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ τοῦ Δημητρίου κατατρόπωσε τόν γίγαντα[3]. Νά θυμηθοῦμε, ἐπίσης, τά ἑκατομμύρια τῶν μαρτύρων καί νεομαρτύρων[4], οἱ ὁποῖοι πήγαιναν στό μαρτύριο μέ χαρά καί πολλές φορές ἡ στάση τους αὐτή μετέτρεπε ἀκόμη καί τούς δημίους. Σέ ὁρισμένες περιπτώσεις οἱ δήμιοι ὁμολογοῦσαν πίστη στό Χριστό καί θυσιαζόταν πρίν ἀπό τούς Χριστιανούς μάρτυρες. Νά θυμηθοῦμε ἀκόμη τό μαρτύριο τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα τοῦ Στρατηλάτη καί τῶν δύο χιλιάδων ὀκτακοσίων στρατιωτῶν πού μαρτύρησαν μαζί του. Τί θαυμαστά γεγονότα ἔζησε καί ἐξακολουθεῖ νά ζεῖ ἡ Ἐκκλησία μας, ἡ ὁποία ἀνδρώθηκε καί ἐξαπλώθηκε, ὅταν λυσσαλέα πολεμήθηκε ἀπό τούς ἐχθρούς καί διῶκτες της!

Ἄς ἔλθουμε τώρα καί στή σύγχρονη πραγματικότητα τῶν τελευταίων δεκαετιῶν. Σήμερα στήν πατρίδα μας μᾶς ζητάει κάποιος νά μαρτυρήσουμε; Ζητάει ὁ Χριστός νά ὁμολογήσουμε τήν πίστη μας μέ τό αἷμα τῆς ζωῆς μας; Ὄχι. Πῶς, λοιπόν ὁ Χριστιανός νέος καλεῖται νά παλαίψει καί νά ἀποδείξει ὅτι μιμεῖται τό Χριστό καί ἐφαρμόζει τό θέλημά Του; Σήμερα ὅλοι οἱ Χριστιανοί καί εἰδικότερα οἱ ἔφηβοι καί οἱ νέοι καλοῦνται νά ἀγωνιστοῦν σέ διαφορετικό στάδιο. Δέν ἔχουν νά ἀντιμετωπίσουν δημίους καί φρικτά μαρτύρια αἵματος. Σέ καιρό εἰρήνης οἱ Χριστιανοί ἔχουν τό «μαρτύριο τῆς συνειδήσεως». Ὁ μεγάλος ἀθλητής τῆς Χριστιανικῆς πίστης, ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ἔγραψε ὅτι ὁ Μέγας Ἀντώνιος, ὅταν σταμάτησαν οἱ διωγμοί καί τά μαρτύρια καί δέν ἱκανοποίησε τόν πόθο του νά δώ-

σει τό αἷμα του γιά τό Χριστό, γύρισε στήν ἔρημο «καί ἦν ἐκεῖ καθ' ἡμέραν μαρτυρῶν τῇ συνειδήσει»[5].

Σήμερα οἱ ἔφηβοι καί οἱ νέοι βρίσκονται μπροστά σέ ἕνα κατακλυσμό ἰδεῶν. Ἄνθρωποι τῆς πλάνης καί τοῦ σκότους ἐπιδιώκουν μέ κάθε μέσο καί τρόπο νά «σκλαβώσουν» ἰδιαίτερα νέους ἀνθρώπους, νά τούς καταστήσουν ὑποχείριά τους καί ὄργανα τοῦ ψεύδους καί τῆς πλάνης. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ἡ ἀθεΐα μέ τούς ἐκπροσώπους της καί τά «στρατευμένα» ὄργανά της μέσω τῶν μέσων ἐπικοινωνίας καί εἰδικότερα ἀπό τά μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης ἐπιχειρεῖ νά δηλητηριάσει τίς ψυχές τῶν ἐφήβων καί τῶν νέων πού μένουν ἠθικοί καί ἀγαποῦν τόν ἐνάρετο τρόπο ζωῆς. Ἡ τηλεόραση πάλι μέσω ἐκπομπῶν προβάλλει αἰσχρά πρότυπα καί συχνά διαστρεβλώνει τήν ἀλήθεια. Κλίμα πολεμικό θά λέγαμε γιά τούς χριστιανούς νέους σέ ἐποχή εἰρήνης! Οἱ ἔφηβοι καί οἱ νέοι γίνονται οἱ δέκτες ὅλων αὐτῶν τῶν μηνυμάτων, τά ὁποῖα ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος μή θέλοντας νά τά κατονομάσει εἶπε: «αἰσχρόν ἐστι και λέγειν…»[6].

Ἐμεῖς ὡς Ἕλληνες ἔχουμε μπροστά μας τίς χιλιάδες τῶν Νεομαρτύρων κατά τήν περίοδο τῆς τουρκοκρατίας. Ὅλοι αὐτοί δέν λιποψύχησαν, δέν πρόδωσαν τήν πίστη τους, τήν καθαρότητα καί ἀγνότητά τους. Ἔχουμε ὅμως καί πολλούς ἐθνομάρτυρες. Εἶναι τα παληκάρια τῆς Ε.Ο.Κ.Α. τῆς Κύπρου τό 1955-1959, τά ὁποῖα ἀγωνίστηκαν γιά τήν ὀρθόδοξη πίστη τους καί τή λευτεριά τῆς μεγαλονήσου Κύπρου ἀπό τήν ἀγγλική κατοχή. Νέα παιδιά τήν ὥρα πού ὁδηγοῦνταν στήν ἀγχόνη καί τό μαρτύριο ἔψαλλαν τό Χριστός Ἀνέστη…, Ὅτε κατῆλθες πρός τόν θάνατον ἡ Ζωή ἡ ἀθάνατος… ἤ τόν Ἐθνικό μας Ὕμνο[7]. Πῶς τό κατόρθωσαν αὐτό; Μόνο μέ τήν πίστη τους στό Θεό καί τήν Ἀλήθειά Του. Ἔδωσαν παράδειγμα ἡρωϊσμοῦ καί αὐτοθυσίας ἀπαράμιλλο. Ἔγιναν τά πρότυπα τῶν ἀγωνιστῶν νέων πού ἀκολουθοῦν καί δέν λιποτακτοῦν, ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἤ ἡ Πατρίδα τά καλεῖ νά ἀγωνιστοῦν γιά τοῦ Χριστοῦ τήν πίστη τήν ἁγία καί τῆς πατρίδος τήν ἐλευθερία!

Εὔλογα ὅμως θά ρωτήσει ἕνας νέος: καί ὅταν πέφτει κάποιος τί γίνεται; Τί γίνεται; Ὅ,τι γίνεται σέ μία μάχη! Ὁ τραυματισμένος στρατιώτης δέν μένει πεσμένος καί περιμένει νά τοῦ δοθεῖ ἡ χαριστική βολή. Δέν παραδίδει τά ὅπλα, ἀλλά σηκώνεται καί δίνει τή μάχη μέχρι τήν τελευταία ρανίδα τοῦ αἵματός του, ἄν θέλει νά μή γίνει αἰχμάλωτος καί ἀτιμωθεῖ.

Σέ κάθε ἐποχή ἡ Ἐκκλησία διακηρύσσει ὅτι ὑπάρχουν δύο εἴδη μαρτυρίων στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου: τό ἕνα εἶναι τό μαρτύριο τοῦ αἵματος καί τό ἄλλο τό μαρτύριο τῆς συνειδήσεως. Τό πρῶτο εἶναι σέ ὅλους γνωστό, ἀλλά λίγοι καλοῦνται νά τό περάσουν στήν ἐποχή μας. Δέν γνωρίζουμε βέβαια τί μᾶς ἐπιφυλάσσει τό μέλλον!

Στούς εἴκοσι αἰῶνες τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔχουμε ἑκατομμύρια μαρτύρων, ἄνθρωποι ὅλων τῶν ἡλικιῶν, τῶν ἐπαγγελμάτων καί τάξεων. Μέσα σ' αὐτούς εἶναι καί πολλοί ἔφηβοι καί νέοι. Ὅταν κλήθηκαν νά ἀπαντήσουν τί προτιμοῦν νά ἀλλαξοπιστήσουν καί νά τύχουν καλύτερη μεταχείριση ἤ, ἄν δέν τό κάνουν, θά δεχθοῦν κακοποιήσεις καί βασανισμούς. Αὐτοί προτίμησαν τό δεύτερο.

Ἀπό τούς πρώτους χριστιανικούς αἰῶνες ἡ ἱστορία ἔχει καταγράψει πολλά καί ἡρωϊκά γεγονότα παιδιῶν, ἐφήβων καί νέων, πού κατέπληξαν τούς δημίους καί τούς διῶκτες τῆς Χριστιανικῆς πίστης, ὅταν ἀγέρωχοι, μέ θάρρος καί παρρησία ὁμολόγησαν τήν πίστη τους στόν ἀληθινό Θεό. Ἀλλά δέν εἶναι μόνον οἱ νέοι τῶν πρώτων αἰώνων. Εἶναι καί σύγχρονοι ἔφηβοι καί νέοι, ἐκεῖ ὅπου κυριαρχεῖ ἡ ἀσυδοσία καί ὁ φονταμενταλλισμός. Μένουν ἀγνοί καί ἠθικοί, χωρίς νά ὑποκύπτουν σέ σειρῆνες καί στά κελεύσματα τοῦ «ἄρχοντα τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου». Δίνουν τή μαρτυρία τους καί πολλές φορές τό αἷμα τους καί τή ζωή τους, χωρίς νά τό γνωρίζει ὁ κόσμος. Εἶναι οἱ ἀφανεῖς μάρτυρες μέσα σέ ὁλοκληρωτικά καθεστῶτα ἤ καί κατ' ἐπίφαση «δημοκρατικά». Ὅλοι αὐτοί εἶναι οἱ μάρτυρες τῆς συνειδήσεως ἀλλά καί τοῦ αἵματος, ὅταν καλοῦνται να δώσουν τήν ὁμολογία τῆς πίστεώς τους καί θυσιάζονται γι' αὐτό.

Οἱ σύγχρονοι ἔφηβοι καί οἱ νέοι ζοῦν σέ κοινωνικό περιβάλλον, τό ὁποῖο συχνά ἀντιμάχεται τήν ὀρθόδοξη πίστη καί τά ἰδανικά τῆς φυλῆς μας. Τό σχολεῖο τίς περισσότερες φορές ἀντί νά μεταδώσει στούς μαθητές τήν ἀληθινή γνώση καί νά καλλιεργήσει τή σωστή ἀγωγή, στρέφεται ἐναντίον τῶν ἀγνῶν Παραδόσεων τοῦ Ἔθνους μας, παρουσιάζει τό ψέμα ὡς ἀλήθεια, τήν ἀνηθικότητα ὡς ἠθική πράξη, τήν ἁμαρτία ὡς τόν κανονικό τρόπο ζωῆς καί τή φαυλότητα ὡς ἀρετή καί ἀνδρεία. Ἄς ἀφήσουμε τούς πανεπιστημιακούς χώρους, ὅπου πολλές φορές ἐκεῖ κυριαρχεῖ ἡ ἀσυδοσία καί ἡ ἀναρχία. Ἀντί νά εἶναι χῶρος «ἐλεύθερης διακίνησης ἰδεῶν», κατάντησε χῶρος διακίνησης ναρκωτικῶν και ψυχοναρκωτικῶν. Ἐν ὀνόματι τῆς κακῶς νοούμενης δημοκρατίας κυκλοφοροῦν οἱ πιό στυγνές καί ὁλοκληρωτικές ἰδέες. Καί ἄν ἐμφανισθεῖ κά-

ποιος πού ὀρθά φρονεῖ, συχνά τόν εἰρωνεύονται, τόν συκοφαντοῦν ἤ ἐπιτίθενται μέ αἰσχρότητες καί χρησιμοποιοῦν ἀκόμη καί βίαια μέσα, ὥστε νά μή ἐλέγχονται ἀπό τήν ἠθική του ζωή καί τό ἀγνό του παράδειγμα.

Ὅμως καί μέσα σ' αὐτό τό σκοτεινό κοινωνικό περιβάλλον ὑπάρχουν ἔφηβοι καί νέοι πού ὀρθοφρονοῦν. Κλείνουν τά αυτιά τους στά ἀκούσματα τῶν σειρήνων τῆς ἐποχῆς μας. Ἀγωνίζονται μέ σθένος καί παρρησία. Κρατᾶνε ἀμόλυντη τήν ψυχή καί τό σῶμα τους ἀπό τόν κατακλυσμό τῶν δῆθεν «προοδευτικῶν» συμπεριφορῶν. Μένουν μακριά ἀπό τίς κάθε εἴδους βλαβερές εἰκόνες καί καταστάσεις. Προσέχουν τίς «θυρίδες» τῶν αἰσθήσεών τους καί δέν ἐπιτρέπουν νά εἰσχωρήσει ἡ ἀπάτη, ἡ πλάνη, ὁ βόρβορος καί ἡ ἀνομία. Δέν λυγίζουν στίς σειρῆνες τοῦ κόσμου τῆς ἀνηθικότητας, τοῦ ψεύδους καί τῆς παρανομίας. Ἀτενίζοντας τόν Ἀρχηγό καί τελειωτή Ἰησοῦ Χριστό ἀγωνίζονται νά ζήσουν τήν κατά Χριστόν ζωή. Καί ἄν κάποια στιγμή διαπράξουν τήν ἁμαρτία, γνωρίζουν τό δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς καί τῆς μετάνοιας. Δέν μένουν πεσμένοι γιά πολύ, διότι τότε ἐλλοχεύει ὁ κίνδυνος νά χαλαρώσει ἡ συνείδηση καί νά ἀποδεχθοῦν τήν ἁμαρτία ὡς κανονικό τρόπο ζωῆς. Γνωρίζουν ὅτι μία εἶναι ἡ πηγή ἀπό τήν ὁποία μποροῦν να ἀντλοῦν καθαρό καί κρυστάλλινο νερό γιά νά ξεδιψήσουν ἀπό τήν πνευματική δίψα. Θωρακίζονται καί παραδειγματίζονται ἀπό τά παραδείγματα τῶν ἁγίων καί τῶν μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας μας, πού ἔζησαν πολύ πιό δύσκολες καταστάσεις. Οἱ ἐκκλησιαστικές καί ἐθνικές γιορτές εἶναι γι' αὐτούς στάσεις πνευματικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ. Δέν παραλείπουν βέβαια νά χρησιμοποιοῦν καί ἕνα ἄλλο μέσο πολύ ἀποτελεσματικό, τή μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῶν συναξαρίων τῆς Ἐκκλησίας (βίοι τῶν ἁγίων καί μαρτύρων). Μελετοῦν καί τήν ἑλληνική μας ἱστορία, ἀλλά καί ἄλλα βιβλία ἤ περιοδικά, πού ἀπευθύνονται στήν ἡλικία τους καί δίνουν ἀπαντήσεις στίς ἀμφιβολίες καί τίς μεταφυσικές τους ἀναζητήσεις.

Οἱ ἔφηβοι καί οἱ νέοι πού ἐπιθυμοῦν τήν ἁγνότητα, τήν ἀλήθεια καί τόν ἐνάρετο τρόπο ζωῆς, ἀνακρίνουν τόν ἑαυτό τους καί παρατηροῦν τά πάθη πού θέλουν νά ὑποδουλώσουν τήν ψυχή καί τό σῶμα τους. Ἔχοντας ὅμως στή διάθεσή τους τά πνευματικά ὅπλα, προσπαθοῦν μέ τή χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τή θεία γνώση νά κρατήσουν ἀνόθευτο τόν θησαυρό τῆς ψυχῆς τους. Τά ἄνθη τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν γιά νά ἀνθήσουν στίς ψυχές τους καί νά βλαστήσουν οἱ καρποί τῆς ἐγκράτειας, τῆς προάτητας, τῆς προσευχῆς, τῆς ταπείνωσης, τῆς πίστης, τῆς ἀγάπης καί τῆς ἐλπίδας χρειάζονται σκληρό πολλές φορές ἀγώνα. Μόνος του κανείς δέν μπορεῖ νά ἀντισταθεῖ καί νά ἐπιτύχει νίκες στά πνευματικά ἀθλήματα. Χωρίς τήν ἄνωθεν βοήθεια ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀνίσχυρος. Γι' αὐτό ὁ ἀδιάψευστος λόγος τοῦ Θεανθρώπου εἶναι πάντοτε ἐπίκαιρος: «Ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε καί ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καί νενικήκατε τόν πονηρόν»[8].

Οἱ ἔφηβοι καί οἱ νέοι εἶναι πανίσχυροι, ὅταν ἑνώσουν τή δύναμή τους μέ τή δύναμη τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πίστης μας. Ὅταν ὁπλίζονται μέ τήν πνευματική πανοπλία καί τρέφονται μέ τή θεία Εὐχαριστία, λαμβάνουν χάρη Θεοῦ καί γίνονται «λέοντες ὡς πῦρ πνέοντες», ὅπως χαρακτηριστικά εἶπε ἕνας μάρτυρας τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων, ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος. Καί ὅταν ὁ νέος ἤ ὁ ἔφηβος ἀποκτᾶ τέτοια ἐμπειρία, μάχεται καί νικᾶ. Κρατάει το θησαυρό τῆς ἁγνότητας, τῆς ἠθικῆς και πνευματικῆς του ζωῆς ἀνόθευτο. Μελετώντας ἀκόμη τή ζωή τῆς Παναγίας Μητέρας μας, πού ἀποτελεῖ πρότυπο καθαρότητας γιά τή ζωή τῶν πιστῶν ἐφήβων καί νέων, βρίσκει ἀνάπαυση, δύναμη και παρηγοριά. Λαμβάνει τήν ἐξ ὕψους δύναμη καί αἰσθάνεται χαρούμενος καί εὐτυχής. Μέ τόν τρόπο αὐτό δημιουργεῖ καλύτερα ἔργα, ἀναδεικνύεται στόν τομέα ἐργασίας του, πρωτοπορεί καί τό σπουδαιότερο εἶναι ὅτι ἔτσι ἐκπληρώνει τό σκοπό τῆς ζωῆς του. ■

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βλ. Ματθ. 5, 19.
2. Ἐφ. 2, 20.
3. Ὁ μικρόσωμος Νέστωρ πρίν μπεῖ στό στίβο καί ἀντιμετωπίσει τόν γίγαντα Λυαῖο, προσευχήθηκε καί εἶπε: «Θεέ, τοῦ Δημητρίου βοήθοι μοι».
4. Γιά τούς Νεομάρτυρες βλ. Χρ. Παπαδοπούλου, Οἱ Νεομάρτυρες, ἐκδόσεις 'ΤΗΝΟΣ', Ἀθῆναι 1970, Ἀπ. Γλαβίνα, Οἱ Νεομάρτυρες τῆς Τουρκοκρατίας. Εἰσαγωγή-Βιβλιογραφία-Ἀσματικές Ἀκολουθίες, ἐκδ. ΕΠΕΚΤΑΣΗ, Κατερίνη 1997 καί Π. Πάσχου, Ἅγιοι οἱ φίλοι τοῦ Θεοῦ. Εἰσαγωγή στήν Ἁγιολογία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας [Ὑμνοαγιολογικά Κείμενα-Μελέτες.2], ἐκδ. Ἁρμός, Ἀθήνα 1997.
5. Μ. Ἀθανασίου, Βίος ὁσίου Ἀντωνίου 47, PG 26, 912B.
6. Ἐφ. 5, 12.
7. Ἀξίζει, ἄν ἀξιωθεῖ κάποιος καί ἐπισκεφθεῖ τήν Κύπρο, νά ἐπισκεφθεῖ τά «Φυλακισμένα Μνήματα», γιά νά θαυμάσει τήν αὐτοθυσία τῶν ἐθνομαρτύρων τοῦ Κυπριακοῦ ἔπους 1955-1959.
8. Α' Ἰωάννου 2, 14.

Θέλω νά ξαναβρῶ τήν παλιά ὀμορφιά, στό φῶς τοῦ προσώπου Σου καί στή γλυκύτητα τῆς δικῆς Σου ὀμορφιᾶς

Πρωτοπρ. Νεκτάριου Κάνια

Θέλω ὅτι πιό ἀγνό στό τραπέζι μου

– Πουλᾶς λάδι καί μέλι βλέπω;

– Ναί. Εἶναι τά καλύτερα. Ἀγνό μέλι καί ἀγνό λάδι. Πεντακάθαρα. Ὄχι προσμίξεις. Ὅπως τά βγάζει ἡ φύση.

Ὅλοι σήμερα ἀναζητοῦν γιά τήν διατροφή τους τά πιό ἀγνά ὑλικά γιά τά φαγητά. Αὐτά πού δέν ἔχουν μέσα τους ὁρμόνες, φυτοφάρμακα, συντηρητικά, πού τά μολύνουν καί τά μετατρέπουν σέ δηλητήριο. Ἀπό τήν ἄλλη μεριά τό χρυσάφι καί ἄλλα εὐγενῆ μέταλλα γιά νά ἀναδειχθεῖ ἡ ἀξία τους θά πρέπει νά καθαριστοῦν ἀπό τίς προσμίξεις δηλαδή ἀπό ἄλλα δευτερεύοντα ὑλικά. Γι' αὐτό καί περνοῦν μέσα ἀπό τό καμίνι. Γιά νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό ὑλικά πού μειώνουν τήν ἀξία τους. Ἄλλωστε τό χρυσάφι θά περάσει μετά ἀπό ἐξονυχιστικό ἔλεγχο γιά τήν καθαρότητά του. Ὅσο πιό καθαρό εἶναι τόσο μεγαλύτερα καράτια καί τόσο μεγαλύτερης ἀξίας. Ἀγνότητα λοιπόν σημαίνει καθαρότητα ἀπό στοιχεῖα, πού ἔρχονται νά ἐνσωματωθοῦν καί νά διαφθείρουν, νά ὑποβιβάσουν, νά ἀλλοιώσουν τήν φύση, νά μετατρέψουν καί νά παραμορφώσουν τό ἀρχικό γνήσιο καί ἀγνό ὑλικό.

Ἀγνότητα μία δωρεάν ὑπαρξιακή ἀνθρώπινη κατάσταση

Ἄν τήν ἴδια ἰδέα τήν ἐφαρμόσουμε στήν ἀνθρώπινη ψυχοσωματική πραγματικότητα θά μιλούσαμε γιά μία ἀρχική κατάσταση ἀγνότητας τοῦ ἀνθρώπου μέσα στόν παράδεισο τῶν σχέσεών του μέ τόν Θεό. Μία κατάσταση πού ὁ νοῦς, τό συναίσθημα καί ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου ἀπεικόνιζαν τήν ἀγνότητα τοῦ Θεοῦ. Δηλαδή τήν ἀγνότητα τοῦ ἀρχέτυπου μέ βάση τό ὁποῖο φτιάχτηκε ὁ ἄνθρωπος, τό πρόσωπο τοῦ Κυρίου Ἰησου Χριστοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ὡς δημιουργημένος κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ-Δημιουργοῦ εἶχε ὡς δωρεά τήν ἀγνότητα σέ ὅλες τίς ψυχικές, συναισθηματικές καί νοητικές λειτουργίες του. Ἔβλεπε τά πράγματα μέ καθαρό νοῦ, τά συναισθήματά του τόν ὁδηγοῦσαν σέ μία γνήσια σχέση μέ τον Θεό καί τόν συνάνθρωπο καί τό περιβάλλον του. Οἱ ἐπιθυμίες του τόν βοηθοῦσαν νά πραγματοποιεῖ τά ὄντως ἀναγκαία γιά τή ψυχή καί τό σῶμα του. Νοῦς, συναίσθημα καί ἐπιθυμία ἑνωμένα καί συνταιριασμένα ἁρμονικά ὁδηγοῦσαν τόν ἄνθρωπο στήν γνησιότητα τῶν σχέσεων μέ τόν Θεό, τόν ἑαυτό του καί τόν συνάνθρωπό του. Ἀγάπη, χαρά, εὐτυχία μέ ὅποιες λέξεις κι ἄν περιγράψουμε τήν ὑπαρξιακή κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου ὅσο παρέμενε στήν ἀγνότητα τοῦ κατ' εἰκόνα, θά εἶναι σωστές.

Γιατί χάθηκε ἡ ἀγνότητα;

Τό πρόβλημα ὑπῆρξε μέ τή πρόσμιξη ὅλων αὐτῶν τῶν ψυχοσωματικῶν δυνάμεων, (μέ τήν πτώση στόν πειρασμό τῆς ἰσοθεΐας) μέ διασπαστικές, διχαστικές καί διαστρεβλωτικές δυνάμεις. Μέ τό νά ὑποκύψει στόν πειρασμό νά γίνει Θεός χωρίς τόν Θεό ὁ ἄνθρωπος χάνει τήν ἐπαφή μέ τήν πηγή τῆς Ζωῆς καί ξεκινᾶ ἡ ἀντίστροφη μέτρηση πρός τήν φθορά καί τόν θάνατο. Ὅλες οἱ δυνάμεις του χάνουν τήν ὀξύτητα, τήν διάκριση, τήν καθαρότητα πού τούς προσέδιδε ἡ ἀγνότητα τοῦ κατ' εἰκόνα. Αὐτή ἡ ἀγνότητα πού γεννοῦσε τήν ἐμπιστοσύνη στίς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν Θεό, πού ἀπέτρεπε τόν ἄνθρωπο ἀπό τήν διχοστασία τῶν δυνάμεών του, πού τόν ἔκανε νά βλέπει μέ καθαρό βλέμμα τόν ἑαυτό του, τόν συνάνθρωπό του καί τό περιβάλλον του, ἔπρεπε νά διαφυλαχθεῖ. Αὐτό ἦταν τό ἔργο τοῦ ἀνθρώπου στόν παράδεισο :«ἐργάζεσθαι καὶ φυλάττειν αὐτόν». Νά διαφυλάττει ὄχι τόσο τόν παράδεισο ὡς τόπο ἀλλά ὡς τόν ἀγνό καί οὐσιαστικό τρόπο θέασης τοῦ Θεοῦ καί τοῦ κόσμου ἀπό τον ἄνθρωπο. Καί σέ αὐτό ὁ ἄνθρωπος ἀπέτυχε. Ἀπό τότε ὁ νοῦς, τά συναισθήματα, οἱ ἐπιθυμίες τοῦ ἀνθρώπου «κουβαλοῦν» αὐτή τήν ἀποτυχία καί γιά αὐτό συνεχῶς ἀστοχοῦν, χάνουν τόν προσανατολισμό τους, μπερδεύονται τόσο πού ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος δέν καταλαβαίνει τί καί γιατί σκέφτεται, πῶς νά διαχειριστεῖ τά συναισθήματα καί τίς ἐπιθυμίες του. Εἶναι αὐτό πού πε-

ριγράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Ρωμ. 7,23) «ἀλλά βλέπω ἄλλο νόμο στά μέλη μου, πού ἀντιστρατεύεται στό νόμο τοῦ νοῦ μου καί μέ αἰχμαλωτίζει στό νόμο τῆς ἁμαρτίας πού εἶναι στά μέλη μου». Μετά τήν πτώση ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἀδύνατο νά ξαναδεῖ τόν Θεό, τόν ἑαυτό καί τόν κόσμο μέ τό ἀγνό βλέμμα, τήν ἀγνή καρδιά καί τίς ἀγνές ἐπιθυμίες, ὅπως πρίν, πού βρίσκονταν στόν παράδεισο.

Τί μπορεῖ νά γίνει τώρα; Τό ὅραμα τῆς ἀγνότητας τοῦ κατ' εἰκόνα.

Πῶς θά μποροῦσε ὁ ἄνθρωπος νά ξανακερδίσει τήν ἀγνότητα τοῦ κατ' εἰκόνα; Ἀφοῦ ὁ ἴδιος κουβαλοῦσε τήν εὐθύνη καί τίς συνέπειες τῆς ἀποτυχίας δέν ὑπῆρχε καμία δυνατότητα νά ἀποθέσει ἕνα βάρος πού εἶχε γίνει ἕνα μέ τό εἶναι του. Δέν μποροῦσε νά διακρίνει τί ἦταν ὄντως γνήσια δικό του καί τί ξένο. Φιλοξενοῦσε στά σπλάχνα του τόν θάνατο καί δέν μποροῦσε νά τόν πολεμήσει γιατί εἶχε γίνει μέρος τῆς ὕπαρξής του. Ἔπρεπε νά ἀπαλλαγεῖ ἔπρεπε νά ξαναποκτήσει τήν χαμένη του ἀγνότητα. Ἀλλά πῶς; Μόνος του; Ἀδύνατον.

Ἀναφέραμε προηγουμένως τόν Χριστό ὡς το πρότυπο μέ βάση τό ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος φτιάχτηκε. Εἶναι Αὐτός πού κατέχει μέ φυσικό τρόπο τήν ἀγνότητα. Ἀπό Αὐτόν ἀπορρέει ὡς πηγή ἡ ἀγνότητα. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ Μόνος Ἅγνός. «Οἴδατε» λέγει ὁ Ἰωάννης, «ὅτι ἐκεῖνος ἁγνός ἐστι». Τελείως ἁγνός. Ὁ Χριστός ὡς Θεός εἶναι τελείως ἁγνός. Καί ὡς ἄνθρωπος εἶναι πάλι τελείως ἁγνός. «Ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησε οὐδέ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ». Παράδοξος λόγος. Γιά κανένα ἄνθρωπο δέν ἐλέχθη ποτέ ὅτι δέν ἁμάρτησε. Γιά τόν Χριστό ἐλέχθη! Εἶναι ὁ Ἀμνός ὁ Ἁγνός, ὁ ἄσπιλος, ὁ ἀμόλυντος πού σφαγιάσθηκε γιά νά ἀποπλύνει τά ἁμαρτήματά μας. «Καί τό αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ καθαρίζει ημας ἀπό πάσης ἁμαρτίας» (Α΄ Ἰωάν. 1,7).

Ἄν θέλουμε λοιπόν νά ξαναβροῦμε τήν ἀγνότητα θά πρέπει νά συνδεθοῦμε μέ τήν πηγή τῆς ἀγνότητας. Καί ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει τόν τρόπο. Ὅλα τά μυστήριά της μέ κεντρικότερα τό Βάπτισμα, τό Χρίσμα καί τήν Θεία Εὐχαριστία εἶναι ἡ σύνδεση μέ τόν μόνο καθαρό καί ἀκήρατο (πού δέν ἔχει προσμείξεις μέ τήν ἁμαρτία) Κύριο. Τόν νέο Ἀδάμ πού μᾶς ὁδηγεῖ στήν ἀγνότητα τοῦ παραδείσου. Ἡ μετάνοια καί τό συνεχές ὑπαρξιακό λουτρό τῆς ἐξομολόγησής μας καθαρίζει ἀπό τήν καθημερινή λάσπη τῆς ψυχῆς. Δέν τήν ἀφήνει νά «κολλήσει» μόνιμα. Ἡ συχνή συμμετοχή στή θεία Κοινωνία μᾶς ἀποπλύνει τό νοῦ, τήν ψυχή καί τήν καρδιά ἀπό τήν τύφλωση καί τή φθορά, μᾶς συνδέει μέ τή Ζωή καί ὅλα πιά γίνονται φῶς. Φῶς πού κατακλύζει τήν ὕπαρξή μας, πού μας φωτίζει καί μᾶς καθαρίζει ἀπό κάθε ἁμαρτία. Τό Φῶς τῆς προπτωτικῆς ἀγνότητας πού ἔλουζε τόν Ἀδάμ καί γυμνός δέν αἰσχύνονταν. Τό Φῶς πού τόν ἔκανε νά βλέπει καθαρά καί ὄχι πονηρά (διαστρεβλωμένα). Τό Φῶς πού ἔκανε τήν καρδιά του νά ἀγαπᾶ καί νά μήν βλέπει χρησιμοθηρικά τόν ἄνθρωπο καί τό περιβάλλον. Τό Φῶς πού τόν ἔκανε νά ἐπιθυμεῖ νά ἑνώνεται μέ τήν Ἀγάπη-τόν Τριαδικό Θεό.

Χωρίς αὐτό τό Φῶς τοῦ Παρακλήτου, ὁ ἄνθρωπος καί οἱ σχέσεις του καταντοῦν διαστρεβλωμένες, χωρίς στόχο καί οὐσία, χρησιμοθηρικές καί ἐγωτικές, ἀνέραστες, ψεύτικες, ὑποκριτικές καί συμφεροντολογικές. Χωρίς ὁ ἄνθρωπος νά ἔχει σχέση μέ τόν Θεό τῆς Ἀγάπης, διαστρέφει τήν ἀγάπη περιορίζοντάς την στό ἡδονιστικό ἐπίπεδο, τό ὁποῖο ἀναγάγει σέ ὑπαρξιακό στόχο. Μέ ἀποτέλεσμα τήν ὑπαρξιακή μοναξιά, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεῖ νά γευτεῖ τήν ἡδονή τῆς προσωπικῆς σχέσης, τῆς ἕνωσης τῶν καρδιῶν μέ τήν ὄντως Ἀγάπη-τόν Θεό καί μεταξύ τους. Ἀφοῦ λοιπόν χάθηκε ἡ ἁρμονία τῆς ἀγνότητας τοῦ κατ' εἰκόνα οἱ ἄνθρωποι σταμάτησαν νά ἑνώνονται οὐσιαστικά καί ἀντικατέστησαν τήν ἕνωση μέ συμφωνία ἤ μέ σύμφωνα συμβίωσης γιά νά βιώσουν τελικά παράλληλες μοναξιές. Τό τραγικότερο εἶναι ὅταν ὁ ἄνθρωπος παύει νά ἀναζητᾶ καί νά ἐπιθυμεῖ τήν ἀγνότητα τοῦ παραδείσου καί ψάχνει νά βρεῖ τήν πληρότητα στόν βοῦρκο τῶν διαστρεβλωμένων ἐπιθυμιῶν του, τῶν ὁποίων τά ὀνόματα αἰσχρόν ἐστι καί λέγειν. Αὐτές γίνονται ὁ λαβύρινθός του καί στό τέλος θά τόν ἐξοντώσουν καί θά τόν ἀφαιμάξουν ἀπό ὅ,τι θεϊκό ἔχει μέσα του. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος καταντᾶ ὄντως τραγική ὕπαρξη.

Τουλάχιστον σέ ὅποια κατάσταση κι ἄν εἴμαστε, ἄς μήν χάσουμε τό ὅραμα τῆς παραδείσιας ἀγνότητας. Ἄς τήν ἀναζητοῦμε προσευχόμενοι μαζί μέ τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Δαμασκηνό στό τροπάριο πού ψάλλουμε στήν ἀκολουθία εἰς κεκοιμημένους: «Εἶμαι εἰκόνα τῆς ἀνείπωτης δόξας Σου, ἄν καί φέρω σημάδια τῆς ἁμαρτίας. Λυπήσου τό πλάσμα Σου Δέσποτα καὶ καθάρισέ το μέ τήν εὐσπλαχνία Σου. Δῶσε μου τήν πατρίδα πού ποθῶ κάνοντάς με ξανά πολίτη τοῦ Παραδείσου». ■

Ἡ ἀγνότητα καί ἡ ἀνηθικότητα

Ἀρχιμ. Μαξίμου Παναγιώτου

Εἶναι κακό νά ἀγαπᾶς ἕνα ἄτομο τοῦ ἄλλου φύλου;

Ἡ ἀγάπη εἶναι ὕψιστη ὑπαρξιακή ἀνάγκη γιά τήν ἐπιβίωσή μας καί τή νοηματοδότηση τῆς ζωῆς μας. Ἡ ἀγάπη εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ, γιατί τόν εἰκονίζουμε (εἴμαστε κατ' εἰκόνα Του) καί στήν ἀγάπη. Ἐξασκώντας τήν ἀγάπη μοιάζουμε σ' Αὐτόν, πού εἶναι ἡ ἀγάπη (Α΄ Ἰωάν. 4,8 καί 16). Ὁ Θεός ἀπό ἀγάπη ἔφτασε στήν ἐνανθρώπηση καί στή θυσία τοῦ Σταυροῦ γιά τό πλάσμα Του (Ἰωάν. 3,16).

Σέ ὅλα τά στάδια τῆς ζωῆς, ἀκόμα ἀπό στή νηπιακή ἡλικία, δημιουργοῦνται ἰδιαίτερες συμπάθειες πρός κάποια πρόσωπα τοῦ ἄλλου φύλου. Στήν ἐφηβεία πολλές φορές οἱ συμπάθειες προχωροῦν καί στή σχέση. Οἱ ἐφηβικές σχέσεις λόγω ἀνωριμότητας συνήθως ἀποτελοῦν ἕνα παιχνίδι χωρίς προοπτική. Οἱ περισσότερες σχέσεις διαλύονται καί προξενοῦν πόνο καί θλίψη. Τά περισσότερα ἐρωτικά τραγούδια ἐκφράζουν πόνο καί νοσταλγία γιά τήν ἀγάπη, πού χάθηκε.

Εὔκολα ἕνας νέος λόγω τῆς ἐκρηκτικῆς παρουσίας τῶν ὁρμονῶν τήν ἀγάπη τήν ἐπικεντρώνει στή σαρκική ἐπιθυμία. Ἐπίσης λόγω τοῦ πόθου του φθάνει συνήθως χωρίς νά τό καταλάβει στήν πρόωρη ὁλοκλήρωση τῆς σχέσης του. Ἡ ἡδονή τῆς ὁλοκληρωμένης σχέσης ἀναζητᾶ τήν ἐπανάληψή της. Ὑπάρχουν, δυστυχῶς, πολλοί ἐπιπόλαιοι νέοι πού βλέπουν τόν ἔρωτα ὡς χόμπι καί ἀναζητοῦν τήν παροδική ἡδονή καί ἀλλάζουν τούς συντρόφους σάν τό πουκάμισο. Αὐτοί θέλουν μέσα ἀπό τίς πολλαπλές ἐφήμερες σχέσεις τους νά ἐπιδειχθοῦν στό νεολαιίστικο περιβάλλον τους. Τό ὅτι εἶναι ἔκφραση ἀνωριμότητας νά κυριαρχεῖ ἡ ἡδονή στήν ἀγάπη, φαίνεται ἀπό τό ὅτι νεολαῖοι ἐρωτευμένοι συνήθως μόλις ἐκλείψει ἡ ἡδονή λόγω κάποιας ἀσθένειας, ἀναπηρίας ἤ τοπικῆς ἀπομάκρυνσης τερματίζουν καί τήν ἀγάπη τους. Ἡ πραγματική ἀγάπη θέλει ἀπολυτότητα κι αὐτό εἶναι καρπός ὡριμότητας. Ἄν ἡ ἀγάπη εἶναι παροδική, τότε εἶναι ψεύτικη καί ἁμαρτωλή.

Ὅταν ἕνας ἔφηβος συνδέεται σέ ἀνώριμη ἡλικία μ' ἕνα ἄτομο τοῦ ἄλλου φύλου, κινδυνεύει νά κάνει μεγάλα λάθη. Ἡ ἀγάπη προϋποθέτει δύναμη ψυχῆς καί θυσία γιά τόν ἄλλο. Συνήθως οἱ ἀνώριμες ἀγάπες εἶναι ἐγωιστικές. Τά ἐφηβικά φλέρτ εἶναι ὡς ἐπί τό πλεῖστον ἐγωιστικά. Τά ἐφηβικά love for ever λόγω ἀνωριμότητας ἔχουν ἡμερομηνία λήξεως. Σέ ἕνα ἐπόμενο στάδιο τῆς ζωῆς, ὅπου ἀλλάζει ὁ ψυχισμός καί τά ἐνδιαφέροντα, ἀλλάζουν καί οἱ συντροφικές προτιμήσεις. Ἄν ἀγαπᾶς χωρίς νά γνωρίζεις τόν ἑαυτό σου, καθότι δέν ἔχει σταθεροποιηθεῖ, καί χωρίς νά ἔχεις καθορίσει τά πρωτεύοντα στοιχεῖα, πού θά ἤθελες νά ἔχει ὁ σύντροφός σου, συνήθως σφάλλεις. Μετά τήν ψυχοσωματική ἀνάπτυξη μπορεῖ κανείς νά αἰσθάνεται ἕτοιμος γιά σωστή σχέση.

Ὅταν ὡριμάσει κανείς ψυχοσωματικά, θά μπορέσει νά κάνει καί τή σωστή ἐπιλογή. Τό μῆλο, ὅταν τό κόψεις πρόωρα ἀπό τή μηλιά, ἔστω κι ἄν κοκκινίσει, δέν θά ἔχει τή νοστιμιά, πού θά εἶχε, ἄν ὡρίμαζε στό κλαδί. Κάποια δέντρα πού ξεγελιοῦνται ἀπό κάποιες ζεστές χειμωνιάτικες ἡμέρες καί ἀνθίζουν, μέ τίς ἐπόμενες παγωνιές παγώνουν καί χάνουν τήν καρποφορία. Τό πρόωρο εἶναι ἐκτός ἐποχῆς. Πόσοι νέοι δέν ἔσφαλαν στήν ἐκλογή συντρόφου! Πόσοι ἀργότερα μέ λύπη ἀνακάλυψαν πώς ὁ σύντροφός τους δέν εἶναι καθόλου αὐτός πού νόμιζαν ἤ ἤθελαν!

Τό νά μοιράσει κανείς τή ζωή του μέ ἕναν ἄλλον ἄνθρωπο θέλει ὡριμότητα. Πῶς ἕνας ἀνώριμος καί συνήθως ἐγωιστής θά σεβαστεῖ καί τά δικαιώματα τοῦ συντρόφου; Σήμερα πολλοί νέοι ἀργοῦν νά ὡριμάσουν, ἄν καί ἔχουν πολλές σαρκικές σχέσεις, ἐπειδή θεωροῦν τό σέξ ὡς ἕνα παιχνίδι. Ἡ ἐλεύθερη προγαμιαία σεξουαλική σχέση γίνεται γιά τήν ἐγωιστική ἀπόλαυση κι ὄχι γιά τήν προσφορά στόν ἄλλο ἐντός τῆς σταθερῆς συνύπαρξης στή συζυγική ζωή. Στήν οἰκογένεια μετά τήν εὐλογία τοῦ γάμου ἀπό τή θεία Χάρη ὑπάρχει ἡ εὐθύνη τῆς πνευματικῆς διάστασης καί τῆς αἰώνιας προοπτικῆς.

Γιατί εἶναι κακό οἱ προγαμιαῖες σχέσεις;

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέχεται ὅτι ἡ σαρκική σχέση εἶναι εὐλογημένη, ὅταν ἔρχεται μετά τήν τελετή τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου. Ὁ Θεός ἐξαγιάζει ὅλες τίς πλευρές τῆς ζωῆς μας. Μετά τήν τελετή

τοῦ γάμου εἶναι εὐλογημένο τό σέξ, γιατί τό ζευγάρι ἐνσωματώνεται στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τήν Ἐκκλησία. Μέ τήν ἔνταξη τῆς σαρκικῆς σχέσης ἐντός τῆς Ἐκκλησίας αὐτή προσλαμβάνει αἰώνια προοπτική. Ὅταν αὐτονομούμαστε, κάνουμε τοῦ κεφαλιοῦ μας καί βάζουμε τό δικό μας θέλημα πάνω ἀπό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τότε ἀρχίζουμε ἕνα βασικό τομέα τῆς ζωῆς μας χωρίς τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεός ἐπέτρεψε νά ὑπάρχει ἡ ἡδονή στήν πράξη αὐτή, γιά νά δημιουργοῦνται εὐκαιρίες τεκνοποίησης. Ἡ ἡδονή τῆς γεύσης κατά τό φαγητό ἐξυπηρετεῖ τή θρέψη τοῦ ὀργανισμοῦ. Μετά τό στόμα, τό φαγητό πάει στό στομάχι. Κάποιοι παράλογοι Ρωμαῖοι τήν ἀρχαία ἐποχή ἔτρωγαν εὔγευστα φαγητά καί μετά ἔκαναν ἐμετό γιά νά φᾶνε ξανά. Ἡ ἡδονή γιά τήν ἡδονή!

Ὅλα τά πράγματα στή ζωή μας ἔχουν ἀπό τόν Θεό κάποια συγκεκριμένη λειτουργία κι ὑπηρετοῦν κάποιον εὐδιάκριτο σκοπό. Τό μαχαίρι π.χ. βοηθάει τόν ἄνθρωπο νά κάνει τίς δουλειές του. Ἡ ἐπιστήμη νά βελτιώσει τή ζωή. Ἄν τό μαχαίρι καί ἡ ἐπιστήμη χρησιμοποιηθοῦν ἐκτός τῆς σωστῆς λειτουργίας τους, τότε προκαλοῦνται ἀρνητικά ἀποτελέσματα, ὅπως οἱ φόνοι καί οἱ πυρηνικές καταστροφές. Γιά τόν φονιά καί τόν ἀνήθικο ἐπιστήμονα εἶναι φυσικό νά χρησιμοποιεῖ τό μαχαίρι καί τήν ἐπιστήμη ὅπως θέλει, ὅπως τόν συμφέρει. Ἡ σαρκική πράξη ὁρίσθηκε ἀπό τόν Θεό, γιά νά συνεχίζεται τό ἀνθρώπινο γένος καί νά ἐνδυναμώνεται ἡ ἀγάπη τοῦ ζευγαριοῦ γιά νά ἀντιμετωπίζουν ἀπό κοινοῦ τίς δυσκολίες τῆς ζωῆς. Ἡ σαρκική πράξη κυρίως τείνει στή σύλληψη ἑνός νέου ἀνθρώπου καί δευτερευόντως συνδέει τό ζευγάρι. Λέμε δευτερευόντως, γιατί, ἄν δέν συνδέεται πνευματικά τό ζευγάρι, δηλαδή ἄν δέν ἔχει ψυχική ἁρμονία, μέ τήν ἡδονή τῆς σαρκικῆς πράξης δέν στηρίζεται ἡ σύνδεσή του. Ἡ σαρκική πράξη χωρίς ψυχική ἀγάπη ἀκολουθεῖται ἀπό ἀπέχθεια. Ἄν ἡ ἡδονή ἦταν τό πᾶν στή ζωή, ἔπρεπε οἱ κοινές γυναῖκες νά εἶναι εὐτυχισμένες. Καμία ὅμως δέν εἶναι. Ἄν ἡ σαρκική σχέση εἶναι ἡ βασική προϋπόθεση γιά τήν ἑνότητα τοῦ ζευγαριοῦ, τότε ἔπρεπε οἱ ἡλικιωμένοι, πού ἀδυνατοῦν νά συνευρεθοῦν, νά χωρίζουν.

Γιά τήν Ἁγία Γραφή καί οἱ προγαμιαῖες σχέσεις ὡς ἐκτός τοῦ γάμου σχέσεις εἶναι πορνεῖα. Ἡ Παναγία ἄν καί ἦταν ἀρραβωνιασμένη, δέν εἶχε σαρκικές σχέσεις μέ τόν Ἰωσήφ (Λουκᾶ 1,34). Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει ὅτι τόν Θεό δέν τόν δοξάζουμε μόνο μέ τήν ψυχή μας, ἀλλά καί μέ τό σῶμα μας, ὅταν δέν μολύνεται (Α΄ Κορ. 6,20). Στόν προηγούμενο στίχο ἀναφέρει χαρακτηριστικά ὅτι τό σῶμα εἶναι ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Πιό πρίν στό ἴδιο κεφάλαιο (στίχ. 15) γράφει ὅτι τά σώματα εἶναι μέλη τοῦ Χριστοῦ καί δέν πρέπει νά γίνονται μέλη πόρνης.

Μέ τήν ἁμαρτωλή σαρκική πτώση φεύγει ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ, πού πήραμε στή Βάπτιση καί στό Χρίσμα, καί εὔκολα παρασυρόμαστε στό κακό. Γιά νά ἐπανέλθει ἡ θεία Χάρη χρειάζεται πραγματική μετάνοια καί εἰλικρινής Ἐξομολόγηση. Μέ τήν ἔλλειψη τῆς θείας Χάρης πεθαίνει πνευματικά ἡ ψυχή καί γιά νά ἀναστηθοῦμε χρειάζεται νά γυρίσουμε, ὅπως ὁ ἄσωτος γιός, στό σπίτι τοῦ Πατέρα μας, στήν Ἐκκλησία.

Μεγάλη ἀρνητική συνέπεια τῶν προγαμιαίων σχέσεων εἶναι ἡ ἀπώλεια τῆς ἀγνότητας τῆς ψυχῆς. Ἡ σαρκική ἁμαρτία δέν εἶναι μία ἁπλή σωματική πράξη, ἀλλά ψυχοσωματική καί βλάπτει βαθιά τήν ψυχή καί τῆς ἀφήνει ἀνεξάλειπτες ἀρνητικές συνέπειες. Οἱ ἐνοχές σβήνουν τήν παρρησία στήν προσευχή καί παραγκωνίζουν τήν πίστη πρός τόν Θεό. Ἀκόμα καί τά ἄσεμνα θεάματα ἐμποδίζουν τήν προσευχή πρός τόν Θεό, πόσο μᾶλλον οἱ παράνομες πράξεις. Πολλοί νέοι σήμερα, ἀφότου ἁμάρτησαν σαρκικά, ἀδιαφοροῦν γιά τήν ἀνάγκη τῆς ἐπικοινωνίας μέ τόν Θεό καί δέν πιστεύουν. Μέ τίς προγαμιαῖες σχέσεις χάνεται ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ καί ἐπέρχεται ἡ πώρωση τῆς συνείδησης. Ἔχει τόσο μεγάλη ἡ ἀρνητική σημασία τό ἀνευλόγητο σέξ, πού οἱ σατανολάτρες ἀρχίζουν τίς τελετές τους μέ σεξουαλικά ὄργια. Ὁ σατανᾶς σιγουρεύει τά θύματά του καί τά ὁδηγεῖ στό σκοτεινό δρόμο τῆς Κόλασης.

Τό τέλειο στήν κατά Θεόν ζωή εἶναι ἡ ἀγνότητα σώματος καί ψυχῆς. Ἄν δέν τό κατορθώσουμε, ὑπάρχει καί ἡ μετάνοια. Τό ἐπικίνδυνο εἶναι νά διαστρεβλώνουμε τήν ἠθική καί νά παρουσιάζουμε τήν ἁμαρτία ὡς κάτι τό φυσιολογικό καί ἀναπότρεπτο. Ἡ μετάνοια καί ἡ ἐξομολόγηση ἐπαναφέρουν κάθε πληγωμένη ἀπό τήν ἁμαρτία ψυχή στήν ἀγκάλη τοῦ Θεοῦ. Τό αἷμα τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ ἐξαλείφει κάθε ἐνοχή. Ἄν ἕνας ἀθλητής στό τρέξιμο σκοντάψει καί πέσει, αὐτό δέν σημαίνει ὅτι φαλίρισε ὡς ἀθλητής. Θά προσπαθήσει σέ ἐπόμενη ἀθλητική εὐκαιρία. Ἔτσι καί στόν πνευματικό ἀγώνα, ὅταν ὁ ἀγωνιστής πέσει καί χάσει τήν ἀγνότητά του, αὐτό δέν σημαίνει ὅτι χάθηκε ὁ στόχος, ἡ σωτηρία. Ὑπάρχει καί ἡ μετάνοια καί ἡ συνέχεια τοῦ ἀγώνα. Ὁ Χριστός δέχθηκε κοντά του καί καθοδήγησε στή σωτηρία τελῶνες καί πόρνες.

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει αὐστηρή στάση στίς προγαμιαῖες σχέσεις, γιατί θέλει νά στηρίξει τήν οἰκογένεια. Ἡ οἰκογένεια διαδραματίζει μοναδικό ρόλο στή συναισθηματική ὁλοκλήρωση τῶν συζύγων καί στήν ὁμαλή ψυχοσωματική ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν. Οἱ ἀγαπημένοι σύζυγοι χαίρονται βαθιά τήν κοινή ζωή τους καί μεγαλώνουν σέ ἀγαπητική ἀτμόσφαιρα τά παιδιά τους. Ὑγιεῖς οἰκογένειες βγάζουν ὑγιεῖς ἀπογόνους, ἐνῶ ἀρρωστημένες οἰκογένειες προβληματικούς ἀπογόνους. Τό παιδί, πού μεγαλώνει μέσα στήν ἀγάπη, χορταίνει ἀπό ἀγάπη καί εἶναι ἱκανό νά ἀγαπήσει.

Ἕνας μεγάλος ἀριθμός νέων μέ προγαμιαῖες πολυγαμικές σχέσεις, ἐπειδή ἔχουν συνηθίσει στίς πολλές σχέσεις, καί στό γάμο δέν μποροῦν νά ἐγκρατευθοῦν καί δημιουργοῦν παράνομες ἐξωσυζυγικές σχέσεις. Τό πάθος κυριαρχεῖ πάνω τους. Ἀποκτᾶται, ὅπως στούς ναρκομανεῖς, μεγάλο καταπιεστικό πάθος, τό πορνικό. Σ' αὐτούς τά πάντα περιστρέφονται γύρω ἀπό τό σέξ. Οἱ ἴδιοι ὁμολογοῦν: 'Νόμιζα πώς ἄν δέν εἶχα πολλές σχέσεις πρό τοῦ γάμου θά τίς ἀναζητοῦσα ἐντός τοῦ γάμου. Ἔγινε τό ἀντίθετο. Τώρα δέν μπορῶ νά περιοριστῶ στή σχέση μέ τή σύντροφο μου'. Ἡ ἐγκράτεια, ἡ δύναμη τῆς αὐτοκυριαρχίας χρειάζεται καί πρίν ἀπό τόν γάμο καί μετά ἀπ' αὐτόν. Ὁ σωστός σύντροφος στήν δύσκολη ἐγκυμοσύνη, στήν μεγάλη ἀσθένεια ἤ στό μακροχρόνιο ταξίδι θά τιμήσει τόν σύντροφό του καί δέν θά τόν ἀπατήσει.

Ὅταν κάποιος σπαταλήσει τό δυναμικό της ψυχῆς του σέ ποικίλες προγαμιαῖες περιπέτειες, δέν ἔχει ἀποθέματα γιά νά στηρίξει τή σταθερή σχέση του, τό γάμο. Οἱ ποικίλες θλίψεις καί οἱ ἀπογοητεύσεις δημιουργοῦν νευρικότητα καί ἄγχος. Ἡ ψυχική κόπωση τῶν ἀποτυχιῶν τσακίζουν τήν ψυχή καί τήν ἀποδυναμώνουν. Στίς δύσκολες στιγμές δέν ἔχει ἀντοχές, συντρίβεται ψυχοσωματικά καί καταρρέει. Τό ἀντίθετο μία ψυχή καθαρή καί ἀγνή ἔχει ἀποθέματα ἀντοχῆς, ἠρεμία καί εἰρήνη γιά νά ἀντιμετωπίσει τά προβλήματα τῆς ζωῆς.

Κάποιοι 'μοντέρνοι' γιά νά δικαιολογήσουν τήν ἁμαρτία τους λένε: 'Δέν εἶσαι in στήν ἐποχή μας ἄν δέν ἔχεις ἐκτός τῆς συζύγου σου καί φιλενάδα'. Μετά τή διαπίστωση ἀπό τό σύντροφο τῆς ἀπάτης, ἐπέρχεται στίς περισσότερες περιπτώσεις ἀρχικά ὁ κλονισμός τῆς ἀγάπης καί μετά τό διαζύγιο. Τό διαζύγιο πληγώνει ἀνεπανόρθωτα τά παιδιά τοῦ διαλυμένου ζευγαριοῦ. Οἱ φωνές καί τά μαλώματα δημιουργοῦν κλίμα ἀνασφάλειας καί μεγάλη στενοχώρια στά παιδιά. Ἡ ἔλλειψη τοῦ ἑνός γονέα δημιουργεῖ ψυχική δυσαρμονία καί ἀρνητική ἀλλοίωση στό χαρακτήρα τοῦ παιδιοῦ (ἐπιθετικότητα ἤ παθητική ἀδράνεια). Τό ἀγόρι χωρίς τόν πατέρα στό σπίτι δέν ἔχει πρότυπο καί τό ἀναζητᾶ σέ λάθος πρόσωπα. Τό παιδί χωρίς τή μητέρα δέν δέχεται τήν ἀναγκαιότατη γιά τήν ψυχική του ἰσορροπία ἀγάπη (τρυφερότητα καί στοργή), τήν ὁποία δυσκολεύεται νά προσφέρει ἀργότερα, ὅταν μεγαλώσει, στή δική του οἰκογένεια. Ὁ διαζευγμένος πατέρας πού βλέπει τά παιδιά μόνο τό Σαββατοκύριακο κάνει ὅλα τά χατίρια τους καί ἱκανοποιεῖ ὅλες τίς ἀπαιτήσεις τους καί τελικά τά βλάπτει.

Στίς προγαμιαῖες σχέσεις κυριαρχεῖ τό ἐρωτικό στοιχεῖο καί συνήθως δημιουργεῖται ψεύτικη καί ὡραιοποιημένη ἡ εἰκόνα τοῦ συντρόφου. Οἱ ἐρωτευμένοι συνήθως ὑποκρίνονται καί δείχνουν τόν καλύτερο ἑαυτό τους. Μέ τήν ὁλοκλήρωση τῶν σχέσεων ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά δεθεῖ κάποιος μέ ἄτομο τοῦ ἄλλου φύλου, πού ὄντως δέν ἔχει πνευματική ἁρμονία. Πρώτη ἀξία ἔχει ἡ πνευματική ἁρμονία καί μετά ἡ σωματική. Ἐξάλλου στή συμβίωση πρίν τό γάμο δέν ἐκδηλώνεται ἡ προσωπικότητα τῶν σχετιζομένων, καθότι δέν βρίσκονται στίς δυσκολίες, στίς οἰκονομικές ἀνάγκες καί στούς περιορισμούς τῆς οἰκογένειας. Ὁ χαρακτήρας φανερώνεται στίς εὐθύνες.

Συμβαίνει πολλές φορές σέ κάποιους νέους οἱ πρώιμες τραυματικές σεξουαλικές ἐμπειρίες νά τούς ὁδηγοῦν σέ ψυχικές διαταραχές ἀκόμα καί σέ σεξουαλική ἀνικανότητα. Ἐνίοτε ὁ σωματικός ἔρωτας χωρίς τήν ψυχική ἀγάπη καταλήγει σέ διαστροφές καί ἀνωμαλίες, γιατί ὁ σύντροφος ἀποτελεῖ μόνον ἀντικείμενο ἡδονῆς. Ὅπως τά παιδικά τραύματα ἐπηρεάζουν τήν ψυχοσωματική ἀνάπτυξη, ἔτσι καί τά τραύματα ἀπό τίς ἐρωτικές ἀπογοητεύσεις ἀφήνουν ἀνεξίτηλα σημάδια πόνου καί θλίψης.

Ἐπειδή σήμερα οἱ σχέσεις ἔγιναν παιχνίδι (τά 'φτιάχνουν' καί τά 'χαλάνε' μέ πολλή εὐκολία), ὅσοι ψάχνουν νά βροῦν σύντροφο γιά οἰκογένεια, δυσκολεύονται. Πολλοί νέοι ἀπογοητευμένοι ἀπό τίς ἐπιπόλαιες σχέσεις τῆς ἐφηβείας δυσκολεύονται νά ἐμπιστευθοῦν ἄτομα τοῦ ἄλλου φύλου. Οἱ προηγούμενες ἀποτυχίες τούς διαλύουν ψυχικά, τούς κάνουν νά εἶναι κουμπωμένοι καί νά μήν ἀνοίγονται γιά τή γνωριμία μέ τόν ἄλλο. Μερικοί πού ἀπό τίς σχέσεις τους πληγώθηκαν σκληρά, κάποιοι ἄλλοι πού ἀπελπίσθηκαν ἐπανειλημμένα, ἐνῶ κάποιοι τρίτοι πού βλέπουν τά συντρίμμια πολλῶν φιλικῶν καί συγγενικῶν οἰκογενειῶν, φοβοῦνται μήπως

ξαναπληγωθοῦν καί καθόλου δέν προσπαθοῦν νά ζευγαρώσουν.

Κάποιοι ὠθοῦν τά παιδιά τους στίς προγαμιαῖες σχέσεις, ἀκόμα καί μέ πόρνες, γιά νά μή γίνουν, ὅπως ἰσχυρίζονται, ὁμοφυλόφιλοι. Ἡ ὁμοφυλοφιλία δέν ἀποφεύγεται μέ αὐτόν τόν τρόπο. Ὁ ὁμοφυλόφιλος ἤ ἔχει προδιάθεση ἀπό τή φύση (μικρό ποσοστό), πού δέν ἐξαλείφεται μέ τίς πρώιμες σεξουαλικές σχέσεις (ἴσως γίνει καί χειρότερη) ἤ συνήθως παρασύρεται ἀπό κάποιο πρόσωπο τοῦ περιβάλλοντός του. Ἐκεῖ πρέπει νά δοθεῖ ἡ προσοχή ἀπό τούς γονεῖς.

Κάποιοι ἐπικαλοῦνται ὡς δικαιολογία τῶν προγαμιαίων σχέσεών τους τήν ἀπόκτηση ἐμπειρίας. Τούς ρωτᾶμε θά ἤθελαν μέ αὐτό τό σκεπτικό ὁ σύντροφος τῆς ζωῆς τους πρίν τή γνωριμία τους νά εἶχε πάει γιά ἀπόκτηση ἐμπειρίας μέ πολλούς ἐρωτικούς συντρόφους ἤ καί μέ πόρνες; Σίγουρα κανείς δέν τό θέλει. Ὅταν οἱ σύζυγοι μαθαίνουν ἀπό κοινοῦ τό σέξ, ἀγαπιοῦνται ἰδιαίτερα. Ἡ παρθενία εἶναι τό τέλειο. Ὅλοι κατά βάθος ἐπιθυμοῦν, ὅσο μοντέρνοι κι ἄν προσπαθοῦν νά φαίνονται, ὁ σύντροφος τῆς ζωῆς τους νά εἶναι ἁγνός καί καθαρός.

Οἱ προγαμιαῖες σχέσεις προξενοῦν πολλές φορές ἀνεπιθύμητες ἐγκυμοσύνες καί σέ δεύτερο ἐπίπεδο ἐκτρώσεις ἤ πρόωρο γάμο. Οἱ ἐφηβικές ἐγκυμοσύνες ἐπηρεάζουν ἀρνητικά τήν ἀνάπτυξη τοῦ σώματος τῶν κοριτσιῶν. Τό ἔμβρυο παίρνει τά ἀναγκαία συστατικά στερώντας τα ἀπ' τή μητέρα του. Ἡ ἔκτρωση ἀποτελεῖ φόνο. Πολλές ἐφηβικές ἐκτρώσεις εὐθύνονται καί γιά τήν μεταγενέστερη στειρότητα πολλῶν γυναικῶν. Οἱ ἐκτρώσεις, ὡς διακοπή τῆς κυήσεως καί ἀναστολή τῆς μητρότητας ἐπηρεάζουν ἀρνητικά ὅλη τήν μετέπειτα ζωή τῶν γυναικῶν. Οἱ βεβιασμένοι λόγω ἐγκυμοσύνης γάμοι περνοῦν συνήθως πολλές δυσκολίες, γιατί δέν ἀποτελοῦν καρπό ὁλοκληρωμένης ἀγάπης.

Οἱ προγαμιαῖες σχέσεις ἐγκλωβίζουν πολλούς νέους στό κυνήγι τῆς ἡδονῆς καί καταναλώνουν πολύ χρόνο καί δυνάμεις σ' αὐτό. Συνέπεια αὐτῆς τῆς στάσης εἶναι ἡ παραμέληση τῆς μελέτης καί ἡ συχνή ἀποτυχία στίς σπουδές. Πολλοί μαθητές Λυκείου ἔχασαν τήν εἴσοδό τους στήν τριτοβάθμια ἐκπαίδευση λόγω τῶν ἐφηβικῶν φλέρτ.

Κάποιες φορές ἀναθερμαίνονται ἐντός τοῦ γάμου προηγούμενες σχέσεις καί διαλύεται ἡ οἰκογένεια. Πολλοί ἐραστές ξαναέρχονται στή μνήμη καί στήν καρδιά καί μολύνουν τήν ψυχή. Ὁ μυστικός πόθος συνάντησης μέ πρώην ἐραστές ἐπηρεάζουν ἀρνητικά τή σχέση τῶν συζύγων. Ἡ ἀνάμνηση τῶν παλαιῶν καί συνήθως ἐξιδανικευμένων προσώπων σχετικοποιεῖ τούς παρόντες συντρόφους μέ κίνδυνο ὑποτίμησης καί ἀπόρριψης. Στά συζυγικά μαλώματα κάποιες φορές ἀναζητεῖται συναισθηματική διέξοδος στίς παλιές ἀγάπες. Στούς διαπληκτισμούς εὔκολα γίνεται σύγκριση μέ τά νεανικά ἐπιπόλαια καί ἀνεύθυνα φλέρτ, ὅπου ἡ ἀδάπανη ἀγάπη εἶναι πομπώδης καί ἐντυπωσιακή.

Κι ὅταν ἀγαπᾶς πραγματικά τόν σύντροφό σου, δέν εἶναι σωστή ἡ ὁλοκλήρωση τῶν σχέσεων, γιατί τίποτε δέν εἶναι σίγουρο. Τά περισσότερα ἐφηβικά φλέρτ διαλύονται. Συνήθως ἡ ὁλοκλήρωση τῶν σχέσεων διαλύει τόν ρομαντισμό τῶν φλέρτ καί ἐπιφέρει καί τή διάλυσή τους. Κάποια κορίτσια ἐλπίζουν ἄσκοπα, πώς ἄν δεχθοῦν ὁλοκληρωμένη σχέση, θά κρατήσουν τόν νέο κοντά τους. Ἡ γρήγορη καί ἀνώριμη ὁλοκληρωμένη σχέση ποτέ δέν ὁδηγεῖ σέ πραγματική ἀγάπη. Στίς διαλυμένες σχέσεις λόγω τοῦ πόνου τῆς ἀπόρριψης ἡ ἀγάπη ἀντικαθίσταται ἐνσυνείδητα ἤ ἀσυνείδητα μέ τό μίσος.

Πῶς μπορεῖ κανείς νά κυριαρχήσει στό σαρκικό ἔνστικτο;

Ἡ ἐγκράτεια εἶναι πραγματοποιήσιμη μέσα στά πλαίσια τῆς ἀγάπης πρός τόν Θεό. Ὁ ἀγώνας γιά τήν ἐγκράτεια ἔχει νόημα μόνον γιά τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀγάπη ἀναπτύσσεται μέσα μας ὡς δωρεά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέ τήν προσέγγιση τοῦ Θεοῦ. Ἡ ψυχή μας ὡς νύμφη Χριστοῦ ἀλλοιώνεται πνευματικά καί ἀποκτᾶ τό χάρισμα τῆς ἀγάπης. Ὅταν ὁ νέος ἀγαπήσει τόν Χριστό καί ἔχει πνευματικά βιώματα, τότε θά μπορεῖ νά πεῖ ὄχι καί στήν εὔκολη ἀπόλαυση τῆς σαρκικῆς ἡδονῆς. Χωρίς τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ στή ζωή μας ἡ ἐγκράτεια εἶναι ἀκατόρθωτη. Ἡ ἐγκράτεια εἶναι δωρεά τοῦ Θεοῦ, εἶναι καρπός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Γαλ. 5 ,23). Ἡ ὑπακοή στό νόμο τοῦ Θεοῦ ἑλκύει τή θεία Χάρη, ἡ ὁποία δίνει τήν πραγματική εὐτυχία στή ζωή. Ὁ ἀγωνιστής τῆς ἀγνότητας δέν ἀγωνίζεται μόνον γιά τήν αἰώνια εὐτυχία τοῦ παραδείσου, ἀλλά καί γιά τήν ἐπίγεια χαρά. Εἶναι χαρούμενος, γιατί εἶναι χαριτωμένος μέ τή Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅταν ὁ νέος γευθεῖ τίς πνευματικές χαρές, τότε μπορεῖ νά περιφρονήσει τίς σαρκικές χαρές. Ἕνας νέος π.χ. ποῦ γεύθηκε τή χαρά τῆς προσευχῆς, δέν λερώνει τήν ψυχή του μέ αἰσχρές σκέψεις, οὔτε τά μάτια μέ

αἰσχρά θεάματα, γιά νά μή χάσει αὐτή τήν πνευματική εὐφροσύνη τῆς ἐπικοινωνίας μέ τόν Θεό.

Χωρίς τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι κατορθωτή ἡ ἀγνότητα. Ἡ νίκη στόν ἀγώνα κατά τῆς σαρκικῆς ἀνηθικότητας ἐντάσσεται στά πλαίσια τῆς πνευματικῆς ζωῆς μέ τήν ἄσκηση καί τά Μυστήρια. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὅπως μᾶς προσφέρει ὅπλα ἐνάντια σέ ὅλα τά πάθη ἔτσι κάνει καί γιά τό ἐμπαθές γενετήσιο ἔνστικτο. Αὐτά εἶναι ἡ προσευχή, ἡ νηστεία, ἡ πνευματική μελέτη, ἡ Ἐξομολόγηση καί ἡ θεία Κοινωνία. Μέ τά πνευματικά αὐτά ἁγιαστικά μέσα τῆς Ἐκκλησίας ἔρχεται ἡ θεία Χάρη καί ἐνδυναμώνει καί ἐξαγνίζει τήν ψυχή καί τό σῶμα.

Μέ τήν προσευχή ἐλκύουμε τή θεία βοήθεια στόν ἀγώνα μας. Ὁ Θεός, ὅταν βλέπει τό γνήσι0 τοῦ ἀγώνα μας, διώχνει τόν πειρασμό. Χρειάζεται νά προσευχόμαστε καί προληπτικά καί ἀποτρεπτικά στόν πειρασμό. Στό «Πάτερ ἡμῶν» ζητοῦμε νά μήν εἰσέλθουμε σέ πειρασμούς: «μή εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν». Στή δύσκολη στιγμή τοῦ πειρασμοῦ (ἀνήθικη σκέψη ἤ ἐπιθυμία) νά προσευχόμαστε θερμά στόν Κύριο μέ τά λόγια ‘Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με’ ἤ στήν Θεοτόκο μέ τά λόγια “Ὑπεραγία Θεοτόκε σῶσον ἡμᾶς’. Συνήθως ὁ πειρασμός εἶναι παροδικός καί μετά ἀπό λίγο φεύγει.

Μέ τή νηστεία ταπεινώνεται ἡ σάρκα καί ἐξουσιάζεται ἀπό τό πνεῦμα. Ἡ νηστεία ἁπλώνεται καί στήν ἐγκράτεια τῶν σκέψεων καί τῶν αἰσθήσεων. Οἱ αἰσχρές σκέψεις καί φαντασίες ὠθοῦν στήν ἐσωτερική διάπραξη τῆς ἁμαρτίας. Ἐδῶ δέν ἐπιτρέπεται οὔτε ἡ παραμικρή ὑποχώρηση. Ἀπό τά μάτια συνήθως ἀρχίζουν οἱ πονηρές σκέψεις καί ἐπιθυμίες. Ὅταν κάποιος βλέπει ἀνήθικα θεάματα στό internet, στήν τηλεόραση ἤ στό σινεμά, βάζει φωτιά στό σαρκικό πάθος, πού δύσκολα σβήνει. Σέ πολλούς τό θέαμα ἀνήθικων θεαμάτων στό internet τούς ἔγινε πάθος καί δέν μποροῦν νά τό ξεπεράσουν οὔτε στό γάμο διακινδυνεύοντας τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ συντρόφου τους.

Μέ τήν Ἐξομολόγηση θεραπεύουμε τίς πληγές τῶν πτώσεών μας καί συνεχίζουμε τόν ἀγώνα. Ἡ Ἐξομολόγηση ἡσυχάζει τή συνείδηση ἀπό τίς ἐνοχές καί ἀποτελεῖ μία νέα ἐκκίνηση στήν προσπάθεια γιά ψυχοσωματική καθαρότητα καί ἁγιασμό. Πολλοί νέοι μέ ὁλοκληρωμένες σχέσεις τουλάχιστον πρίν τήν τελετή τοῦ γάμου τους προσέρχονται στήν Ἐξομολόγηση γιά νά εἶναι καθαροί κατά τό Μυστήριο.

Ἡ θεία Κοινωνία φέρνει μέσα μας φωτισμό Θεοῦ καί θεία δύναμη. Ὅποιος κοινωνᾶ τακτικά, δέν ὑποδουλώνεται στά πάθη. Ἔχουμε περιγραφές ἀπό βίους ἁγίων, πού ἔβλεπαν ὡς κατάμαυρους τούς ἐμπαθεῖς καί ἀμετανόητους ἁμαρτωλούς, πού κοινωνοῦσαν ἀνάξια. Συνήθως οἱ ἀνήθικοι αἰσθάνονται ἐνοχές καί δέν πλησιάζουν στά Τίμια Δῶρα τῆς θείας Κοινωνίας.

Ὁ ἄνθρωπος ὡς λογικό ὄν δέν πρέπει νά παρασύρεται, ὅπως τά ζῶα, στήν παρορμητική ἔκφραση τῆς σεξουαλικότητάς του. Ὁ ἀγώνας τῆς ἁγνότητας θά προσφέρει κατά τή μεταγενέστερη ἔγγαμη ζωή πλούσια θεία εὐλογία. Τούς ἀγωνιστές τῆς ἁγνότητας ὁ Θεός τούς εὐλογεῖ καί τούς προστατεύει ποικιλότροπα. Ὁ ἁγνός ζώντας θεοκεντρικά ἔχει πιό πολλή ὑπομονή, ἀντοχή καί δύναμη στίς δυσκολίες τῆς ζωῆς.

Ὁ Χριστός ἔθεσε αὐστηρή ἐντολή γιά τήν ἁμαρτία τή σαρκική. Δέν ἁμαρτάνει μόνο ὁ μοιχός καί ὁ πόρνος, ἀλλά καί ὅποιος βλέπει ἡδονικά τό ἄλλο φύλο καί ἐπιθυμεῖ μέ τήν ψυχή του τή σαρκική πράξη (Ματθ. 5,28). Ἄν θέλουμε νά εὐαρεστοῦμε τόν Θεό στήν παροῦσα ζωή καί νά δοῦμε τό πρόσωπό Του στήν ἄλλη ζωή, νά προσέχουμε στίς αἰσθήσεις, στίς σκέψεις καί στίς ἐπιθυμίες. Ἰδιαίτερη ἀξία ἔχει γιά τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἡ φυλακή (ἡ προσοχή) τῶν αἰσθήσεων. Ὁ πειρασμός ἀρχίζει μέ τήν προσβολή τῶν αἰσθήσεων. Μετά, ἄν μέ τήν ἐσωτερική συζήτηση συγκατατιθέμεθα, φθάσουμε στή ἐπιθυμία καί αἰχμαλωτιζόμαστε ἀπό τήν ἁμαρτία. Μέ τήν ἐπιθυμία ἁμαρτάνουμε καί χωρίς τή διάπραξη. Γιά τίς ἐμπαθεῖς ἐπιθυμίες, πού δημιουργοῦνται μέ τά προκλητικά θεάματα, θά δώσουν λόγο στόν Θεό κι ὅσοι παρασύρθηκαν ἀλλά καί ὅσοι τά προκάλεσαν. Μεγάλη εὐθύνη γιά τόν Θεό ἔχουν οἱ παραγωγοί τῶν ἄσεμνων θεαμάτων στό σινεμά, στά περιοδικά, στήν τηλεόραση καί στό internet. Ἄλλοι γιά τό κέρδος καί ἄλλοι γιά τήν ἠθική κατάπτωση τῶν ἀνθρώπων προβάλλουν τήν πράξη τοῦ ἔρωτα ἀνενδοίαστα. Ὑπάρχει μεγάλη πιθανότητα στήν καθημερινότητα μέ τήν προκλητική ἐμφάνιση τοῦ ντυσίματος νά προκληθοῦν ἁμαρτωλές ἐπιθυμίες. Τότε ὁ προκαλῶν ἁμαρτάνει, χωρίς νά τό ἀντιληφθεῖ, χάνει τή δυνατότητα τῆς καθαρῆς προσευχῆς καί δέν προχωρᾶ στήν πνευματική ζωή. Ἡ προκλητική ἐνδυμασία σκανδαλίζει ἀδύνατους ἀδελφούς καί λυπᾶται ὁ Κύριος. Στά Μυστήρια τῶν γάμων παρατηρεῖται ἀνταγωνισμός προκλητικότητας. Στούς γάμους κάποιες γυναῖκες δέν πᾶνε νά προσευχηθοῦν γιά τό νέο ζευγάρι, ἀλλά γιά νά ἐπιδείξουν τήν ὁμορφιά τους. Χρειά-

ζεται σεμνότητα σ' ὅλη τη ζωή, καί στό ντύσιμο καί στά λόγια καί στό βλέμμα, στά πάντα. Ἡ ἐξωτερική ἐμφάνιση φανερώνει τήν ἐσωτερική κατάσταση. Ἡ σεμνότητα φανερώνει σωφροσύνη (σώας τάς φρένας, δηλ. σωστό νοῦ). Ὁ ἀδιάντροπος εἶναι καί ἀθεόφοβος καί παράλογος. Τή σεμνότητα καί τήν ἁγνότητα τήν προτρέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Φιλ. 4,8). Κάποιες γυναῖκες γιά νά δικαιολογήσουν τό προκλητικό ντύσιμό τους ἰσχυρίζονται ὅτι ζεσταίνονται. Οἱ μουσουλμάνες δέν ζεσταίνονται καί ντύνονται τό κατακαλόκαιρο τόσο βαριά; Δέν λέμε νά ντύνονται οἱ χριστιανές σάν τίς μουσουλμάνες, ἀλλά μέ σεμνότητα καί μέ σεβασμό.

Ἐφόσον στόχος μας εἶναι ὁ ἁγιασμός καί ἡ εὐαρέσκεια τοῦ Θεοῦ, θά προσέχουμε τίς σχέσεις μέ τό ἄλλο φύλο. Πρέπει νά βλέπουμε μέ σεβασμό καί ἁγνή διάθεση τό ἄλλο φύλο, νά μιλᾶμε ἁγνά κι ὄχι πονηρά, γιά νά μή λερωθοῦμε. Ἡ ἱερότητα νά κυριαρχεῖ τῆς χυδαιότητας. Δέν εἶναι τό σέξ παντοδύναμος τύραννος. Ὅλα ἐξαρτῶνται ἀπό τή θέλησή μας.

Ὅταν ἔρχεται λογισμός ἁμαρτωλός, νά σκεφτόμαστε ὅτι ὁ ἄλλος εἶναι ὁ Χριστός. Εἶχε πεῖ ὁ Χριστός: «ὅτι κάνατε σέ ἕναν ἀπό τούς ἐλαχίστους συνανθρώπους, τό κάνατε σέ μένα» (Ματθ. 25,40). Τό σῶμα τοῦ ἄλλου εἶναι ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Α΄ Κορ.6,19) καί δέν ἐπιτρέπεται νά τόν σκεφτόμαστε πονηρά. Ἐπίσης νά σκεφτόμαστε ὅτι ὁ ἄλλος εἶναι παιδί τοῦ Θεοῦ, δηλαδή ἀδελφός μου. Γιά τά ἀδέλφια μου δέν ἐπιτρέπω τέτοιες σκέψεις. Ἐπίσης νά βλέπουμε τή γυναίκα ὡς μητέρα, ὡς ἱερό πρόσωπο, γιατί φέρνει στόν κόσμο νέες ζωές. Ἡ μήτρα τῆς ζωῆς χρειάζεται σεβασμό.

Ἐπίσης, ὅταν δημιουργεῖται ἔλξη ἀπό τή σωματική ὀμορφιά, νά σκεφτόμαστε ὅτι ἡ ὀμορφιά τοῦ σώματος εἶναι παροδική καί δέν προϋποθέτει ὁπωσδήποτε καί ὀμορφιά τῆς ψυχῆς. Ἡ ὀμορφιά πολλές φορές συνοδεύεται ἀπό ἔλλειψη ψυχικοῦ πλούτου καί ἀπό ἐγωισμό. Τά ὡραῖα μάτια καί τό ὡραῖο σῶμα δέν σημαίνουν καί ὡραία ψυχή. Πολλοί γοητευτικοί νέοι εἶναι πολύ σκληροί. Πολλές ὄμορφες νέες εἶναι πολύ ἐπιπόλαιες.

Ὁ ἁγνός νέος ἀκολουθεῖ σωστή στάση ζωῆς, βρίσκεται διαρκῶς σέ νήψη, δηλ. σέ ἐγρήγορση, προσέχει τίς αἰσθήσεις του καί ἀποφεύγει τούς πειρασμούς. Ἀποφεύγει τά αἴτια τῶν πειρασμῶν, ὅπως εἶναι οἱ προκλητικές φωτογραφίες στά βρώμικα περιοδικά καί τά πορνικά φίλμ στό internet καί στήν τηλεόραση. Ζεῖ μέ τήν προσδοκία τῆς ἀληθινῆς ἀγάπης ἐντός τοῦ γάμου καί δέν ἀναλώνεται στίς ἐπιπόλαιες ἐφήμερες σχέσεις. Αὐτός σχεδιάζει νά φτιάξει μία οἰκογένεια μέσα στά πλαίσια τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Βοηθάει πολύ στήν τιθάσευση τοῦ γενετήσιου ἐνστίκτου ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό πρόσωπα καί καταστάσεις πού προκαλοῦν τήν ἀνηθικότητα καί ἡ ἀπασχόληση μέ ὑψηλούς στόχους, ὅπως ἡ μόρφωση, ὁ ἀθλητισμός, ἡ ἱεραποστολή καί ἡ φιλανθρωπία.

Ἀπό τήν ἐγκράτεια κανείς δέν βλάφτηκε, ἐνῶ ἀπό τήν ἐλευθερία τοῦ σέξ πολλοί ἀρρώστησαν μέ ἀφροδίσια νοσήματα, μέ προεξάρχον τό aids. Τό ἀχαλίνωτο σέξ καταστρέφει.

Οἱ νέοι της ἐποχῆς μας, πού ἀγωνίζονται γιά τήν ἁγνότητα καί νικοῦν, θά πάρουν μεγάλο μισθό ἀπό τόν Θεό. Οἱ νέοι αὐτοί πολλές φορές περνοῦν μαρτύρια ἀπό τούς συνομηλίκους τους καί προφανῶς θά πᾶνε μέ τούς μάρτυρες στόν Παράδεισο. Ὅταν θά γίνει ἡ κρίση τοῦ κόσμου καί οἱ ἀνήθικοι θά φέρνουν ὡς δικαιολογία τῶν πτώσεών τους τή δυσκολία τῆς ἐγκράτειας, ὁ Θεός θά φέρει ἐνώπιόν τους αὐτούς τούς ἁγνούς νέους, πού ἔζησαν στίς ἴδιες συνθῆκες. Ἂν δέν μπορεῖ κάποιος ἤ μᾶλλον ἄν δέν θέλει νά ζεῖ μέ παρθενία πρό τοῦ γάμου, ἄς σεβαστεῖ τήν προσπάθεια τῶν ἀγωνιστῶν. Ἄς μή χλευάζει αὐτό πού δέν ζεῖ. Ἡ συμπεριφορά του θυμίζει τόν μύθο τοῦ Αἰσώπου γιά τήν Ἀλεποῦ πού, ἐπειδή δέν ἔφθανε τά σταφύλια, τά ἔλεγε ἄγουρα. Ἄς μή νομιμοποιεῖ τή δική του ἀνεπάρκεια καί ἐνδοτικότητα. Ὑπάρχει γι' αὐτόν καί ἡ μετάνοια. Κάποια στιγμή πρίν ἔρθει ἡ ὥρα τοῦ ταξιδιοῦ γιά τήν ἄλλη ζωή (ἄγνωστο πότε) νά ζητήσει συγγνώμη ἀπό τόν Κύριο.

Πῶς μπορεῖ ἕνας νέος νά πορευθεῖ σωστά πρός τό γάμο;

Ἐπειδή ὁ γάμος εἶναι ἕνα ἀπό τά σπουδαιότερα ζητήματα τῆς ζωῆς, χρειάζεται ὡριμότητα στήν ἀντιμετώπισή του. Ἐάν δέν ἔχουμε φτιάξει μέσα μας ὁλοκληρωμένη προσωπικότητα, ὁ σύντροφος δέν θά μᾶς φτιάξει, ἀλλά θά μᾶς ἀπογοητεύσει. Ὁ ὥριμος ἄνθρωπος ζεῖ μέ ἀρχές καί ἠθική, δέν περιμένει ἀποκλειστικά νά πάρει ἀξία καί νόημα ἡ ζωή του ἀπό τή σχέση.

Ὁ ὥριμος χριστιανός ζεῖ μέ ὑψηλό νόημα ζωῆς μέσα στήν πίστη πρός τόν Θεό καί στήν ἀγάπη πρός τήν οἰκογένεια. Ὁ ὥριμος χριστιανός γνωρίζει ὅτι εἶναι ἀδύνατο πλάσμα τοῦ Θεοῦ καί ὅτι κινδυνεύει νά πέσει σέ μεγάλα σφάλματα καί γι' αὐτό εἶναι πάντα προσεκτικός. Γνωρίζει τά σφάλματά

του καί προσπαθεῖ νά τά διορθώσει, γιά νά εὐαρεστεῖ τόν Θεό. Βλέπει κάθε πλευρά τῆς ζωῆς του μέ ὑπευθυνότητα, διότι θά δώσει λόγο στόν Θεό κατά τήν κρίση γιά τά πάντα. Δεῖγμα ὡριμότητας εἶναι ἡ λογική καί ἡ ἐκούσια ἀγάπη νά ὑπερισχύει στό ἄλογο καί ἀκούσιο σαρκικό πάθος. Ἡ ὡρίμανση καλύπτει ὅλον τόν ψυχισμό καί τόν νοῦ καί τό συναίσθημα καί τή βούληση.

Ὁ νοῦς ὡριμάζει μέ τήν αὐτογνωσία, τή λογική κρίση καί τήν πείρα τῆς ζωῆς. Πρίν ἀρχίσει τήν ἀναζήτηση συντρόφου ὁ νέος χρειάζεται νά γνωρίζει τόν ἑαυτό του, ἀφοῦ ἤδη ἔχει ἐκδιπλωθεῖ ἡ προσωπικότητά του. Ἄν δέν γνωρίζεις τόν ἑαυτό σου πῶς θά ἀναζητήσεις τόν κατάλληλο ἄλλο; Χρειάζεται ὡριμότητα. Ἡ ὡρίμανση ποικίλει: Ἄλλος ὡριμάζει στά δεκαοκτώ, ἄλλος στά τριάντα καί ἄλλος (μειοψηφία) δέν ὡριμάζει καθόλου. Ἄλλος ζεῖ σέ νάρκη καί δέν ξεδιπλώνει τόν ἑαυτό του. Ἄλλος ζεῖ μέ ἕνα ψεύτικο αὐτοείδωλο, ταυτίζεται μέ μία ἰδανική εἰκόνα τοῦ ἑαυτοῦ του καί δέν ξεδιπλώνει τόν πραγματικό ἑαυτό του. Αὐτός εἶναι ὑποκριτής, ἔχει διχασμένη προσωπικότητα καί ἀξιολογεῖ λανθασμένα τόν ἑαυτό του. Ἄλλος ὑποτιμᾶ τόν ἑαυτό του καί ζεῖ κομπλεξικά, μειονεκτεῖ μπροστά στούς ἄλλους καί φοβᾶται τή δημιουργία ὑγιῶν σχέσεων, κλείνεται στόν ἑαυτό του καί δέν ἐμπιστεύεται κανέναν. Ἡ ἐκδίπλωση τῆς προσωπικότητας θέλει χρόνο καί σίγουρα δέν ὁλοκληρώνεται κατά τήν ἐφηβεία. Τελειώνοντας ἡ ἐφηβεία καταλαγιάζει τό συναίσθημα καί κυριαρχεῖ ἡ λογική. Οἱ πρῶτες εὐθύνες τῆς ζωῆς πρός τό τέλος τῆς ἐφηβείας προσφέρουν πείρα καί γνώση.

Τό συναίσθημα ὡριμάζει, ὅταν μετατρέπεται ἡ ἐγωιστική ἀγάπη σέ θυσιαστική ἀγάπη. Ἡ ὡρίμανση τῆς ἀγάπης θέλει χρόνο νά ἀναπτυχθεῖ. Ὁ συναισθηματικά ὥριμος ἀναζητᾶ γνησιότητα στή σχέση του κι ὄχι ἐγωιστικά παιχνίδια καί προσπάθειες ἐκμετάλλευσης τοῦ ἄλλου. Ὁ ὥριμος συναισθηματικά πλησιάζει τήν ψυχολογία τοῦ συντρόφου καί ἔχει τή διάθεση γιά θυσίες γιά τήν ἐναρμόνιση τῶν χαρακτήρων τους. Στίς ὥριμες σχέσεις ἔχουμε ἀλληλοπεριχώρηση: Ὁ κλειστός γίνεται πιό ἀνοιχτός καί ὁ ἀνοιχτός πιό προσεκτικός, ὁ σοβαρός πιό αὐθόρμητος καί ὁ αὐθόρμητος πιό σοβαρός. Τό συναίσθημα σέ συνεργασία μέ τή λογική ἔχει καλά ἀποτελέσματα.

Ἡ βούληση ὡριμάζει, ὅταν κανείς κυριαρχεῖ στό ἐγώ του, ὑποτάσσει τό ἔνστικτό της σάρκας καί δέν δέχεται ψυχολογική καταπίεση ἀπό ἄλλους. Ὁ ὥριμος ἐκφράζει ἐλεύθερα τή γνώμη καί τά συναισθήματά του. Ἐλευθερία δέν εἶναι ἡ ἀσυδοσία στό σέξ ἀλλά ἡ αὐτοκυριαρχία. Ἡ πειθαρχία στά σαρκικά διαπλάθουν ἕνα χαρακτήρα μέ αὐτοσεβασμό καί εὐγένεια. Ὁ σύντροφος ὅπως κι ἐσύ ἀναζητᾶ σέ σένα ἕνα στήριγμα, μία ἀσφάλεια καί μία μόνιμη ἀγάπη. Ἄν δέν αἰσθάνεσαι ὁλοκληρωμένη προσωπικότητα, στό σύντροφο θά βρεῖς καταφύγιο ζωῆς, θά προσκολληθεῖς σάν τό στρείδι, θά ὑποταχθεῖς καί θά ὑποδουλωθεῖς. Ὁ γάμος θέλει ἐλεύθερη ἀλληλοπροσφορά γιά νά προχωρήσει: ‘βάστα μέ νά σέ βαστῶ ν’ ἀνεβοῦμε στό βουνό’. Ἡ ζήλια, ἔκφραση ἀρρωστημένης βούλησης, ἐνῶ στήν ἀρχή φαίνεται ὡς ἀγάπη μετά γίνεται μέσο καταπίεσης καί ὑποδούλωσης.

Ὅταν ὁ νέος δέν σχετισθεῖ μέ συγκεκριμένο σύντροφο, τότε θά ἔχει τή δυνατότητα μέσω τῆς γενικῆς ἐπικοινωνίας νά γνωρίσει πολλούς χαρακτῆρες καί πρόσωπα ἀπό τό ἄλλο φύλο. Ἡ γνώση αὐτή ἀποτελεῖ ἀναγκαία πείρα ζωῆς. Βέβαια δέν χρειάζεται ὁ νέος νά κλεισθεῖ στό καβούκι του καί νά ἀκρωτηριασθεῖ συναισθηματικά, ἀλλά νά εἶναι κοινωνικός. Ὅταν θά ὡριμάσει ψυχοσωματικά θά μπορεῖ νά ἐπιλέξει ὕστερα καί ἀπό προσευχή τό ταίρι του. Ὅπως δέν ἀγοράζεις τό πρῶτο ροῦχο πού βρίσκεις στό πρῶτο κατάστημα πού μπαίνεις, ἀλλά κάνεις ἔλεγχο ἀγορᾶς καί ὡς πρός τήν ποιότητα καί ὡς πρός τίς τιμές, ἔτσι καί στίς σχέσεις σου πρός τό ἄλλο φύλο χρειάζεται νά δείξεις πολλή προσοχή. Ὁ σύντροφος δέν εἶναι μπάλωμα πού τό ξηλώνεις καί τό ἀναπληρώνεις μέ ἄλλο, ἀλλά τό ἕτερον ἥμισυ γιά τήν ψυχοσωματική σου ὁλοκλήρωση.

Στήν ἐφηβεία ἐκτός ἀπό τήν ὡριμότητα δέν ὑπάρχει καί ὁ ἐπαρκής χρόνος γιά νά καλυφθεῖ μία σχέση μέ τό ἄλλο φύλο. Ὅταν κάποιος αἰσθανθεῖ ὥριμος καί ἔχει τό χρόνο εἴτε στή φοιτητική ζωή εἴτε ἀργότερα, εἴτε στήν ἀρχή τῆς ἐξάσκησης τοῦ ἐπαγγέλματος, τότε θά μπορέσει νά ἀναζητήσει τό ταίρι του ἀνάμεσα σέ μεγαλύτερο σύνολο καί σέ ἀνάλογο μορφωτικό καί ἐπαγγελματικό ἐπίπεδο. Ἡ ἀναζήτηση συντρόφου μέ ἀνάλογο μορφωτικό καί ἐπαγγελματικό ἐπίπεδο δέν εἶναι κανόνας, ἀλλά βοηθάει στήν ἁρμονική συμβίωση. Στίς παρέες καί στίς κοινές δραστηριότητες ἀποκαλύπτει κανείς ὅλες τίς πτυχές τοῦ ἑαυτοῦ του καί εἶναι εὔκολη ἡ ἀποτίμηση τῆς προσωπικότητάς του. Ὁ ἀναζητητής συντρόφου χρειάζεται νά γνωρίζει ὅτι ἡ ἀξιολόγηση καί ἡ ἀγάπη τοῦ ἄλλου θέλει χρόνο. Ἀναπτύσσεται κυρίως μέσα σέ ἐμπειρίες συνεργασίας, συνύπαρξης καί εὐθύνης. ■

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΗΜΕΡΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

†ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΤΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἁγίῳ Πνεύματι πᾶσα ἡ κτίσις καινουργεῖται, παλινδρομοῦσα εἰς τὸ πρῶτον» (Ἀναβαθμοὶ Α΄ ἦχου).

«Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ μόνος ἀνακαινίζων τὴν ποίησιν τῶν ἔργων σου καθ' ἑκάστην ἡμέραν» (Μέγας Βασίλειος).

Ἀδελφοὶ συλλειτουργοὶ καὶ τέκνα εὐλογημένα ἐν Κυρίῳ,

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ 1η Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους ἔχει ἀφιερωθῆ πρωτοβούλως ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου -προσφάτως δὲ καὶ ὑπὸ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας- εἰς τὴν προσευχὴν διὰ τὴν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Κατ' αὐτήν, παρακαλοῦμεν ἰδιαιτέρως τὸν Ὕψιστον ὅπως φαιδρύνῃ τὴν δημιουργίαν Του ὥστε νὰ εἶναι εὐχάριστος καὶ καρποφόρος ἡ ἐν αὐτῇ διαβίωσις τοῦ ἀνθρώπου. Ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ αἰτήματος περιλαμβάνεται ἀσφαλῶς καὶ ἡ παράκλησις ὅπως αἱ ἀναπόφευκτοι φυσιολογικαὶ κλιματικαὶ ἀλλαγαὶ συμβαίνουν καὶ ἐπιτρέπωνται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀντοχῆς, τοῦ μὲν ἀνθρώπου πρὸς ἐπιβίωσιν αὐτοῦ, τῆς δὲ φύσεως πρὸς ἀειφορίαν αὐτῆς.

Ἐν τούτοις, ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴτε κατὰ ἓν μέρος τῆς ἀνθρωπότητος, εἴτε ἐνίοτε καὶ ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς, συμπεριφερόμεθα ἀντιθέτως πρὸς τὸ αἴτημα τοῦτο. Καταπιέζομεν τὴν φύσιν κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐπέρχωνται ἀπρόβλεπτοι καὶ ἀνεπιθύμητοι κλιματικαὶ καὶ περιβαλλοντικαὶ ἀλλαγαί, δυσμενεῖς διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν αὐτῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ διὰ τὴν ζωήν μας. Τὸ δὲ ἀθροιστικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἐνεργειῶν ἐπὶ μέρους ἀνθρωπίνων προσώπων ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἐκτεταμένων ἰδιωτικῶν καὶ κρατικῶν προσπαθειῶν πρὸς ἀναμόρφωσιν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παράγῃ περισσότερα ἀγαθὰ διὰ τοὺς ἐκμεταλλευομένους αὐτό, ἔχει ὡς μόνον ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴν τῆς ἐναρμονίως λειτουργούσης καλῆς λίαν δημιουργίας τοῦ Θεοῦ.

Ὅσοι ἀντιλαμβανόμεθα τὸν διογκούμενον καθημερινῶς κίνδυνον τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς εἰς τὸν πλανήτην μας, ἕνεκα ἀνθρωπίνων ἐνεργειῶν, ὑψοῦμεν φωνὴν ἐπισημάνσεως αὐτοῦ καὶ προσκαλοῦμεν ἅπαντας νὰ μελετήσωμεν τί εἶναι δυνατὸν νὰ πράξωμεν «διὰ νὰ μὴ ἐξαφανισθῇ ἡ ζωή, χάριν τοῦ πλούτου» (Διακήρυξις Ὀργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν).

Ὅθεν, ἡμεῖς, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καταβάλλομεν ἀπὸ ἐτῶν προσπαθείας ἐνημερώσεως τῶν πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ὅλων τῶν καλοπροαιρέτων ἀνθρώπων περὶ τῶν μεγάλων κινδύνων τοὺς ὁποίους συνεπάγεται ἡ ηὐξημένη (κατά)-χρῆσις τῶν ἐνεργειακῶν πηγῶν, ἡ ὁποία ἐπαπειλεῖ μεγάλην κλιματικὴν ἀλλαγὴν καὶ θέτει εἰς κίνδυνον τὴν ἀειφορίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἐδιδάχθημεν ὑπὸ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας νὰ περιορίζωμεν κατὰ τὸ ἐφικτὸν τὰς ἀνάγκας μας. Εἰς τὸ ἦθος τοῦ καταναλωτισμοῦ ἀντιτάσσομεν τὸ ἦθος τῆς ἀσκητικότητος. Ἓν ἦθος αὐτοπεριορισμοῦ τῶν ἀναγκῶν εἰς τὸ ἀπαραίτητον. Τοῦτο δὲν συνεπάγεται στέρησιν ἀλλὰ τὴν ἐκλογίκευσιν τῆς καταναλώσεως καὶ τὴν ἠθικὴν καταδίκην τῆς σπατάλης. *«Ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα»* (Α΄ Τιμ. ς΄ 8), μᾶς προτρέπει ὁ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μετὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν πέντε ἄρτων καὶ τὸν χορτασμὸν ἐξ αὐτῶν πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν, ἐκτὸς γυναικῶν καὶ παιδίων, ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ περισυλλεγοῦν τὰ περισσεύματα «ἵνα μή τι ἀπόληται» (Ἰωάν. ς΄ 12). Ἀτυχῶς, αἱ σύγχρονοι κοινωνίαι ἐγκατέλιπον τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐντολῆς ταύτης, ἐπιδοθεῖσαι εἰς τὴν σπατάλην καὶ τὴν ἄλογον χρῆσιν πρὸς ἱκανοποίησιν κενοδόξων αἰσθημάτων εὐμαρείας. Αἱ συμπεριφοραὶ αὗται δύνανται ὅμως νὰ ἀλ-

λαγοῦν πρὸς ἐξοικονόμησιν πόρων καὶ ἐνεργείας διὰ τῆς καταλλήλου ἀγωγῆς.

Ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν τῷ κοινῷ Δημιουργῷ Κυρίῳ ἡμῶν,

Οἱ ἄνθρωποι εἴμεθα οἱ καταστροφεῖς τῆς κτίσεως μὲ τὴν ἀπληστίαν μας, μὲ τὴν προσήλωσίν μας εἰς τὴν γῆν, εἰς τὰ ἐπίγεια ἀγαθά, τὰ ὁποῖα προσπαθοῦμεν συνεχῶς νὰ αὐξήσωμεν, ὡς ὁ «ἄφρων πλούσιος» τοῦ Εὐαγγελίου. Λησμονοῦμεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐν τῷ Ὁποίῳ καὶ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ ἀντιμετώπισις τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ συντετονισμένως, πάντοτε ὅμως ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Ὁποίου εὐλογοῦνται αἱ ἀνθρώπινοι προσπάθειαί μας καὶ πᾶσα ἡ κτίσις καινουργεῖται καὶ παλινδρομεῖ εἰς τὸ πρῶτον, ὡς ἐδημιουργήθη «καλὴ λίαν» ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ συνδημιουργοῦ καὶ προικισθέντος διὰ τοῦ αὐτεξουσίου ἀνθρώπου εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως εἶναι μεγάλη.

Ἡ γῆ ὁμοιάζει μέ «γιγαντιαῖον σωρὸν ἀπὸ ἀκαθαρσίαν» (Πάπας Ρώμης Φραγκῖσκος, Ἐγκύκλιος 2015). Καὶ αἱ ἀκαθαρσίαι αὐταὶ δὲν εἶναι μόνον ὑλικαί, ἀλλὰ πρωτίστως πνευματικαί. Εἶναι ἀκαθαρσίαι προερχόμεναι ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀπὸ ἐμπαθῆ νοήματα τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου. Ἡμεῖς ὅμως, οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, μὲ βεβαίαν τὴν πίστιν πρὸς τὸν Δημιουργὸν πάσης τῆς κτίσεως καὶ Παντοκράτορα Κύριον, καλούμεθα νὰ ἐπιτελέσωμεν καὶ εἰς τὸ θέμα τῆς προστασίας πάσης τῆς κτίσεως ἔργον εὐαγγελιστοῦ, ἔργον ἀποστολικόν: νὰ ἀναζωπυρώσωμεν, δηλαδή, τὴν χαρμόσυνον εὐαγγελικὴν ἀγγελίαν εἰς τὸν σύγχρονον ταραγμένον κόσμον καὶ νὰ ἀφυπνίσωμεν τὴν ὑπνώττουσαν πνευματικὴν φύσιν τοῦ πολλαπλῶς, πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως δοκιμαζομένου ἀνθρώπου καὶ νὰ μεταδώσωμεν μήνυμα ἐλπίδος καὶ εἰρήνης καὶ πραγματικῆς χαρᾶς᾽ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ Χριστοῦ.

Ταῦτα φρονοῦντες καὶ ταῦτα πρεσβεύοντες, καὶ διακηρύττοντες τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἀπὸ τῶν βαθμίδων τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καλοῦμεν πάντας εἰς ἐγρήγορσιν νοός, εἰς ἀπαλλαγὴν ἐμπαθῶν λογισμῶν καὶ συμφεροντολογικῶν κινήσεων, ὥστε νὰ ζῶμεν ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν πλησίον καὶ μὲ τὴν λίαν καλῶς δημιουργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κτίσιν, καὶ εὐχόμεθα καὶ προσευχόμεθα μετὰ τοῦ «τρανώσαντος τὴν φύσιν τῶν ὄντων» Βασιλείου τοῦ Μεγάλου: «Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ μόνος ἀνακαινίζων τὴν ποίησιν τῶν ἔργων σου καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν· εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ κτίσας φῶς καὶ σκότος καὶ διακρίνας αὐτὰ ἀπ᾽ ἀλλήλων· εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ ποιῶν πάντα καὶ μετασκευάζων, ἐκτρέπων σκιὰν θανάτου καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτάζων· εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ ποιήσας ἄνθρωπον κατ᾽ εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, ὁ ποιήσας ἡμέραν εἰς ἔργα φωτός, καὶ νύκτα εἰς ἀνάπαυσιν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως...».

Τοῦτο εἶναι τὸ μήνυμά μας, αὐτὴ εἶναι ἡ πεποίθησίς μας, αὐτὴ ἡ προτροπή μας πρὸς πάντας: Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου, ἐνώπιον τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ.

Ἡ δὲ τοῦ Δημιουργοῦ πάσης τῆς κτίσεως, ὁρατῆς καὶ ἀοράτου, Κυρίου ἡμῶν Χάρις καὶ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ Ἔλεος εἴησαν μετὰ πάντων καὶ μετὰ τοῦ κόσμου παντός, νῦν καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν.

,βιε΄ Σεπτεμβρίου α΄
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοὶ καὶ Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
«Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε!»

Ἡ γλυκύτης τῆς Ἁγίας Νυκτός τῶν Χριστουγέννων περιβάλλει καί πάλιν τόν κόσμον. Καί ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρωπίνων καμάτων καί πόνων, τῆς κρίσεως καί τῶν κρίσεων, τῶν παθῶν καί τῶν ἐχθροτήτων, τῶν ἀνησυχιῶν καί τῶν ἀπογοητεύσεων, προβάλλει μέ τήν ἰδίαν ὡς καί ἄλλοτε γοητείαν, πραγματικόν καί σύγχρονον ὅσον ποτέ, τό μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ , προτρεπόμενον ἵνα *«δικαιοσύνην μάθωμεν οἱ ἐνοικοῦντες ἐπί τῆς γῆς»* (προβλ. Ἡσ. κς΄, 9), ὅτι *«ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον Σωτήρ»* (Λουκ. β΄, 11).

Ἀτυχῶς, ὅμως, κατά τήν ἐποχήν μας, πολλοί ἄνθρωποι σκέπτονται ὅπως ὁ ἐκτελεστής ἐκεῖνος τῶν νηπίων Ἡρώδης, ὁ ἄνομος καί ἀδίστακτος, καί ἐξολοθρεύουν τούς συνανθρώπους των διά ποικίλων

τρόπων. Ὁ στρεβλωμένος ἀπό τήν ἐγωκεντρικότητά του νοῦς τοῦ ἐξουσιαστοῦ τοῦ κόσμου τούτου, ὁ ὁποῖος προσωποποιεῖται εἰς τό φονικόν πρόσωπον τοῦ Ἡρώδου, εἶδε παραδόξως κίνδυνον διά τήν ὑπόστασίν του τήν γέννησιν ἑνός ἀθώου **Παιδίου**. Καί ὡς καταλληλότερον τρόπον διά τήν προφύλαξιν τῆς **κοσμικῆς ἐξουσίας** του ἀπό τόν κίνδυνον, τόν ὁποῖον ἐνέπνεεν εἰς αὐτόν –κατά τήν ἄποψίν του– ἡ γέννησις τοῦ Παιδίου, ἐπέλεξε τήν ἐξολόθρευσίν του.

Διά νά σωθῇ ἀπό τάς φονικάς διαθέσεις τό **Βρέφος Ἰησοῦς**, διά τό ὁποῖον ὡμίλησαν οἱ Ἄγγελοι, ἠναγκάσθη νά φύγῃ εἰς Αἴγυπτον, καταστάν οὕτω, θά ἐλέγομεν μέ τήν ὁρολογίαν τῆς ἐποχῆς μας, **«πολιτικός πρόσφυξ»**, ὁμοῦ μετά Μαρίας τῆς Μητρός Αὐτοῦ, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καί τοῦ μνήστορος Ἰωσήφ.

Εἰς τήν ἐποχήν μας, θεωρουμένην ὡς ἐποχήν προόδου, πολλά παιδία ἀναγκάζονται νά καταστοῦν πρόσφυγες ἀκολουθοῦντα τούς γονεῖς των διά νά σώσουν τήν ζωήν των, τήν ὁποίαν ὑποβλέπουν ποικιλώνυμοι ἐχροί των. Τό γεγονός τοῦτο, ἀποτελεῖ ὄνειδος διά τό ἀνθρώπινον γένος.

Διό καί ἐπί τῇ Γεννήσει τοῦ **Παιδίου Ἰησοῦ**, τοῦ ἀληθινοῦ λυτρωτοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν, διακηρύττομεν ἀπό τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καί Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὅτι αἱ κοινωνίαι πᾶσαι πρέπει νά ἐξασφαλίσουν τήν ἀσφαλῆ ἀνάπτυξιν τῶν παιδίων καί νά σεβασθοῦν τό δικαίωμά των εἰς τήν ζωήν, εἰς τήν παιδείαν καί εἰς τήν κανονικήν ἀνάπτυξίν των, τήν ὁποίαν ἠμπορεῖ νά ἐξασφαλίσῃ ἡ ἀνατροφή καί διαπαιδαγώγησίς των ἐντός τοῦ πλαισίου τῆς παραδοσιακῆς οἰκογενείας, μέ βάσιν τάς ἀρχάς τῆς ἀγάπης, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀλληλεγγύης, ἀγαθῶν τά ὁποῖα κομίζει εἰς ἡμᾶς σήμερον ὁ δι' ἡμᾶς σαρκωθείς Κύριος.

Ὁ τεχθείς Σωτήρ καλεῖ ὅλους νά ἀποδεχθῶμεν τό μήνυμα τοῦτο τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς τήν μακράν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν οἱ λαοί ἐπραγματοποίησαν πολλάς μετακινήσεις καί ἐποικισμούς. Ἠλπίζομεν ὅμως ὅτι, μετά τούς δύο παγκοσμίους πολέμους καί τάς περί τῆς εἰρήνης διακηρύξεις ἐκκλησιαστικῶν καί πολιτικῶν ἡγετῶν καί ὀργανισμῶν, αἱ σύγχρονοι κοινωνίαι θά ἠδύναντο νά ἐξασφαλίσουν τήν εἰρηνικήν διαβίωσιν τῶν ἀνθρώπων εἰς τάς χώρας των. Ἀτυχῶς, τά γεγονότα διαψεύδουν τήν ἐλπίδα, διότι μεγάλαι μᾶζαι ἀνθρώπων πρό τῆς ἀπειλῆς τῆς ἐξολοθρεύσεώς των ἀναγκάζονται νά λάβουν τήν πρικράν ὁδόν τῆς προσφυγιᾶς.

Ἡ διαμορφουμένη αὕτη κατάστασις, μέ τό διαρκῶς ὀγκούμενον κῦμα τῶν προσφύγων, αὐξάνει τάς εὐθύνας ἡμῶν, ὅσων ἔχομεν εἰσέτι τήν εὐλογίαν νά ζῶμεν εἰρηνικῶς καί μέ κάποιαν ἄνεσιν, νά μή μένωμεν ἀναίσθητοι ἐνώπιον τοῦ καιθημερινοῦ δράματος χιλιάδων συνανθρώπων μας, ἀλλά νά ἐκφράσωμεν εἰς αὐτούς τήν ἔμπρακτον ἀλληλεγγύην καί ἀγάπην μας, μέ τήν βεβαιότητα ὅτι κάθε εὐεργεσία πρός αὐτούς ἀποβαίνει εἰς τό πρόσωπον τοῦ τεχθέντος καί σάρκα λαβόντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος ἦλθεν εἰς τόν κόσμον ὄχι ὡς βασιλεύς,ὄχι ὡς ἐξουσιαστής, ὄχι ὡς δυνάστης, ὄχι ὡς πλούσιος, ἀλλά ἐτέχθη ὡς γυμνόν καί ἀνυπεράσπιστον Βρέφος, εἰς σμικρόν σταῦλον, ἄνευ ἑστίας, ὅπως ζοῦν αὐτήν τήν στιγμήν χιλιάδες συνανθρώπων μας, καί ἠναγκάσθη ἐκ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἐπιγείου ζωῆς Του νά ξενιτευθῇ εἰς χώραν μακράν, διά νά σωθῇ ἐκ τοῦ μίσους τοῦ Ἡρώδου. Τῶν νηπίων τῶν σημερινῶν προσφύγων, θά ἐλέγομεν, τό ἀθῶον αἷμα ἡ γῆ καί ἡ θάλασσα πίνουν, τοῦ δέ Ἡρώδου ἡ ἀνασφαλής ψυχή *«τό κρῖμα ἐδέξατο»*.

Αὐτό τό τεχθέν καί εἰς Αἴγυπτον πορευόμενον Θεῖον Βρέφος εἶναι ὁ πραγματικός ὑπερασπιστής τῶν σημερινῶν προσφύγων, τῶν διωκομένων ὑπό τῶν συγχρόνων Ἡρωδῶν. Αὐτό, τό **Βρέφος Ἰησοῦς, ὁ Θεός ἡμῶν**, *«ἐγένετο τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής»* (προβλ. Α΄ Κορ. θ΄, 22), σύμμορφον πάντων ἡμῶν, τῶν ἀδυνάτων, τῶν ἐξουθενημένων, τῶν κινδυνευόντων, τῶν προσφύγων. Ἡ συμπαράστασις καί ἡ βοήθεια ἡμῶν πρός τούς διωκομένους καί ἐκτοπιζομένους συνανθρώπους μας, ἀνεξαρτήτως φυλῆς, γένους καί θρησκείας, θά εἶναι διά τόν τεχθέντα Κύριον δῶρα πολυτιμότερα τῶν δώρων τῶν μάγων, θησαυροί τιμιώτεροι *«χρυσοῦ καί λιβάνου καί σμύρνης»* (προβλ. Ματθ. β΄, 11), πλοῦτος πνευματικός ἀναφαίρετος καί μόνιμος, ὁ ὁποῖος δέν θά φθαρῇ ὅσοι αἰῶνες καί ἐάν παρέλθουν, ἀλλά θά μᾶς ἀναμένῃ εἰς τήν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.

Ἄς προσφέρωμεν ἕκαστος ὅ,τι δυνάμεθα εἰς τόν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν προσφύγων ἀδελφῶν μας ὁρώμενον Κύριον. Ἄς προσφέρωμεν εἰς τόν ἐν Βηθλεέμ τικτόμενον σήμερον μικρόν Χριστόν αὐτά τά τίμια δῶρα τῆς ἀγάπης, τῆς θυσίας καί τῆς φιλανθρωπίας, μιμούμενοι τήν Αὐτοῦ εὐσπλαγχνίας, καί ἄς προσκυνήσωμεν Αὐτόν μετά τῶν ἀγγέλων, τῶν μάγων, τῶν ἁπλοϊκῶν ποιμένων, κράζοντες τό *«δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»* (Λουκ. β΄, 14), σύν πᾶσι τοῖς Ἁγίοις.

Ἡ χάρις καί τό πλούσιον ἔλεος τοῦ **πρόσφυγος Βρέφους Ἰησοῦ** εἴησαν μετά πάντων ὑμῶν!

Χριστούγεννα ΄βιε΄

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΡΟΔΟΥ κ. ΚΥΡΙΛΛΟΥ

ΚΥΡΙΛΛΟΣ
Μητροπολίτης τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ρόδου, πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

«*Διέλθωμεν δή ἕως Βηθλεέμ*» (Λουκ. β΄, 15).

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά.

Εἶναι ἱδρυματική ἡ Ἐκκλησία;

Τοῦ Πρωτ. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη

Γεγονός εἶναι ὅτι ἀπό τήν ἀποστολική ἐποχή ἡ Ἐκκλησία ὀργάνωσε τή φιλανθρωπία, μέ τήν ὁποία φρόντιζε τούς πτωχούς, τίς χῆρες, τά ὀρφανά, περιέθαλπε τούς ἀσθενεῖς, φιλοξενοῦσε κι ἀγκάλιαζε τούς ξένους καί τούς κατατρεγμένους. Ἡ ἔννοια τῆς ἀγάπης εἶχε γίνει βίωμα στίς συνειδήσεις τῶν πιστῶν καί ἡ ἐνεργός φιλανθρωπία εἶχε γίνει φροντίδα ὅλων. Τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας προτρέπονταν νά προσφέρουν ἀπό τίς «ἀπαρχές» τῶν προϊόντων τους καί εἶχε εἰσαχθεῖ τό σύστημα τῆς «δεκάτης» – ὁ καθένας, δηλαδή, νά προσφέρει το ἕνα δέκατο τῶν εἰσοδημάτων του, ὥστε ἡ Ἐκκλησία νά ἔχει συνεχῶς ἀποθέματα γιά τή φιλάνθρωπο ἀποστολή της.

Ἐκτός ἀπό αὐτή τήν εἰδική ἐξατομικευμένη ἀποστολή της ἡ Ἐκκλησία, στήν πορεία της, ἐθεώρησε ἠθικό χρέος νά ἐπεμβαίνει στήν κοινωνική ἐπικαιρότητα, νά καταγγέλλει τήν κοινωνική ἀδικία, τήν ἐκμετάλλευση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό ἄνθρωπο, τήν ὀργανωμένη βία, τήν καταπάτηση τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, τίς πολιτικές καί ἰδεολογικές διώξεις καί τούς πάσης φύσεως βασανισμούς. Βέβαια, τό πέρασμα ἀπό τή μυστηριακή καί ἐσχατολογική της διακονία στόν κοινωνικό στίβο ἄρχισε καί καλλιεργήθηκε στόν Δυτικό χριστιανισμό κυρίως στή διάρκεια τοῦ Μεσαίωνα καί συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Ἔτσι ἡ ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας σιγά-σιγά ἔπαψε νά εἶναι καρπός τοῦ ἐσωτερικοῦ πνευματικοῦ της βίου καί μεταφέρθηκε στό ἐπίπεδο τῆς κοσμικῆς νοοτροπίας μέ ἀποτέλεσμα νά ἔχομε τό φαινόμενο πού ὀνομάζομε σήμερα «ἐκκοσμίκευση» τῆς Ἐκκλησίας.

Στόν χῶρο τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς οἱ προσπάθειες γιά κοινωνική στράτευση τῆς Ἐκκλησίας δέν ἔχουν πάρει τίς διαστάσεις πού ἐμφανίζονται στή Δύση, ὡστόσο ὅμως κυρίως μετά τήν ἀπελευθέρωση ἀπό τήν τελευταία κατοχική περίοδο, ὡς συνέπεια τοῦ γενικότερου ἐκδυτικισμοῦ τόσο τῆς θεολογίας ὅσο καί τῶν διοικητικῶν θεσμῶν καί τοῦ πληρώματος τῶν πιστῶν, πού ἀρέσκεται σέ τέτοιου εἴδους δραστηριότητες, εἶναι ἐμφανές, ὅτι ἡ Ἐκκλησία προσπαθεῖ νά ἀποδείξει μέ πολλούς τρόπους τήν κοινωνική της δραστηριότητα.

Συνέπεια αὐτοῦ τοῦ πνεύματος εἶναι νά παρατηρεῖται ἕνας οἰκοδομικός ὀργασμός γιά τήν ἵδρυση φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, τά ὁποῖα προβάλλονται πολλές φορές μέ τέτοιο τρόπο καί ἔπαρση πού ἀπάδει πρός τήν ἴδια τή φύση τοῦ διακονήματός της. Ὅλη ἐκείνη ἡ προβολή πού γίνεται μέσα ἀπό τήν πλημμυρίδα τῶν φωτογραφιῶν στά ἐκκλησιαστικά ἔντυπα γιά νά προβληθεῖ ἡ φιλανθρωπική δράση Μητροπόλεων καί Ἐνοριῶν φαντάζει τόσο ξένη πρός τό εὐγενές ἦθος τῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλανθρώπου διακονίας. Τό πρωταρχικό πού πρέπει νά θέσει κανείς στόν ἑαυτό του σάν ἐρώτημα εἶναι, πόσο ἐμεῖς βιώνομε τή φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ καί πόση συναίσθηση ἔχομε τῆς δικῆς μας φτώχειας. Ὅταν κανείς θέσει αὐτό τό ἐρώτημα στήν καρδιά του, τότε δέν μπορεῖ παρά νά ἀντιληφθεῖ ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας δέν κρίνεται ἄν ἔχει ἕνα «καλό» ἤ «πλούσιο» φιλανθρωπικό ἔργο, ἀλλά κρίνεται πόσο ἐμεῖς εἴμαστε σύμφωνοι μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί τήν παράδοση τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας.

Μιά Ἐκκλησία δέν κρίνεται ἀπό τόν ἀριθμό τῶν Ἱδρυμάτων της, γιατί ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι «ἱδρυματική», ἀλλά «εὐχαριστιακή», οὔτε ἀπό τήν ἀριθμητική καταμέτρηση τῆς ποσότητος τῶν ἐπιμέρους φιλανθρωπικῶν δραστηριοτήτων της – *πάντα ἡ ζύμη πού ζυμοῖ ὅλο τό φύραμα εἶναι μικρή* (Α΄ Κορινθ. 5.6)– ἀλλά ἀπό τήν ποιότητα τῆς προσφορᾶς πού γίνεται μέ συναίσθηση κενωτική, αὐτοέλεγχο καί κριτήρια πού δέν ὑπόκεινται στόν ἔλεγχο καί τήν ἀριθμητική στατιστική τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά στήν ἐν κρυπτῷ προσφορά τοῦ *μή γνώτω ἡ ἀριστερά τί ποιεῖ ἡ δεξιά* (Ματθ.6.3), κατά τήν προσταγή τοῦ Κυρίου, πού ξεκινάει πάντοτε μέ βάση τό θυσιαστήριο, τήν εὐχαριστία.

Οἱ μαρτυρίες τῆς ἀρχέγονης Ἐκκλησίας ἀλλά καί τῆς Πατερικῆς παραδόσεως εἶναι ἐμφανεῖς. Ἡ συγκέντρωση τῶν πιστῶν «ἐπί τό αὐτό» τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐπεξηγεῖ τό χρονικό πλαίσιο, ἐντός τοῦ ὁποίου πραγματοποιεῖτο ἡ φιλανθρωπική δραστηριότητα τῆς νεοσύστατης Ἐκκλησίας, μέ περιεχόμενο ἐκκλησιολογικό καί συγχρόνως εὐχαριστιακό, ὅπου *«τά πάντα εἶχον κοινά»* (Πράξ.2.44). Ἡ ἔννοια αὐτή τοῦ συνδέσμου μέ τήν εὐχαριστιακή σύναξη τονίζεται μέ τόν ὅρο

«κοινωνία», ὅπου οἱ πρῶτοι χριστιανοί ἦσαν *«προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καί τῇ κοινωνίᾳ καί τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καί ταῖς προσευχαῖς»* (Πράξ.2.42). Ἐπίσης, ἡ προτροπή τοῦ Παύλου νά συλλέγονται τά χρήματα «κατά τίς Κυριακές», εἶναι ἐνδεικτική, ὥστε ἡ «λογία» νά παραπέμπει στήν κυριακάτικη λειτουργική σύναξη τῶν πιστῶν. Τό ἴδιο καί ὅλη ἡ μετέπειτα μεγαλειώδης φιλανθρωπική πράξη τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας στηριζότανε στή Θεία Εὐχαριστία. Ξεκινοῦσε ἀπό τό Θυσιαστήριο, γινόταν ἀναφορά, δινότανε ὡς εὐχαριστία καί ἐπέστρεφε ὡς εὐχαριστία. Πάντα ἡ Ἐκκλησία στηρίχθηκε καί στηρίζεται στήν ἑκούσια προσφορά καί στό «δίλεπτο τῆς χήρας», στήν ἀγάπη τοῦ *«ἱλαροῦ δότου»*, πού τόν ἀγαπᾶ ὁ Θεός (Β΄ Κορ.9.7) καί ὄχι στίς ἐπιχορηγήσεις ἐξωεκκλησιστικῶν Ὀργανισμῶν καί ἀμφίβολης κτήσεως τοῦ πλούτου.

Ἡ κοινωνική πρόνοια, γιά νά ἔχει ἐκκλησιολογική βάση, πρέπει νά συμβαδίζει μέ τό κενωτικό, μεταμορφωτικό πνεῦμα τῆς Εὐχαριστίας, μέ τό «δεῖπνο τῆς χάριτος». Ὅλα τά ἄλλα πού γίνονται ἔξω ἀπό τό πνεῦμα αὐτό εἶναι καταδικασμένα. Καί τά κτίρια καί οἱ προσφορές μας, ὅταν στηρίζονται μόνο στόν ἔπαινο τῶν ἀνθρώπων καί στόν ἐπάρατο ἐγωκεντρισμό κι ὅταν φροντίζομε μόνο τό στομάχι κι ἀφήνομε νηστική τήν ψυχή καί τή δική μας καί τῶν ἀνθρώπων πού τάχα διακονοῦμε, δέν εἶναι εὐάρεστα στόν Θεό. Ἄς τό καταλάβομε ἐπιτέλους, ἡ Ἐκκλησία μας δέν εἶναι Ἱδρυματική, εἶναι Εὐχαριστιακή καί, ἐν τέλει, Σωτηριολογική. ■

Ἀστυνομεύοντας τή ζωή τῶν πιστῶν

Αὐταρχικές καί ἀνελεύθερες μέθοδοι μιᾶς προτεσταντικῆς αἱρέσεως

Πρωτ. Βασιλείου Α. Γεωργόπουλου
Ἐπίκουρου Καθηγητῆ Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

Ὀνομάζονται «Κλειστοί Ἀδελφοί» (The Exclusive Brethren) καί εἶναι ἕνας ἀπό τούς δύο κλάδους, πού προέκυψαν ἀπό τή διάσπαση τῶν λεγόμενων Πλυμούθειων[1], μιᾶς ἄλλης προτεσταντικής αἱρέσεως πού ἱδρύθηκε τόν 19ον αἰώνα στήν Ἀγγλία, ἀκολουθώντας τίς διδασκαλίες τοῦ John Nelson Darby (1800- 1882), γι'αὐτό καί παλαιότερα ὀνομάζονταν καί Δαρβιστές[2].

Πιστεύουν, ὅτι ὁ ὑπόλοιπος χριστιανικός κόσμος, ἐκτός ἀπό αὐτούς, βρίσκεται σέ κατάσταση ἀποστασίας ἀπό τόν Θεό καί ἐγκατάλειψης τῆς αὐθεντικῆς βιβλικῆς πίστης[3]. Μέ ἀφετηρία αὐτή τήν πεποίθηση ξεχωρί- ζουν ἐπιπλέον καί γιά ἕνα ἄλλο γεγονός. Ο καθηγητής N. Scotland τό χαρακτηρίζει ὡς μία ἀσφυκτική μορφή ἐλέγχου τῆς αἱρέσεως σέ κάθε πτυχή τῆς ζωῆς τῶν μελῶν της[4].

Πῶς ἐκφράζεται αὐτή ἡ μορφή ἐλέγχου καί ὁ τρόπος διαφοροποίη- σής τους ἀπό τόν ὑπόλοιπο κόσμο; Μέ συγκεκριμμένες πρακτικές, ὅπως:

α) Δέν ἐπιτρέπεται τά μέλη τῆς κίνησης νά λαμβάνουν φαγητό ὅταν ἔχει αὐτό ἑτοιμαστεῖ ἀπό μή πιστούς.

β)Τά παιδιά τῶν ὀπαδῶν τῆς κίνησης δέν πρέπει νά κοινωνικοποιοῦνται μέ παιδιά ἐκτός αὐτῆς, δέν πρέπει νά λαμβάνουν μέρος στή θρησκευτική ἐκπαίδευση πού παρέχεται καί δέν πρέπει νά συμμετέχουν σέ ἄλλες ἐξωσχολικές δραστηριότητες.

γ) Ἀπαγορεύεται τά μέλη τῆς αἵρεσης νά φοιτήσουν σέ Κολλέγιο ἤ σέ Πανεπιστήμιο.

δ) Δέν ἐπιτρέπεται καμμία μορφή ἐμπορικῆς συνεργασίας μέ συνεταίρους πού δεν ἀνήκουν στήν κίνηση.

ε) Ὑπάρχουν εἰδικοί δεσμευτικοί κανόνες γιά τόν τρόπο διαβίωσης μεταξύ τῶν μελῶν τῆς ἰδίας οἰκογένειας.

στ) Ἀπαγορεύεται στά σπίτια ἡ παρουσία κατοικίδιων ζώων.

ζ) Ἀνεπίτρεπτη εἶναι, ἐπίσης, ἡ χρήση ραδιοφώνου, τηλεόρασης καί ἠλε- κτρονικοῦ ὑπολογιστῆ .

η) Οἱ γυναῖκες πρέπει νά γεννοῦν στά σπίτια τους καί ὄχι στά νοσοκο- μεῖα.

θ) Ἐπίσης, δέν ἐπιτρέπεται να ὁμιλεῖ κάποιος σέ ἕνα μέλος πού βρίσκε- ται σέ κατάσταση πειθαρχικῆς τιμωρίας.

Τά ὅσα ἀναφέραμε παραπάνω εἶναι ἐνδεικτικά καί δέν ἐξαντλοῦν τούς τρόπους, μέ τούς ὁποίους ἀστυνομεύει ἡ ἐν λόγω αἱρετική κίνηση τή ζωή τῶν μελῶν της. Ἀντιθέτως, δικαιολογοῦν αὐτές τίς πρακτικές τους μέ τήν ἐπίκληση τῶν ἁγιογραφικῶν χωρίων: Ἡσ. 52, 11, Α΄ Κορ. 5,9-13, Β΄ Κορ. 6, 14-18, Β΄ Τιμ. 2, 19-22. Στόχος ἡ διαφοροποίησή τους ἀπό τόν ὑπόλοιπο χριστιανικό κόσμο στήν ἄμεση καθημερινότητά τους, ὅπως ἐπίσης, πάντα κατά τούς ἰσχυρισμούς τους, ἡ ἀποφυγή τοῦ κακοῦ καί τῆς ἠθικῆς μόλυνσης.

Εἶναι αὐτονόητο ὅτι οἱ παραπάνω πρακτικές θυμίζουν πιό πολύ προτεσταντικό φονταμενταλισμό καί καθόλου ἔκφραση καί περιεχόμενο τοῦ χριστιανικοῦ ἤθους. Συνειρμικά, ἐπίσης, παραπέμπουν στήν καταπιε- στική ἀστυνόμευση τῆς χριστιανικῆς ζωῆς πού εἶχε ὑπάρξει, φυσικά μέ ἄλλες ἀφορμές, στά χρόνια παντοδυναμίας τοῦ Ἰ. Καλβίνου, στήν Γενεύη, μέ τίς λεγόμενες «Ἐκκλησιαστικές διατάξεις» πού εἶχε θεσπίσει. ■

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βλ. K. Hutten, Seher, Grübler. Enthusiasten, 1966[10], σ. 478.

2..Βλ. P. Scheurlen, *Die Sekten der Gegenwart*, 1923[3], σ. 68. A. Rössler, Kleine Kirchenkunde, 19992, σ. 98.

3. Βλ. L. Gassmann (Hrsg), *Kleines Kirchen Handbuch*, 2005, σσ. 30, 32. N. Scotland, *A Pocket Guide to Sects & New Religions*, 2005, σ. 75

4. Βλ. N.Scotland, *The Exclusive Brethren*, στό C. Partridge (Ed), Encyclopedia of New Religious Movements, Sects and Alternative Spiritualities, 2004, σ. 37.

Βάγια, δάφνη, μυρτιά, ἐλιά

Παρασκευῆς Μαντικοῦ, *δασκάλας*

«…Ὅθεν καί ἡμεῖς ὡς οἱ παῖδες, τά τῆς νίκης σύμβολα φέροντες,
σοί τῷ νικητῇ τοῦ θανάτου βοῶμεν: Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις,
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου…»

Ο φοίνικας εἶναι δέντρο ἤ θάμνος μέ ψηλό, κυλινδρικό, εὐθυτενῆ καί χωρίς διακλαδώσεις κορμό, πού καταλήγει σέ θύσανο. Τό εἶδος φοῖνιξ ὁ δακτυλοφόρος –τό σημαντικότερο ἀπό τά 17 εἴδη φοινίκων– ὀνομάζεται καί φοινικόδεντρο, φοινικιά, χουρμαδιά καί κουρμαδιά. Οἱ Ἀσσύριοι ἀπό τό 6.000 π.Χ. γνώριζαν τήν ὕπαρξη δυό τύπων φοινίκων καί ὅτι εἶναι ἀπαραίτητοι καί οἱ δυό γιά τήν παραγωγή καρπῶν (χουρμάδες)[1].

Οἱ φοίνικες φαίνεται ὅτι ἦταν γνωστοί καί στούς Ἕλληνες ἀπό τήν προϊστορική ἐποχή. Σύμφωνα μέ τήν μυθολογία ἀλλά καί μέ ἀρχαίους συγγραφεῖς (Ὅμηρος, Θεόφραστος, Παυσανίας), ἡ Λητώ γέννησε τόν Ἀπόλλωνα στή Δῆλο κάτω ἀπό ἕνα φοίνικα. Μερικές ἀρχαῖες ὀνομασίες τοποθεσιῶν σέ νησιά τοῦ Ν. Αἰγαίου (Ρόδος, Κρήτη) δείχνουν τήν πιθανή ὕπαρξη φοινίκων στίς περιοχές αὐτές ἀπό τά ἀρχαῖα χρόνια. Οἱ φοίνικες πού ὑπάρχουν στή θέση Βάι καί σέ ἄλλες περιοχές τῆς Κρήτης ἀποτελοῦν ἕνα ξεχωριστό ἐνδημικό εἶδος. Στόν ἑλλαδικό χῶρο, ὅπου τό κλίμα ἦταν καί εἶναι θερμότερο, πιθανόν ἀναπτύχθηκε καί ἔζησε ἡ χουρμαδιά ἀπό παλιές γεωλογικές ἐποχές.

Τά κλαδιά τῆς φοινικιᾶς, τά βάγια, χρησιμοποιοῦνται ἀπό τήν Ἐκκλησία μας ὡς σύμβολα τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Χριστοῦ στά Ἱεροσόλυμα. Ὁ ἅγιος εὐαγγελιστής Ἰωάννης γράφει: «Τήν ἄλλη μέρα , δηλ. μετά τήν Ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου , τό μεγάλο πλῆθος πού εἶχε ἔρθει γιά τή γιορτή τοῦ Πάσχα, ὅταν ἄκουσαν ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς στά Ἱεροσόλυμα, πῆραν κλαδιά Φοινικιᾶς καί βγῆκαν νά τόν προϋπαντήσουν κραυγάζοντας: «Ὡσαννά εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος…» (Ἰω. 12, 12-13)2. Ἡ παραπάνω ἀνάμνηση τιμᾶται ἀπό τήν Ἐκκλησία μας μέ ὕμνους καί μεγαλοπρεπῆ Θεία Λειτουργία τήν Κυριακή τῶν Βαΐων. Οἱ ναοί, τήν ἡμέρα αὐτή, στολίζονται μέ σταυρούς ἀπό βάγια, δάφνη, μυρτιά καί ἐλιά, πού προσφέρουν οἱ πιστοί. Στό τέλος τῆς Λειτουργίας, τά παραπάνω νικητήρια φυτά διανέμονται στούς χριστιανούς, ἀφοῦ ἔχουν εὐλογηθεῖ .

Στά νησιά μας συνηθίζεται νά διανέμονται τήν Κυριακή τῶν Βαΐων, στό τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας πλεχτός σταυρός ἀπό βάγια καί κλαδιά ἐλιᾶς. «…Διό καί ἡμεῖς, κλάδους ἐλαιῶν βαστάζοντες καί βαΐα, εὐχαρίστως σοι βοῶμεν ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου» (Αἶνοι, Ἀνδρέου Ἱεροσολυμίτου) 3. Τά κλαδιά τῆς ἐλιᾶς οἱ νοικοκυρές συνηθίζουν νά τά φέρνουν στόν ναό ἀπό τήν ἀρχή τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς. Μένουν καί λειτουργοῦνται ἐκεῖ ἕως τήν Κυριακή τῶν Βαΐων, πού θά τά πάρουν στό σπίτι τους μαζί μέ τόν βαγιανό σταυρό. Ὁ σταυρός τοποθετεῖται στό εἰκονοστάσι καί μέ τά κλαδιά τῆς ἐλιᾶς θυμιάζουν οἱ πιστοί καθημερινά τίς εἰκόνες τοῦ σπιτιοῦ καί προσεύχονται γιά τήν καλή ὑγεία ὅλων τῶν μελῶν τῆς οἰκογένειας. Μέ κλαδιά φοινικιᾶς ἤ κυπαρισιοῦ, πορτοκαλιᾶς καί μανταρινιᾶς γεμάτα μέ πορτοκάλια καί μανταρίνια ἀντίστοιχα (σύμβολα ἀφθονίας), στολίζονται οἱ ὀρθόδοξοι ναοί καί τήν ἡμέρα τῶν Θεοφανείων (Μεγάλος Ἁγιασμός).

Ἡ δάφνη πού ἀνήκει στό γένος Λάουρος ἡ εὐγενής (Laurus nobilis) ἤ Δάφνη τοῦ Ἀπόλλωνα, ἁπαντᾶ ἀλλά καί καλλιεργεῖται στήν Ἑλλάδα καί εἶναι γνωστή μέ τά λαϊκά ὀνόματα βάγια, βαγιά, δάφνη,

δαφνολιά καί φυλλάδα. Στήν Ἑλλάδα ἦταν γνωστή ἀπό πολύ παλιά καθώς εἶναι ἰθαγενές φυτό τῶν παραμεσόγειων χωρῶν. Ἀναφέρεται στόν Ὅμηρο καί ἦταν δέντρο ἱερό ἀφιερωμένο στόν θεό Ἀπόλλωνα. Οἱ Ἕλληνες καί οἱ Ρωμαῖοι στεφάνωναν μέ κλαδιά δάφνης τούς νικητές, τούς φιλοσόφους καί τούς ποιητές. Ἡ χρήση της ὡς σύμβολο δύναμης καί σοφίας διατηρεῖται ἕως σήμερα4. Ἡ δάφνη εἶναι ἕνα πολυκαρπικό δέντρο μέ μεγάλη διάρκεια ζωῆς καί θεραπευτικές ἰδιότητες (δαφνέλαιο: ἀντισηπτικό, πόνοι ρευματισμῶν καί ἀεροφαγία). Στίς περιοχές τῆς πατρίδας μας μέ ψυχρό κλίμα, ὅπου δέν εὐδοκιμοῦν φοινικόδεντρα, τήν Κυριακή τῶν Βαΐων διανέμονται μετά τό τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας κλαδιά δάφνης ὡς σύμβολο δύναμης, σοφίας καί νίκης κατά τοῦ κακοῦ. Στά νησιά μας, στήν ἀκολουθία τῆς πρώτης Ἀνάστασης οἱ ἱερεῖς συνηθίζουν νά σκορπίζουν μέσα στόν ναό φύλλα καί ἄνθη λεμονιᾶς ἤ μικρά κλαδιά δάφνης, δεμένα μέ κόκκινη κλωστή. Οἱ πιστοί μαζεύουν τά εὐλογημένα φύλλα καί τά φυλάγουν ὅπου ὑπάρχουν ροῦχα γιά νά τά προστατεύουν ἀπό τά παράσιτα.

Ἡ μυρτιά εἶναι φυτό διαδεδομένο σέ ὅλες τίς παραμεσόγειες χῶρες. Εἶναι φυτό διακοσμητικό, ἀρωματικό καί χρήσιμο, γνωστό ἀπό τά πανάρχαια χρόνια. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς τῆς εἶχαν δώσει τά ὀνόματα: μύρτος, μυρρίνη (Θεόφραστος), μυρσίνη (Διοσκουρίδης), μυρτίνη (Πίνδαρος).Τό ξύλο τῆς μυρτιᾶς εἶναι σκληρό, ἀρωματικό καί ἀσαπές(ξύλο πού δέν σαπίζει). Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχαν ἀφιερώσει τό φυτό στή θεά Ἀφροδίτη καί οἱ νύφες φοροῦσαν στά μαλλιά τούς στεφάνια μέ φύλλα μυρτιᾶς. Γιά βοτανοθεραπευτικούς σκοπούς, χρησιμοποιοῦνται τά φύλλα τῆς μυρτιᾶς ἀπό τά ὁποία ἐξάγεται αἰθέριο ἔλαιο μέ τονωτικές, στυπτικές καί ἀντισηπτικές ἰδιότητες5. Σήμερα στούς παραδοσιακούς νησιώτικους γάμους οἱ δρόμοι πού θά περάσουν ἡ νύφη καί ὁ γαμπρός γιά νά πᾶνε περπατώντας στήν Ἐκκλησία στρώνονται μέ κλαδιά μυρτιᾶς. Σέ περιοχές τῆς πατρίδας μας πού ὑπάρχουν πολλές μυρτιές οἱ Ἐκκλησίες τήν Κυριακή τῶν Βαΐων στολίζονται μ' αὐτές καί στό τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας διανέμονται κλαδιά μυρτιᾶς στούς πιστούς. Στίς αὐλές τῶν ναῶν ἀλλά καί στούς δρόμους ὅπου θά γίνει ἡ περιφορά εἰκόνων ἤ λειψάνων Ἁγίων μέ δοξαστικό ἤ ἱκετευτικό χαρακτήρα (λιτανεία), στρώνονται, ἐπίσης ἀπό τούς πιστούς, μυρτιές.

Τά βάγια στήν ὀρθόδοξη ἁγιογραφία

Ἡ Βαϊοφόρος ὑπάρχει στόν ὀρθόδοξο ναό μαζί μέ τίς ὑπόλοιπες εἰκόνες τοῦ Δωδεκαόρτου, συνήθως, στό εἰκονοστάσι πάνω ἀπό τό τέμπλο σέ σμίκρυνση. Ἀνάλογα μέ τά πρότυπα πού ἀκολουθοῦνται στίς παραστάσεις τῆς Βαϊοφόρου, ἄλλοτε

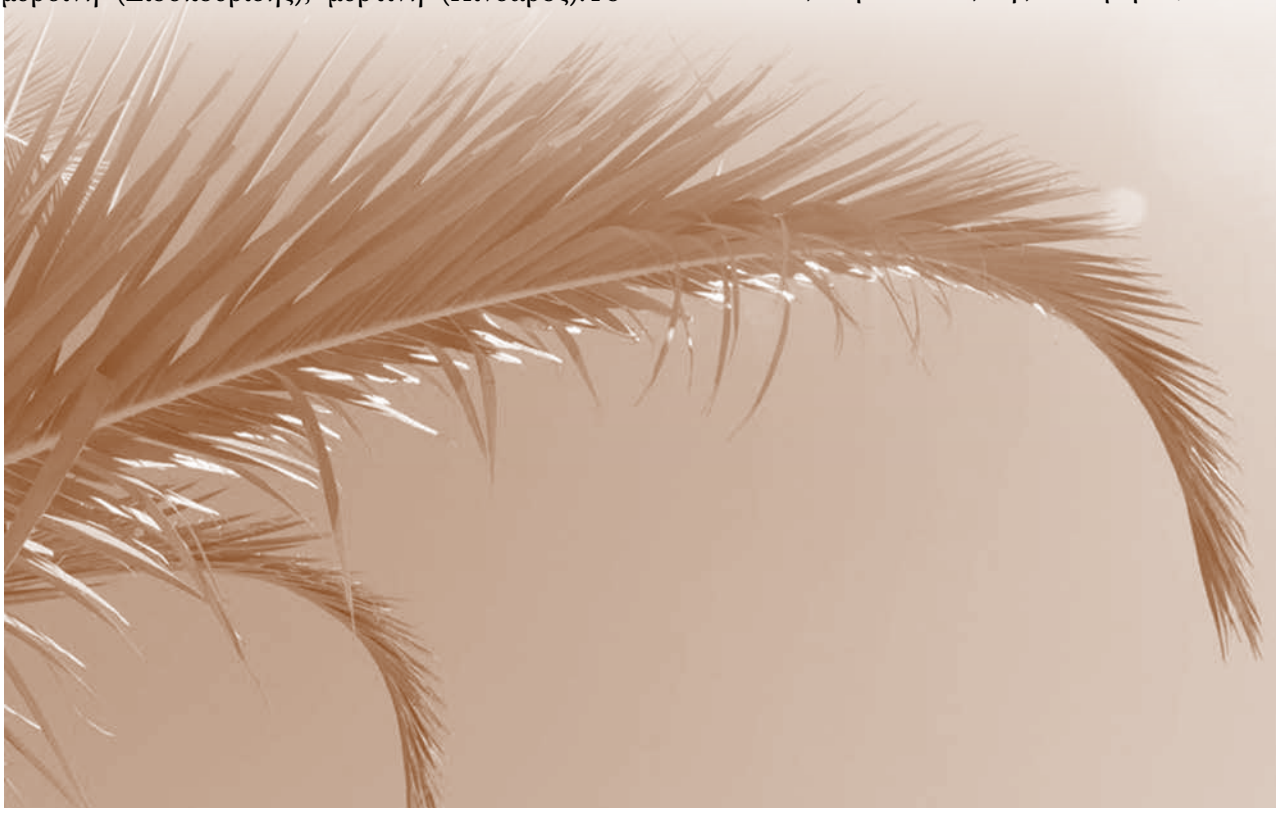

παίζει πρωτεύοντα ρόλο ὁ ὄχλος καί ἄλλοτε τά παιδιά. Κάποια παιδιά πάνω στά δέντρα κόβουν κλαδιά ἀπό τά φοινικόδεντρα μέ τσεκούρια καί τά ρίχνουν στή γῆ. Τά κλαδιά τῶν φοινίκων, πού κρατοῦν τά πλήθη ἤ τά παιδιά εἶναι σύμβολα νίκης καί χαρᾶς. Οἱ Ἰουδαῖοι συνήθιζαν νά κρατοῦν στά χέρια τους τέτοιους κλάδους, ὅταν ὑποδέχονταν ἐπίσημα πρόσωπα. Τά «Βάϊα τῶν φοινίκων» τά συναντᾶμε στίς κατακόμβες ὡς σύμβολα τῆς πεποίθησης τῶν πρώτων χριστιανῶν γιά τή νίκη τῆς πίστης τους6.

Ὁ φοίνικας συμβολίζει τόν Παράδεισο. Ὅταν ζωγραφίζονται κλαδιά φοίνικα, συμβολίζεται ἡ νίκη κατά τοῦ θανάτου. Ὁ φοίνικας θεωρεῖται κατ' ἐξοχήν δέντρο τῆς ζωῆς καί πολλές φορές ἀπεικονίζονται γύρω του οἱ Ἀπόστολοι μέ τήν μορφή προβάτων[7]. Στήν κατά πρόσωπο ἀπεικόνιση τῆς Ἁγίας Βαρβάρας τό ἀριστερό χέρι ζωγραφίζεται μέ ἀνεστραμμένη τήν παλάμη, σύμβολο τῆς καρτερίας πού ἐπέδειξε στά μαρτύριά της, ἤ κρατάει κρίνο ἤ δάφνη, γιά νά συμβολιστεῖ ἡ νίκη κατά τοῦ διαβόλου καί ἡ παρθενία καί ἁγνότητά της8.

Ὁ Ἅγιος Νεομάρτυρας Ἀργυρός, ὁ ράπτης ὁ Ἐπανωμίτης (ἀπό τήν Ἐπανωμή Θεσσαλονίκης) εἰκονίζεται κρατώντας στό ἀριστερό του χέρι σταυρό καί κλαδί φοινικιᾶς, σύμβολα τῆς νίκης κατά τοῦ κακοῦ, τοῦ θανάτου καί τοῦ Παραδείσου, πού ἀξιώθηκε νά γευτεῖ μαρτυρώντας γιά τόν Χριστό.

Λαογραφικά στοιχεῖα γιά τά κλαδιά τῆς φοινικιᾶς

Τό Σάββατο τοῦ Λαζάρου τά παιδιά σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα, παρέες παρέες, τριγυρνᾶνε στά σπίτια καί τραγουδοῦν τά κάλαντα τοῦ Λαζάρου, κρατώντας ἕναν 'λάζαρο'. Συνήθως 'οἱ λάζαροι' εἶναι ἕνας κόπανος ἤ μία ρόκα ἤ μία καλαμιά δεμένα σταυρωτά, μπορεῖ καί μία κούκλα, στολισμένα μέ πολύχρωμα λουλούδια, μέ παρδαλόχρωμα πανιά καί κορδέλες. Στά νησιά μας 'οἱ λάζαροι' καί 'οἱ λαζαρίνες' εἶναι ἀγόρια καί κορίτσια πού φοροῦν στό κεφάλι στεφανάκια ἀπό ἄσπρες καί κίτρινες μαργαρίτες καί κρατοῦν καλαθάκια μέ ἀγριολούλουδα, μέ τά ὁποῖα ραίνουν τά σπίτια, πού λένε τά κάλαντα. Τά λόγια τῶν καλάντων διαφέρουν ἀπό τόπο σέ τόπο. Κάποια παιδιά κρατοῦν ἕνα μεγάλο κλαδί βαγιᾶς, μέ πλεγμένα καλαθάκια κατά μῆκος τοῦ κλάδου, ὥστε νά φαίνονται ἀπό κάθε πλευρά του. Τά καλαθάκια εἶναι στολισμένα μέ λουλούδια τῆς ἐποχῆς, ἐνῶ κρέμονται ἀπ' αὐτά φαναράκια καί μικροί σταυροί πλεγμένα ἐπίσης μέ βαγιόκλαδα.

Σέ πολλές περιοχές τῆς κεντρικῆς καί βόρειας Ἑλλάδας (Θράκη) οἱ νιόνυφες τοῦ χωριοῦ μαζεύουν ἀπ' τούς λόγγους καί τίς ρεματιές κλαδιά ἀπό βάγια, δάφνες, ἰτιές, μυρτιές (ὅ, τι ὑπάρχει σέ κάθε τόπο) καί στολίζουν μ' αὐτά τήν Κυριακή τῶν Βαΐων τίς Ἐκκλησίες. Αὐτά μοιράζονται στό τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας τῶν Βαΐων στούς πιστούς καί τό ἔθιμο συμπληρώνεται μέ τά βαγιοχτυπήματα, ἐλαφρά χτυπήματα μέ βαγιόκλαδα, πού δίνουν στίς νιόνυφες οἱ ἄλλες γυναῖκες. Ἔτσι πιστεύουν ὅτι μεταδίδεται σ' αὐτές ἡ δύναμη τῆς γονιμότητας πού κρύβουν μέσα τους τά θαλερά κλαδιά. Οἱ νοικοκυραῖοι γυρίζοντας ἀπό τήν Ἐκκλησία κρατώντας τά βάγια φωνάζουν: «Μέσα βάγιες καί χαρές, ὄξω ψύλλοι, κόριζες (κοριοί)!». Οἱ νοικοκυρές κρεμοῦν τά κλαδιά στό εἰκονοστάσι καί καπνίζουν τά παιδιά τους, γιά νά μήν τά πιάνει τό μάτι[9].

Πίσω ἀπό τήν πόρτα τοῦ παραδοσιακοῦ τριαντενοῦ (Ἰαλυσός Ρόδου) σπιτιοῦ, ἀλλά καί ἄλλων παραδοσιακῶν σπιτιῶν τῆς Β. Ρόδου οἱ νοικοκυρές κρεμοῦσαν βαγιανό σταυρό γιά θεϊκή προστασία. Στήν Ἰαλυσό τῆς Ρόδου ἐπίσης σέ τσέπη τοῦ γαμπριάτικου κουστουμιοῦ -στό σακάκι συνήθως- ἔβαζαν συγγενικά πρόσωπα τῆς οἰκογένειας βαγιανό σταυρό γιά νά ἔχει τό ζευγάρι τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ στό ξεκίνημα τῆς νέας, κοινῆς ζωῆς του[10].

Στά παραδοσιακά σπίτια τῆς Ν. Ρόδου (Ἀπόλλωνα) ὑπῆρχε πίσω ἀπό τήν πόρτα ἐσοχή στόν τοῖχο στήν ὁποία φυλαγόταν καί ἀνανεωνόταν κάθε χρόνο, ὁ βαγιανός σταυρός καί σέ μπουκαλάκι ὁ ἁγιασμός τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφανείων[11]. ■

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. «Φυτολογία», Ἐκδοτική Ἀθηνῶν, σελ. 328.
2. Εὐάγγελος Π. Λέκκος, «Σύμβολα, ἱερά σκεύη καί ἄμφια», σειρά: ΠΙΣΤΗ, ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ, σελ. 12.
3. Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Ἑβδομάς, ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
4. Κώστας Μπαζαῖος, «100 βότανα 2000 θεραπεῖες», ἐκδόσεις Μπαζαῖος , Ἀθήνα 2011, σελ. 128- 130.
5. Παλιβάνης Κ., Χατζηπαυλῆ Ε., Τζόκα Β., Χατζηπαυλῆ Π. , «Φύση καί Ὑγεία», ἐκδόσεις Κωσταρᾶ, Ἀθήνα 2009, σελ. 79.
6. http://panagiotisandriopoulos.bloqspot.com/ (Ἀνακλήθηκε 2- 1- 2016)
7. http://antiairetikos.blogspot.gr/2010/05/blog-post_16.html (Ἀνακλήθηκε 2-1- 2016).
8. Εὐάγγελος Π. Λέκκος, «Ἁγία Βαρβάρα ἡ μεγαλομάρτυς», σειρά: ΑΓΙΟΙ ΚΑΙ ΓΙΟΡΤΕΣ, σελ. 38.
9. Αἰκ. Τσοτάκου – Καρβέλη, «Οἱ Δώδεκα Μῆνες καί τά ἔθιμά τους», ἐκδόσεις Πατάκη, Ἀθήνα 2009, σελ. 82,83.
10. Προφορική παράδοση- καταγραφή, Σεβαστή Τζωρζῆ, Ἰαλυσός Ρόδος (6-1- 2016).
11. Προφορική παράδοση- καταγραφή, Παπαδημητρίου Χριστίνα, Ἀπόλλωνα Ρόδος (8-1-2016).

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

ΧΡΟΝΙΚΑ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

➤ Πραγματοποιήθηκε ἡ τακτική ἀνασυγκρότηση τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, γιά τό ἑξάμηνο ἀπό 01.09.2015 ἕως καί 29.02.2016, ὑπό τήν προεδρία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπό τούς Σεβ. Ἱεράρχες Γέροντα Περγάμου κ. Ἰωάννη, Καρπάθου καί Κάσου κ. Ἀμβρόσιο, Ἴμβρου καί Τενέδου κ. Κύριλλο, Μιλήτου κ. Ἀπόστολο, Ντένβερ κ. Ἡσαΐα, Ἀτλάντας κ. Ἀλέξιο, Δαρδανελλίων κ. Νικήτα, Ντετρόϊτ κ. Νικόλαο, Ἰκονίου κ. Θεόληπτο, Μπουένος Ἄϊρες κ. Ταράσιο, Σουηδίας καί πάσης Σκανδιναυΐας κ. Κλεόπα καί Σηλυβρίας κ. Μάξιμο.

➤ Τό διάστημα ἀπό 11 ἕως 14 Σεπτεμβρίου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τή Χίο. Ἡ ἐπίσημη ὑποδοχή τοῦ Πατριάρχου ἔγινε στήν πλατεία «Βουνακίου» στό κέντρο τῆς πόλεως, ὅπου μίλησαν ὁ Δήμαρχος τῆς πόλεως καί ὁ οἰκεῖος Ποιμενάρχης, παρουσίᾳ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερωνύμου Β΄ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου καί Ἰκαρίας κ. Εὐσεβίου, ἄλλων Ἀρχιερέων, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τοῦ Ἐξοχ. κ. Κων. Μουσουρούλη, Ὑπηρεσιακοῦ Ὑπουργοῦ Περιβάλλοντος, ἐκ μέρους τῆς ἐντίμου Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καί πλήθους πιστῶν. Ἔπειτα ὅλοι μετέβησαν στόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό τῶν Ἁγίων Μηνᾶ, Βίκτωρος καί Βικεντίου, ὅπου ὁ Πατριάρχης προέστη Δοξολογίας καί ἀνταλλάγησαν οἱ καθιερωμένοι λόγοι τοῦ Πατριάρχου καί τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου κ. Μάρκου. Τήν Κυριακή 13 Σεπτεμβρίου, ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῶν Ἁγίων τῆς Χίου, ὁ Πατριάρχης προέστη τῆς πανηγυρικῆς Θείας Λειτουργίας στόν Μητροπολιτικό Ναό, συνιερουργούντων πλειάδος Ἀρχιερέων. Τό ἑσπέρας ἔγινε ἡ ὑποδοχή τοῦ Παναγιωτάτου στήν Ἱ. Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Βυζαντινή Νέα Μονή ἀπό τόν Ἡγούμενο Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Διονύσιο Παπανικολάου καί πλῆθος πιστῶν καί τελέσθηκε ἡ Δοξολογία στό Καθολικό τῆς Ἱ. Μονῆς. Τή Δευτέρα 14 Σεπτεμβρίου ὁ Πατριάρχης, ὁλοκληρώνοντας τήν τετραήμερη ἐπίσκεψή του στή Χίο, χοροστάτησε κατά τή Θ. Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναό Τιμίου Σταυροῦ Καρδαμύλων.

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἐπισκέφθηκε ἀπό 2 ἕως 4 Ὀκτωβρίου τή Θεσσαλονίκη, ὅπου τό Σάββατο 3 Ὀκτωβρίου προέστη Πατριαρχικῆς Θ. Λειτουργίας στόν Καθεδρικό Ναό τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Θεσσαλονίκης, γιά τήν ἑορτή τῆς μνήμης τοῦ προστάτου τῶν νομικῶν Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. Ἐπίσης, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας παρέστη στήν ἐκδήλωση τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης πού πραγματοποιήθηκε πρός τιμήν του στό Δικαστικό Μέγαρο τῆς πόλης, ἐπισκέφθηκε τό Κοινωνικό Παντοπωλεῖο Μ.Α.Ζ.Ι. (Μέ Ἀλληλεγγύη Ζοῦμε Ἰσότιμα), ὅπου ἔστειλε μήνυμα ἀλληλεγγύης καί ἀνθρωπιᾶς καί κήρυξε τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Β΄ Παγκοσμίου Συνδιασκέψεως Ποντιακῆς Νεολαίας καί παρευρέθη σέ ἐκδήλωση τοῦ Συνδέσμου Βιομηχανιῶν Βορείου Ἑλλάδος (Σ.Β.Β.Ε.) γιά τόν ἑορτασμό τῶν 100 χρόνων ἀπό τήν ἵδρυσή του. Ἐπίσης μετέβη στίς Ἱ. Μητροπόλεις Νέας Κρήνης καί Καλαμαριᾶς, ὅπου τελέσθηκε τρισάγιο ἐπί τοῦ τάφου τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ν. Κρήνης καί Καλαμαριᾶς Προκοπίου, Λαγκαδᾶ, Λητῆς καί Ρεντίνης, ὅπου τέλεσε τά Θυρανοίξια Ναοῦ ἀφιερωμένου στόν Ὅσιο Πορφύριο τόν Καυσοκαλυβίτη, καί Πολυανῆς καί Κιλκισίου, ὅπου παρέστη σέ ἐκδήλωση τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Νέας Μεσημβρίας.

➤ Τό διήμερο 18 καί 19 Ὀκτωβρίου ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. κ. Βαρθολομαῖος, ἀνταποκρινόμενος σέ πρόσκληση τοῦ Ἐξοχ. κ. Νικολάου Κοτζιᾶ, Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος, παρέστη καί μίλησε στό συνέδριο μέ θέμα «Θρησκευτικός καί πολιτιστικός πλουραλισμός καί εἰρηνική συνύπαρξη στή Μέση Ἀνατολή». Ὁ Πατριάρχης τοῦ

Γένους, κατά τήν σύντομη παραμονή του στή Ἀθήνα, συνηντήθηκε καί συνεργάσθηκε μέ τόν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο, τόν Ἐξοχ. Ὑπουργό Ἐξωτερικῶν κ. Νικόλαο Κοτζιᾶ, τόν Ἐξοχ. Ὑπουργό Παιδείας, Ἔρευνας καί Θρησκευμάτων κ. Νικ. Φίλη, τόν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀμερικῆς κ. Δημήτριο, τόν Σεβ. Μητροπολίτη Βολοκολάμσκ κ. Ἱλαρίωνα, Πρόεδρο τοῦ Τμήματος ἐξωτερικῶν ἐκκλησιαστικῶν σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, μέ τόν Ὑφυπουργό Ἐξωτερικῶν Ἐξοχ. κ. Ἰωάννη Ἀμανατίδη, ἁρμόδιο γιά θέματα Ἐκκλησιῶν καί Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ. Ἐπίσης, ἐπισκέφθηκε τόν Πρόεδρο τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας Ἐξοχ. κ. Προκόπιο Παυλόπουλο, καθώς καί τόν Πρωθυπουργό τῆς Ἑλλάδας Ἐξοχ. κ. Ἀλέξη Τσίπρα, τόν ὁποῖο καί συνεχάρη γιά τήν πρόσφατη ἐπανεκλογή του ὡς Κυβερνήτου τῆς χώρας. Καί οἱ δύο πολιτικοί ἄνδρες διαβεβαίωσαν τόν Παναγιώτατο γιά τόν σεβασμό καί τό ἐνδιαφέρον τους γιά τό ἱερό Κέντρο τῆς Ὀρθοδοξίας. Ὁ Πατριάρχης, τέλος, ἐπισκέφθηκε καί τό Γραφεῖο Ἐκπροσωπήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στήν Ἀθήνα, ὅπου ἔγινε εὐλαβῶς δεκτός ἀπό τόν Διευθυντή του, Σεβ. Μητροπολίτη Ἀδριανουπόλεως κ. Ἀμφιλόχιο, παρόντος καί τοῦ προκατόχου του Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Περγάμου κ. Ἰωάννου, ὁ ὁποῖος ἦταν μέλος τῆς συνοδείας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

➤ Τό διάστημα ἀπό 25 ἕως 27 Ὀκτωβρίου ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἐπισκέφθηκε τήν Ἰταλία καί συγκεκριμένα τήν περιοχή τῆς Φλωρεντίας, ὅπου σέ μεγαλειώδη τελετή, παρουσίᾳ 1500 περίπου προσκεκλημένων, στό Πανεπιστήμιο SOPHIA τοῦ ἀπενεμήθη ὁ τίτλος τοῦ ἐπιτίμου διδάκτορος στόν «Πολιτισμό τῆς Ἑνότητος» Τό ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς 25/10 ὁ Πατριάρχης παρέστη καί μίλησε κατά τόν Ἑσπερινό στό περίφημο Βαπτιστήριο τῆς Φλωρεντίας καί ξεναγήθηκε στόν Καθεδρικό ναό τῆς πόλεως, ὅπου προσεκύνησε τά ἐκεῖ τεθησαυρισμένα λείψανα Ἁγίων τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας. Τή Δευτέρα 26 Ὀκτωβρίου, ἑορτή τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης χοροστάτησε στόν Ἱ. Ναό Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου τῆς Ἑλληνορθοδόξου Κοινότητος Φλωρεντίας, ὅπου μίλησε στήν ἑλληνική καί τήν ἰταλική γλώσσα πρός τό ἐκκλησίασμα, ἀπαντώντας στήν προσφώνηση τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου Σεβ. Μητροπολίτου Ἰταλίας καί Μελίτης κ. Γενναδίου. Μετά τή Θεία Λειτουργία ὁ Πατριάρχης προσκύνησε στόν περικαλλή Ἱ. Ναό τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου καί τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς πόλεως, ὁ ὁποῖος ἀνήκει στή δικαιοδοσία τῆς Ἐξαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιά τίς Παροικίας Ρωσσικῆς Παραδόσεως στή Δυτική Εὐρώπη. Τό ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ὁ Πατριάρχης ἐπισκέφθηκε τό Μετόχι τῆς Μονῆς Bose στό San Gimignano Τοσκάνης, ὅπου ἔγινε δεκτός ἀπό πολλούς Ρωμαιοκαθολικούς Ἐπισκόπους τῆς περιοχῆς, τόν ἡγούμενο καί ἀδελφούς τῆς Μονῆς καί πολλούς πιστούς, πρός τούς ὁποίους μίλησε κατάλληλα, ἐνῶ παρεκάθισε καί σέ γεῦμα πρός τιμήν του. Τήν Τρίτη 27 Ὀκτωβρίου ὁ Πατριάρχης ἐπεσκέφθηκε τό συγκρότημα Rondine, ὅπου νέοι ἀπό διάφορες ἐμπόλεμες περιοχές σπουδάζουν μαζί καί μαθαίνουν συνυπάρχουν εἰρηνικά καταδικάζοντας τόν πόλεμο. Στόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη ἀπενεμήθη τό βραβεῖο «Preziosi per la pace» (Πολύτιμοι γιά τήν εἰρήνη) ἀπό τόν Πρόεδρο τοῦ Ὀργανισμοῦ Rondine Ἔλλογ. Καθηγητή κ. Franco Vaccari. Ἐπίσης, ὁ Πατριάρχης προσκύνησε στόν Ἱ. Ναό τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου τῆς Ρουμανικῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος Arezzo, καθώς καί στόν μεγαλοπρεπή Ρωμαιοκαθολικό Καθεδρικό Ναό τῆς πόλεως.

➤ Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος πραγματοποίησε, ἀπό 1 Νοεμβρίου ἕως καί 4 Νοεμβρίου, ἐπίσημη ἐπίσκεψη στό Λονδίνο, ὕστερα ἀπό ἐπίσημη πρόσκληση τοῦ Ἀρχιεπίσκοπου Canterbury Justin Welby, Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Canterbury, χοροστάτησε τό ἀπόγευμα τῆς Τρίτης 2 Νοεμβρίου στήν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ στόν Ἱ. Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Σοφίας Λονδίνου καί τήν ἑπομένη, Τετάρτη 4 Νοεμβρίου, ἔδωσε διάλεξη στό St. Mary's University τοῦ Twickenham στό Λονδίνο, στό πλαίσιο τῆς συμπλήρωσης 165 χρόνων τῆς λειτουργίας τοῦ ἐν λόγῳ ἱδρύματος καί τῆς πέμπτης ἐπετείου ἀπό τήν ἐπίσκεψη στήν Ἀγγλία τοῦ Πάπα Βενεδίκτου ΙΣΤ΄, μέ θέμα: «Θρησκεία σέ Διάλογο: Ἡ σημασία καί ἡ ἐπιτακτική ἀνάγκη τοῦ Διαλόγου στόν Κόσμο μας» («Religion in Dialogue: The Importance and Imperative of Dialogue in our World»).

➤ Τήν Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Μακ. Πατριάρχου αὐτῆς κ.κ. Νεοφύτου, ἐπισκέφθηκε ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος τό Σάββατο 7 Νοεμβρίου, μέ ἀφορμή τή συμπλήρωση 70 ἐτῶν ἀπό τῆς ἄρσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος καί τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Τήν Κυριακή 8 Νοεμβρίου τελέστηκε Πατριαρχικό συλλείτουργο στόν Ἱ. Καθεδρικό Ναό τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου Νιέφσκι στήν Σόφια, προεξάρχοντος τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου καί συλλειτουργοῦντος τοῦ Μακ. Πατριάρχου Βουλγαρίας κ.κ. Νεοφύτου. Τή Δευτέρα 9 Νοεμβρίου ἡ Ἀκαδημία Ἐπιστημῶν τῆς Βουλγαρίας ἀπένειμε στήν Α.Θ.Π. τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαῖο τόν τίτλο τοῦ Διδάκτορος τιμῆς ἕνεκεν σέ ἐπίσημη τελετή, κατά τήν ὁποία ὁ Παναγιώτατος μίλησε στήν ἀγγλική γλώσσα ἐπί τοῦ θέματος «Climate changes and their influence upon the global and Regional Politics». Τό ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλγαρίας Ἐξοχ.

Rosen Plevneliev ἀπένειμε στόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη σέ εἰδική μεγαλοπρεπή τελετή στό Προεδρικό Μέγαρο, τό ἀνώτατο παράσημο τῆς Χώρας «Stara Planina» Α΄ τάξεως.

➤ Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἐπισκέφθηκε τίς Βρυξέλλες, ἕδρα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Βελγίου ἀπό τό ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 15 ἕως καί τήν Τρίτη 17 Νοεμβρίου. Τό πρωί τῆς ἑπομένης ὁ Πατριάρχης ἐδέχθη στό κατάλυμά του τόν κ. Elmar Brok, Πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου, ἐπεσκέφθηκε τήν ἔκθεση Europalia-Anatolia, μέ τή συνοδεία τῶν Πρέσβεων τῆς Τουρκίας καί τῆς Ἑλλάδος, ἐπεσκέφθη στά ἀνάκτορα τόν πρώην Βασιλέα τοῦ Βελγίου κ. Ἀλβέρτο Β΄, πατέρα τοῦ σημερινοῦ Βασιλέως κ. Φιλίππου, μέ τόν ὁποῖο καί μέ τήν Βασίλισσα κ. Paola εἶχε μακρά συνομιλία.

Τό ἑσπέρας τῆς 16ης Νοεμβρίου ὁ Πατριάρχης ἔδωκε διάλεξη στή γαλλική γλώσσα, στό πλαίσιο τῶν Grandes Conferences Catholiques, μέ θέμα «Αἱ πνευματικές προκλήσεις τίς ὁποῖες ἀντιμετωπίζει ἡ σύγχρονος κοινωνία μας», ἐνώπιον 1300 ἀκροατῶν, Ἀρχιερέων, Πρέσβεων, Ἀκαδημαϊκῶν καί λοιπῶν προσωπικοτήτων. Τήν ἑπομένη, Τρίτη 17/11, δέχθηκε στό ξενοδοχεῖο του τόν κ. Δημήτριο Παπαδημούλη, Ἀντιπρόεδρο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου, μετέβη στήν ἕδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βελγίου καί τέλεσε Ἁγιασμό τῶν Ἐγκαινίων τῶν ὁλοκληρωθέντων ἀνακαινιστικῶν ἔργων τοῦ κτηρίου, συνεχάρη ὅλους «τούς συγκοπιάσαντας καί συνεργήσαντας συνεργάτας, ἀνακαινιστάς καί ἀφιερωτάς» καί χειροθέτησε στό ὀφφίκιο τοῦ Ἄρχοντος Ὀρφανοτρόφου τόν κ. Boris Gurov. Ἐπίσης, πραγματοποίησε Πατριαρχική ἐπίσκεψη στόν κ. Δημήτριο Ἀβραμόπουλο, Εὐρωπαῖο Ἐπίτροπο, ἁρμόδιο γιά τή Μετανάστευση, τίς Ἐσωτερικές Ὑποθέσεις καί τήν Ὑπηκοότητα, καθώς καί στόν κ. Frans Timmermans, Α΄ Ἀντιπρόεδρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς.

➤ Τήν Κυριακή 15 Νοεμβρίου ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος τέλεσε τά Θυρανοίξια τοῦ Ἱ. Ναοῦ Παναγίας Πισιδιώτισσας στήν Ἀλάνιας τῆς Ν. Τουρκίας. Μετά τήν τελετή τῶν Θυρανοιξίων, τελέστηκε Πατριαρχική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου.

➤ Συνῆλθε τήν Πέμπτη 26 Νοεμβρίου, ὑπό τήν προεδρία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἡ Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδος σέ τακτική συνεδρία καί κατόπιν προτάσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου, ἀνύψωσε τήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀμερικῆς στήν τάξη τῶν Γεροντικῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Θρόνου στό πρόσωπο τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Δημητρίου, ὁ ὁποῖος καί θά ὀνομάζεται στό ἑξῆς Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Γέρων Ἀμερικῆς.

➤ Μέ ἰδιαίτερη λαμπρότητα τή Δευτέρα 30 Νοεμβρίου ἡ Πρωτόθρονη Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως τίμησε τή μνήμη τοῦ ἱδρυτῆ της, Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου. Στόν Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς χοροστάτησε ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, συμπροσευχομένων πολλῶν Ἀρχιερέων. Στό τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ μίλησε κατάλληλα ὁ Πατριάρχης καί ἀκολούθως καλωσόρισε στήν ἰταλική γλώσσα τήν παρισταμένη ἀντιπροσωπεία τῆς Ρωμαικαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀκολούθως δόθηκε δεξίωση στήν αἴθουσα τελετῶν τῆς Ζαππείου Σχολῆς γιά τή Θρονική ἑορτή τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, κατά τήν ὁποία παρέστησαν πλεῖστοι προσκεκλημένοι τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καί τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου καί μέλη τοῦ θρησκευτικοῦ, πολιτικοῦ, διπλωματικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ, καλλιτεχνικοῦ καί ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου τῆς Πόλεως, κατά τήν ὁποία μίλησε στήν ἀγγλική γλώσσα ἡ Α. Θ. Παναγιότητα. Ἀκολούθησε στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Τριάδος Σταυροδρομίου πρόγραμμα ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς τελέστηκε Πατριαρχική Θεία Λειτουργία, κατά τήν ὁποία προέστη ὁ Πατριάρχης τοῦ Γένους μέ τή συμμετοχή πλειάδος Ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τήν Ἑλληνική Κυβέρνηση ἐκπροσώπησε ὁ Ὑπουργός Παιδείας, Ἔρευνας καί Θρησκευμάτων κ. Νικόλαος Φίλης καί ὁ Ὑφυπουργός Ἐξωτερικῶν κ. Ἰωάννης Ἀμανατίδης. Στή Θρονική ἑορτή παρέστη πλῆθος πιστῶν ἀπό τήν Πόλη καί τό ἐξωτερικό, Ἄρχοντες καί ὀφικιάλιοι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

➤ Τήν Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας ἐπισκέφθηκε ἀπό 4 ἕως 6 Δεκεμβρίου ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος. Τό Σάββατο 5 Δεκεμβρίου ὁ Πατριάρχης, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας καί πάσης Πολωνίας κ. Σάββα, τέλεσε τή θεμελίωση τοῦ νέου Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας στήν πολωνική πρωτεύουσα. Τήν Κυριακή 6 Δεκεμβρίου ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης παρέστη συμπροσευχόμενος στήν Θεία Λειτουργία πού τέλεσε ὁ Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας καί πάσης Πολωνίας κ. Σάββας, στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, συλλειτουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ καί Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρου, οἱ ὁποῖοι συνόδευσαν τόν Πατριάρχη στό ταξίδι του αὐτό, καί Ἱεραρχῶν τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ἐκκλησίας. Στό τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Μητροπολίτης κ. Σάββας προσφώνησε τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη, ὁ ὁποῖος ἀντιφώνησε κατάλληλα.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΕΝΘΡΟΝΙΣΗ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

Τήν Τρίτη 8η Σεπτεμβρίου, Ἑορτή τοῦ Γενεσίου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ὁ Σεβασμιώτατος προέστη τ?ς Θείας Λειτουργίας στήν πανηγυρίζουσα ἱερά Μονή Σκιαδίου (Παναγίας Σκιαδεν?ς) καί τέλεσε τήν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Καθηγουμένου τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ἀρχιμανδρίτου κ. Γενναδίου Συμιακοῦ. Στήν προσφώνησή του ἐξέφρασε τήν χαρά καί τήν συγκίνηση του γιά τό γεγονός ὅτι ἡ ἱερά Μονή μετά ἀπό δεκαετίες ἀπέκτησε Ἡγούμενο καί Μοναχούς, συνεχάρη τό νέο Ἡγούμενο γιά τήν μέχρι σήμερα δραστηριότητά του καί τοῦ εὐχήθηκε νά δίνει τήν μαρτυρία γνησίας μοναχικῆς ἐκφράσεως στήν τοπική μᾶς Ἐκκλησία.

ΚΟΥΡΑ ΜΕΓΑΛΟΣΧΗΜΟΥ

Στήν ἱερά Μονή Παναγίας Παραμυθίας, κατά τόν Ἑσπερινό τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς τοῦ Γενεσίου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου (11 Σεπτεμβρίου 2015, ὁ Σεβασμιώτατος προέβη στήν μοναχική κουρά (μεγαλοσχημία) τοῦ ἐκ τῶν ἱδρυτικῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ἀρχιμανδρίτου Ἀνθίμου Παλιόγλου.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΦΙΚΚΙΩΝ

Ὁ Σεβασμιώτατος ἀπένειμε τό ὀφίκκιο τοῦ Σταυροφόρου Οἰκονόμου στούς Πρεσβυτέρους:

α. π. Δημήτριο Φώκια, Ἐφημέριο Ἱστρίου-Προφύλιας, κατά τήν Θεία Λειτουργία τῆς Κυριακῆς 7 Σεπτεμβρίου 2015 στόν ἐνοριακό ἱερό Ναό Γενεσίου Θεοτόκου Προφύλιας.

β. π. Μπαρμπάκη Θωμᾶ, Ἐφημέριο Γενναδίου, κατά τήν Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα κοιμητηριακό ἱερό Ναό Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας Γενναδίου (29 Ὀκτωβρίου).

γ. π. Χατζησάββα Σάββα, Ἐφημέριο Κρητηνίας, κατά τήν Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἐνο-

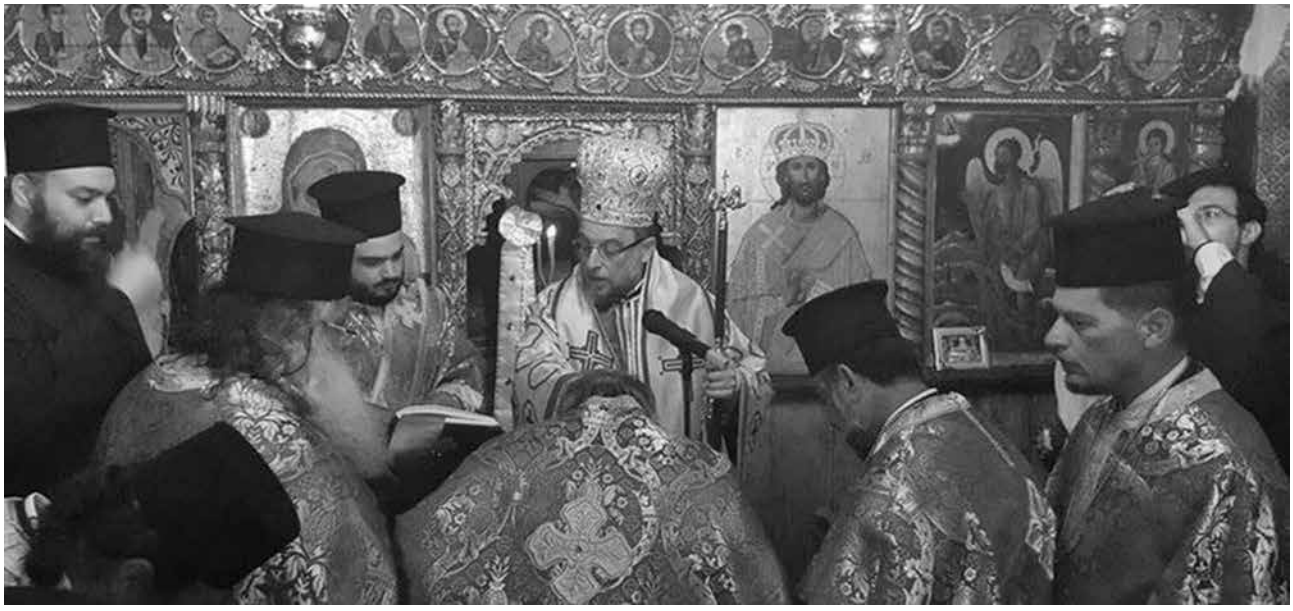

ριακό ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου Κρητηνίας (3 Νοεμβρίου).

δ. π. Μαγκαφάκη Σεργίο, Ἐφημέριο Λαέρμων, κατά τήν Θεία Λειτουργία τῆς Κυριακῆς 29 Νοεμβρίου στόν ἐνοριακό ἱερό Ναό Ἁγίου Γεωργίου Λαέρμων.

Στίς προσφωνήσεις του, μεταξύ τῶν ἄλλων, εὐχαρίστησε τούς τιμηθέντες ἱερεῖς γιά τήν πιστή καί ἀφοσιωμένη εκκλησιαστική διακονία τους στόν χῶρο εὐθύνης πού τούς ἔδωσε ἡ Ἐκκλησία καί εὐχήθηκε τήν δύναμη τοῦ Θεοῦ στό ἐφημεριακό ἔργο τους.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΝΑΩΝ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας ἐτέλεσε τά Ἐγκαίνια τῶν ἱερῶν Ναῶν:

α. Τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Μηνᾶ Ἀρχιπόλεως, ὁ ὁποῖος ἀνηγέρθη πλησίον τῶν θεμελίων παλαιοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου ἀπό τούς κατοίκους τῆς Ἀρχιπόλεως ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ρόδου κυροῦ Ἀποστόλου, τήν Τετάρτη 11 Νομεβρίου 2015. Στό φυτό τῆς ἐγκαινιασθείσας Ἁγίας Τραπέζης κατετέθησαν τά τίμια λείψανα τῶν Ἁγίων: Μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος, Ἱερομάρτυρος Ἰσιδώρου τοῦ κρητός καί τῶν Ὁσιομαρτύρων Πατέρων τῆς Λαύρας τοῦ Ὁσίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου.

β. Τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου Παστίδας τήν Δευτέρα 16 Νοεμβρίου 2015. Ὁ ἱερός Ναός, κτίσμα τῶν μέσων τοῦ 19ου αἰώνα, ἀνακαινίστηκε ἐκ βάθρων μέ χορηγία τοῦ κ. Ματθαίου Παυλίδη καί ἄλλων εὐσεβῶν Χριστιανῶν. Στό φυτό τῆς ἐγκαινιασθείσας Ἁγίας Τραπέζης κατετέθησαν τά τίμια λείψανα τῶν Ἁγίων: Μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος, τῶν ἐν Μουλίοις Νεομαρτύρων Ἀποστόλου, Δημητρίου καί Ζαχαρίου, καί τῶν Ὁσιομαρτύρων Πατέρων τῆς Λαύρας τοῦ Ὁσίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου.

ΕΚΔΗΜΙΑ ΜΟΝΑΧΗΣ ΜΑΚΑΡΙΑΣ

Τήν Τρίτη 3 Νοεμβρίου 2014 ἐξεδήμησε πρός Κύριον πλήρης ἡμερῶν ἡ Προηγουμένη τῆς ἱερᾶς Μονῆς Παντανάσσης Μοναχή Μακαρία (Μαραβέλια). Ἡ ἀείμνηστος γεννήθηκε στή Χίο στίς 25 Μαρτίου 1929 ἀπό τόν Θεόδωρο καί τήν Σοφία Καβαράκα. Παντρεύτηκε στό Χαλέπι τῆς Συρίας, ὅπου εἶχε καταφύγει μέ τήν οἰκογένεια της κατά τήν διάρκεια τοῦ Β? Παγκοσμίου πολέμου, τόν Κωνσταντ?νο Μαραβέλια μέ τόν ὁποῖο ἀπέκτησε τρία τέκνα τόν σήμερα Πρεσβύτερο π. Σταῦρο Μαραβέλια, τόν Θεόδωρο καί τήν Βενετσιάνα. Μετά τήν χηρεία τῆς προσῆλθε στήν ἱδρυθεῖσα τό ἔτος 1997 Μονή Παντανάσσης, ὅπου ἐκάρη Μοναχή καί ἀνέλαβε τήν ἡγουμενεῖα. Τῆς ἐξοδίου Ἀκολουθίας προέστη ὁ Σεβασμιώτατος.

ΘΥΡΑΝΟΙΞΙΑ Ι. ΝΑΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΟΥ ΙΑΛΥΣΟΥ

Τό Σάββατο 7 Νοεμβρίου 2015 ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τόν ἁγιασμό τῶν θυρανοιξίων καί τήν πλύση τῆς Ἁγίας Τραπέζης τοῦ κοιμητηριακοῦ Ναοῦ τοῦ Ταξιάρχου Ἰαλυσοῦ (παλαιό κοιμητήριο) καί στή συνέχεια χοροστάτησε κατά τόν πανηγυρικό Ἑσπερινό τῆς Συνάξεως τῶν παμμεγίστων ταξιαρχῶν Μιχαήλ καί Γαβριήλ. Ὁ ἱερός Ναός, μέσα σέ σύντομο χρονικό διάστημα ἀποκαταστάθηκε καί ἀνακαινίστηκε ἐκ βάθρων μέ πρωτοβουλία τοῦ Ἐφημερίου π. Κωνσταντίνου Χατζημιχαήλ καί τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἰαλυσοῦ καί τίς συνδρομές τῶν εὐσεβῶν κατοίκων τῆς Ἐνορίας. Ὁ Σεβασμιώτατος στήν προσφώνησή του ἐπαίνεσε τό ἐξαίρετο ἀποτέλεσμα τῶν ἀνακαινιστικῶν ἐργασιῶν, συνεχάρη τήν πρωτοβουλία τοῦ Προέδρου καί τῶν Μελῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, εὐχαρίστησε τούς εὐσεβεῖς χορηγούς καί εὐχήθηκε ἡ ἀποκατάσταση καί ἀνακαίνιση τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ταξιάρχου νά ἀποτελέσει τήν καλή ἀρχή καί γιά ἄλλες παρόμοιες πρωτοβουλίες.

ΜΝΗΜΗ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ

Μέ ξεχωριστή λαμπρότητα καί σύμφωνα μέ τήν κρατοῦσα τάξη γιορτάστηκε ἡ μνήμη τοῦ Πολιούχου τῆς πόλεως Ρόδου Ἁγίου Νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου στόν ἐνοριακό ἱερό Ναό Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Νεοχωρίου, ὅπου φυλάσσεται τό τίμιο λείψανο καί ἡ πλάκα τοῦ τάφου του.

Τοῦ πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ, τῆς Θείας Λειτουργίας καί τῆς μεγαλοπρεποῦς Λιτανείας προέστη ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. κ. Εἰρηναῖος, ὁ ὁποῖος καί κήρυξε τόν θεῖο λόγο. Συμμετεῖχαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Λέρου, Καλύμνου καί Ἀστυπαλαίας κ. Παΐσιος καί Κώου καί Νισύρου κ. Ναθαναήλ.

Κατά τό ἔθος, ἡ Ἀρτοκλασία καί ἡ Ἀπόλυση τῆς Θείας Λειτουργίας ἔλαβαν χώρα στά προπύλαια τοῦ Δημαρχείου Ρόδου. Μετά τήν ἀπόλυση ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Κρήτης χαιρέτισε τόν λαό τῆς Ρόδου, τόν ἱερό κλῆρο, τούς ἄρχοντες τοῦ τόπου καί τούς μαθητές ἐξέφρασε τήν χαρά του, ἰδιαίτερα γιά τήν Λιτανεία, ἡ ὁποία, τόνισε, δέν εἶναι τυπική ἀλλά οὐσιαστική καί σημαίνει ὅτι ὅλοι συμπορευόμαστε καί καλούμαστε νά

εἴμαστε ἑνωμένοι καί ἀγαπημένοι, λαός Θεοῦ. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας ἐξέφρασε τίς εὐχαριστίες του πρός τούς ἁγίους Ἀρχιερεῖς, τούς ἄρχοντες τοῦ τόπου, τόν ἱερό κλῆρο καί τόν λαό καί τόνισε τήν σημασία τῆς ὁμολογίας καί τοῦ μαρτυρίου τοῦ Πολιούχου μας γιά τόν σύγχρονο Ὀρθόδοξο Ἕλληνα Χριστιανό.

Μετά τό πέρας τῆς Λιτανείας ὁ Δήμαρχος Ρόδου κ. Φώτιος Χατζηδιάκος δεξιώθηκε τούς Σεβασμιωτάτους ἁγίους Ἀρχιερεῖς, τόν Πρόεδρο τῆς Νέας Δημοκρατίας κ. Ε. Μεϊμαράκη, τούς Βουλευτές τοῦ Νομοῦ κ.κ. Ν. Σαντορινιό, Δ. Γάκη, Μ.Κόνσολα καί Δ. Κρεμαστινό, καί τούς ἐκπροσώπους τῶν τοπικῶν πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν Ἀρχῶν στήν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Δημαρχείου καί στή συνέχεια παρέθεσε γεῦμα πρός τιμήν τους σέ ξενοδοχεῖο τῆς πόλεως.

ΜΝΗΜΗ ΑΡΚΑΔΙΚΗΣ ΘΥΣΙΑΣ

Ἡ Ἀδελφότητα Κρητῶν Ρόδου ὁ «ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ» τίμησε τήν ἐπέτειο τοῦ ὁλοκαυτώματος τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου τήν Κυριακή 15 Νοεμβρίου 2015. Τῆς Θείας Λειτουργίας καί τοῦ ἱεροῦ μνημοσύνου στόν Καθεδρικό Ναό τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου προέστη ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. κ. Εἰρηναῖος, ὁ ὁποῖος καί ἐκφώνησε τόν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας. Στή συνέχεια προσφέρθηκε κρητικό κέρασμα στήν στέγη τῆς Ἀδελφότητας. Ἡ παρουσία τοῦ Σεβασμιωτάτου ἁγίου Κρήτης, οἱ ἐπισημάνσεις του, κατά τήν ὁμιλία στόν ἱερό Ναό καί τήν στέγη τῆς Ἀδελφότητος, καί οἱ γεμάτες ἀγάπη πατρικές παραινέσεις του χαροποίησαν ἰδιαίτερα τούς Κρῆτες τῆς Ρόδου καί, κατά τήν ὁμολογία ὅλων, ἡ παρουσία τοῦ Σεβασμιωτάτου θά μείνει ανεξίτηλος στίς καρδιές τους.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΣΑΜΠΙΚΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Τήν Τετάρτη 24 Νοεμβρίου μεταφέρθηκε ἀπό τόν Σεβασμιώτατο στήν Κύπρο γιά προσκύνημα ἡ ἐφέστιος καί θαυματουργή Εἰκόνα τῆς Παναγίας Τσαμπίκας ἀπό τήν ὁμώνυμο ἱερά Μονή. Τόν Σεβασμιώτατο συνόδευαν ὁ Ἱερολογιώτατος Διάκονος π. Γεώργιος Τσουρδιοῦ καί οἱ Ἐκκλησιαστικοί Ἐπίτροποι Ἀρχαγγέλου κ. Ἀντώνιος Ἀργυρός καί Γεώργιος Πολυζώης.

Κατά τήν ἄφιξη τῆς ἱερᾶς Εἰκόνας στόν ἀερολιμένα τῆς Λάρνακας, μᾶς ὑποδέχτηκε προσωπικά ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ταμασοῦ καί Ὀρεινῆς κ. Ἡσα?ας, ὁ ὁποῖος καί εὐχαρίστησε τόν Σεβασμιώτατο καί τήν συνοδεία του γιά τό μεγάλο γεγονός τῆς ἐλεύσεως τῆς ἱερᾶς Εἰκόνας στήν Κύπρο καί ἰδιαιτέρως στήν ἱερά Ἐπαρχία του.

Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ἡ θαυματουργή Εἰκόνα τῆς Παναγίας ἔφτασε στήν κωμόπολη τοῦ Παλαιομετόχου, ὅπου περίμενε ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ταμασοῦ , ὁ ἱερός κλῆρος καί ὁ φιλόχριστος λαός τῆς Ἐνορίας. Ἡ ὑποδοχή ἔγινε μέσα σέ κλίμα συγκίνησης καί εὐλαβείας καί κατόπιν σέ λιτανευτική πομπή, ὑπό τόν ἦχο τῶν κωδωνοκρουσιῶν καί μέ τήν συνοδεία στρατιωτικοῦ ἀγήματος, τῆς φιλαρμονικῆς καί τῆς μαθητιώσας νεολαίας μεταφέρθηκε στόν ἱερό Ναό Παναγίας Ὁδηγητρίας, ὅπου ἐψάλη Δοξολογία καί ἐν συνεχεία Ἑσπερινός. Στήν προσφώνησή του ὁ ἅγιος Ταμασοῦ ἀναφέρθηκε στό γεγονός χαρακτηρίζοντάς το ὡς ἰδιαίτερη εὐλογία γιά τό πλήρωμα τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, συνεχάρη τόν προϊστάμενο π. Θεοτόκη καί τούς συνεργάτες του γιά τήν πρωτοβουλία καί εὐχαρίστησε τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας καί τήν ἐνορία Ἀρχαγγέλου γιά τήν ἀποδοχή τῆς προσκλήσεως.

Τήν Κυριακή 22 Φεβρουαρίου ἔλαβε χώρα στόν ὡς ἄνω ἱερό Ναό δισαρχιερατική θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μᾶς κ. Κυρίλλου, ὁ ὁποῖος καί ἐκήρυξε τόν θεῖο λόγο, συλλειτουργοῦντος καί τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου. Κατά τήν παραμονη τῆς ἱερας Εἰκονας στόν ἱερό ναό Παναγίας Ὁδηγητρίας Παλαιομετόχου τελοῦνταν καθημερινά Ὄρθρος καί Θεία Λειτουργία καί Ἑσπερινός μετά τῆς Παρακλήσεως τῆς Παναγίας τῆς Τσαμπίκας.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἐπισκέφτηκε τίς ἱερές Μονές Μαχαιρᾶ, Ἁγίου Ἡρακλειδίου, Ἁγίου Παντελεήμονος, τό Μετόχι τῆς ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου στήν Λευκωσία, τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Ὁμόδου, καί συναντήθηκε μέ τόν Μακαριωτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομο, τούς Πανιερωτάτους Μητροπολίτες Κυρηνείας Χρυσόστομο, Κωνσταντίας καί Ἀμμοχώστου κ. Βασίλειο, Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιο, Κύκκου καί Τηλλυρίας κ. Νικηφόρο καθώς καί τούς Θεοφιλεστάτους Χωρεπισκόπους Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαο καί Λήδρας κ. Ἐπιφάνιο.

Κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κωνσταντίας καί Ἀμμοχώστου κ. Βασιλείου συμμετεῖχε σέ ἐκδήλωση ἀποκαλυπτηρίων προτομῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου τοῦ Γ? στό Παραλίμνη Ἀμμοχώστου.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἀναχώρησε στίς 23 Νοεμβρίου γιά τήν Ρόδο. Ὁ ἱεροδιάκονος π. Γεώργιος Τσουρδιοῦ μετά τῶν δυό ἐπιτρόπων ἀναχώρησαν μετά τῆς ἱερᾶς Εἰκόνος τήν 28 Νοεμβρίου, μετά τήν θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Παναγίας Ὁδηγητρίας Παλαιομετόχου, μέσα σέ κλίμα συγκινησιακής φόρτισης καί εὐχαριστιῶν πρός τούς εὐλαβεῖς ἀδελφούς Κυπρίους, εὐχόμενοι τήν ἐπομένη φορά τῆς ἐπισκέψεως τῆς Παναγίας μας στήν Μεγαλόνησο, νά εἶναι ἐλεύθερη καί ἑνωμένη μέ τό βόρειο τμῆμα της.

Ἡ συμμετοχή τῶν πιστ?ν τόσο στήν ἱερά Μητρόπολη Ταμασοῦ, ὅσο καί ἀπό ὅλη τήν ἁγιοτόκο νῆσο τῆς Κύπρου ἦταν συγκινητικ? καί ἡ φιλοξενία ἀπό τόν Πανιερωτάτο Μητροπολίτη Ταμασοῦ κ. Ἡσα?α καί ἀπό τόν προϊστάμενο τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Παναγίας Ὁδηγητρίας Παλαιομετόχου Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Θεοτόκη μετά τούς περί αὐτόν ἀξιότιμους κυρίους Ἐκκλησιαστικούς Ἐπιτρόπους ἦταν ἀβραμιαία.

ΜΝΗΜΗ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Μέ τήν δέουσα λαμπρότητα καί τήν ἀθρόα συμμετοχή τῶν πιστῶν ἑορτάστηκε ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Νικολάου Ἐπισκόπου Μύρων, προστάτη τῶν ναυτικῶν, στήν ἱερά μᾶς Μητρόπολη μέ ἐπίκεντρο τούς ἀφιερωμένους στόν Ἅγιο ἐνοριακούς Ναούς τῆς πόλεως Ρόδου καί τῆς κωμοπόλεως Παραδεισίου.

Ὁ Σεβασμιώτατος κατά τήν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ χοροστάτησε στόν ἐνοριακό ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Παραδεισίου, στόν ὁποῖο καί δώρησε ἀπότμημα τιμίων λειψάνων τοῦ Ἁγίου Νικολάου καί τῆς Ἁγίας Μαρίνης. Στήν πλατεία τῆς κωμοπόλεως ἔλαβε χώρα ἡ ὑποδοχή τῶν ἱερῶν λειψάνων, ὅπου ἐψάλη δέησις, καί στή συνέχεια λιτανευτικά μεταφέρθηκαν στόν ἱερό Ναό.

Ὁ Προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἀρχιμ. Κύριλλος Παπανθίμου στήν προσφώνησή του ἐξέφρασε τίς εὐχαριστίες καί τήν εὐγνωμοσύνη τῶν κατοίκων τοῦ Παραδεισίου γιά τήν πολύτιμη δωρεά τῶν ἱερῶν λειψάνων καί μνημόνευσε τοῦ ὀνόματος τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Αὐστρίας κυρο? Μιχαήλ, ὁ ὁποῖος τά κληροδότησε στόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας. Μετά τήν ὁμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου τοῦ λόγο πῆρε ἡ κ. Εὐαγγελία Παναή, ἡ ὁποία ἀναφέρθηκε στίς σχέσεις τῶν κατοίκων τοῦ Παραδεισίου μέ τήν Μονή τοῦ Ἁγίου Νικολάου στά Μύρα τῆς Λυκίας πρίν τήν Μικρασιατική καταστροφή.

Τήν κυριώνυμη ἡμέρα τῆς Μνήμης τοῦ Ἁγίου ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε κατά τόν Ὄρθρο, τέλεσε τήν Θεία Λειτουργία, προέστη τῆς Δοξολογίας καί τῆς Λιτανείας στόν ἐνοριακό ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου τῆς πόλεως. Παρόντες ἦταν οἱ τοπικές πολιτικές καί στρατιωτικές ἀρχές, ἀθρόα δέ ἡ προσέλευση τῶν πιστῶν. Τόν πανηγυρικό τῆς ἡμέρας ἐκφώνησε ὁ Διοικητής τοῦ Ναυτικοῦ Σταθμοῦ Ρόδου κ. Ἰωσήφ Παπαδάκης.

Πρίν τήν ἀπόλυση τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος ἐπέδωσε ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. κ. Ἱερωνύμου ἔπαινο στόν μαθητή τῆς Γ› Λυκείου Μιχαήλ Σκανδαλίδη, ὁ ὁποῖος διακρίθηκε μέ ποίημα του στόν πανελλήνιο μαθητικό διαγωνισμό γιά τόν Ἅγιο Κοσμᾶ τόν Αἰτωλό.

ΕΝΩΣΙΣ ΙΕΡΟΨΑΛΤΩΝ ΡΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

ΙΕΡΟΨΑΛΤΙΚΑ ΝΕΑ

www.ieropsaltesrodou.gr

Ἰδιαίτερη ἦταν ἡ δραστηριότητα τοῦ Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν Ρόδου «ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΟΥΤΑΦΗΣ» τό τρίτο τετράμηνο τοῦ 2015. Ξεπερνώντας κάθε δυσκολία τῶν καιρῶν, πού οἱ συνθῆκες καί οἱ συγκυρίες προκαλοῦν, οἱ ἱεροψάλτες συνέχισαν μέ ὑψηλό αἴσθημα εὐθύνης τό ἔργο τους ὑπηρετώντας τά ἱερά ἀναλόγια μέ πίστη καί ἀφοσίωση.

Ἐκτός ἀπό τή συμμετοχή μελῶν στίς ἀκολουθίες σέ πανηγυρίζοντες ἱερούς ναούς, ὅπου ἡ παρουσία τοῦ Μητροπολίτου μας λάμπρυνε ἀκόμα περισσότερο τίς πανηγύρεις, ἡ βυζαντινή μας χορωδία συμμετεῖχε ἀρχές Ὀκτωβρίου στό φεστιβάλ χορωδιῶν τοῦ δήμου Πεταλούδων, ὅπου ἡ χορωδία μέ χοράρχη τόν κ. Θεουλάκη ἀπέδωσε διάφορους ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας στό πνευματικό κέντρο Κρεμαστῆς ἀποσπώντας τά συγχαρητήρια ἀπό τούς ἐπισήμους καί τό κοινό. Ἦταν ἀπό τίς ὡραιότερες συμμετοχές τοῦ συλλόγου μας σέ ἐπίπεδο συνάντησης χορωδιῶν. Ἐπίσης τά μέλη μας πρόθυμα πάντα συμμετεῖχαν σέ κάθε ἐκκλησιαστική πανηγυρική ἀκολουθία σέ διάφορες ἐνορίες τῆς Μητροπόλεώς μας.

Μέ ἰδιαίτερη χαρά ξεκίνησε καί τή λειτουργία της γιά πέμπτη συνεχῆ χρονιά ἡ σχολή βυζαντινῆς μουσικῆς, ἡ ὁποία λειτουργεῖ ὑπό τήν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως σέ συνεργασία μέ τόν Σύλλογο Ἱεροψαλτῶν. Στόν Ἁγιασμό γιά τή νέα σχολική χρονιά ὁ πρόεδρος κ. Στέργος Παρασκευᾶς ἀνέφερε τούς στόχους καί τό πρόγραμμα τῆς σχολῆς. Γίνεται μία μεγάλη προσπάθεια γιά τήν διάδοση καί διάσωση τῆς Βυζαντινῆς μας μουσικῆς καί σ΄ αὐτήν πρέπει νά βοηθήσουμε ὅλοι. Ὅσοι ἐνδιαφέρονται μποροῦν νά ἀπευθύνονται στά τηλ.: 693220378, 6982235951 καί 6932383187 ἤ στά γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Σημαντική ἦταν καί ἡ παρουσία τῆς Βυζαντινῆς χορωδίας στίς ἀκολουθίες γιά τήν ἑορτή τοῦ πολιούχου Ρόδου Ἁγ. Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου, τόσο κατά τόν Ἀρχιερατ. Ἑσπερινό ὅσο καί κατά τήν Πολυαρχιερατική Θ. Λειτουργία καί τή λιτάνευση τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου. Γιά τήν πλούσια καί θετική συμβολή της ἀπέσπασε τά συγχαρητήρια τοῦ Ποιμενάρχου μας ἀλλά καί τῶν ἄλλων Ἀρχιερέων.

Σπουδαία στιγμή ὑπῆρξε γιά τόν Σύλλογο οἱ ἀρχαιρεσίες γιά τήν ἐκλογή νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου γιά τή διετία 2015-2017. Οἱ ἐκλογές ἔπρεπε νά πραγματοποιηθοῦν σύμφωνα μέ τό νέο καταστατικό. Μετά ἀπό τή συγκρότηση σέ σῶμα, τό νέο Διοικητικό Συμβούλιο, πού ἐξελέγη, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Πρόεδρος: Παρασκευᾶς Στέργος τοῦ Ἐλευθερίου
Ἀντιπρόεδρος: Ραϊσάκης Ἐλπιδοφόρος τοῦ Ἐμμανουήλ
Γραμματέας: Ψυλλάκης Ἀντώνιος τοῦ Ἀνδρέα
Ταμίας-Ὑπεύθυνος ἐκδηλώσεων: Μανουσάκης Παναγιώτης τοῦ Παντελεήμονος
Μέλος-Ὑπεύθυνος δημοσίων σχέσεων: Χριστοφῆς Ἀπόστολος τοῦ Ἀντωνίου

Πιστεύουμε ὅτι μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ καί τή συνεργασία ὅλων ὁ Σύλλογος θά συνεχίσει τήν ἀνοδική του πορεία.

Στίς 19 Δεκεμβρίου ἡ Βυζαντινή Χορωδία πραγματοποίησε γιά πρώτη φορά τή Χριστουγεννιάτικη ἐκδήλωση στόν περικαλλῆ Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἰαλυσοῦ ἐνώπιον πυκνοῦ ἀκροατηρίου. Ὁ σύλλογος, μέ τήν εὐκαιρία, εὐχαριστεῖ τούς Ἱερεῖς καί τό ἐκκλησιαστικό συμβούλιο γιά τήν ἄριστη ὀργάνωση καί φιλοξενία τῆς χορωδίας.

Ἐπίσης σημαντική ἦταν καί ἡ συμμετοχή τῆς χορωδίας στήν ἐπέτειο γιά τά εἴκοσι χρόνια λειτουργίας τοῦ τηλεοπτικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σταθμοῦ ΘΑΡΡΙ κατά τήν ὁποία ἀπέδωσε ὕμνους καί κάλαντα τῶν ἑορτῶν. Εὐχόμεθα στό κανάλι μας, πού πάντα προβάλλει τίς δραστηριότητές μας, νά τά ἑκατοστίσει καί νά συνεχίσει, ὅπως ἀνέφερε κι ὁ πρόεδρός μας, νά ἐπιτελεῖ τό θεάρεστο αὐτό ἔργο καί τήν προσφορά του στήν ἀκριτική μας περιοχή.

Εὐχή ὅλων ὁ σύλλογος νά συνεχίσει τίς δραστηριότητες κατά τή νέα χρονιά ἀναδεικνύοντας πάντα τό ὑψηλό λειτούργημα τῶν Ἱεροψαλτῶν καί τήν προσφορά τους στά ἐκκλησιαστικά καί πολιτιστικά δρώμενα τοῦ τόπου μας.

Ἡ ὁμοφυλοφιλία

Ἀπό πολλούς στήν ἐποχή μας θεωρεῖται πρόοδος ἡ ἀνοχή τῆς ὁμοφυλοφιλίας. Κάποιοι ‘προοδευτικοί’ δέχονται τή σεξουαλική συμπεριφορά τῶν ὁμοφυλόφιλων ὡς δικαίωμά τους καί χαρακτηρίζουν τούς πολέμιους τῆς ὁμοφυλοφιλίας ὡς ρατσιστές. Τό Σύμφωνο συμβίωσης ὡς νόμος τοῦ κράτους εὐνοεῖ τόν γάμο τῶν ὁμοφυλόφιλων. Πολλοί ὁμοφυλόφιλοι ζητοῦν νά υἱοθετοῦν καί νά ἀνατρέφουν ξένα παιδιά. Προφανῶς θά τά ὁδηγήσουν στήν ὁμοφυλοφιλία. Σίγουρα ἡ ἔλλειψη τοῦ ζευγαριοῦ τῶν γονιῶν σ’ αὐτά τά παιδιά θά προξενήσει ἐλλειμματική προσωπικότητα καί ποικίλα ἄλλα ψυχολογικά προβλήματα.

Ὁ Θεός, λέει ἡ Ἁγία Γραφή, δημιούργησε τόν ἄνθρωπο ἄνδρα καί γυναίκα, γιά νά συμπληρώνει ὁ ἕνας τόν ἄλλο καί νά μποροῦν νά ἀναπαράγονται (Γεν. 1,27-28 καί 5,2). Ὅλα στό σῶμα τοῦ ἀνδρός καί τῆς γυναικός (ἀνατομία γεννητικῶν ὀργάνων, νευρικό σύστημα, ὁρμόνες) εἶναι σχεδιασμένα γιά τή συνεύρεση καί τόν πολλαπλασιασμό. Ὁ Θεός δέν δημιούργησε τήν ὁμοφυλοφιλία. Αὐτή εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πτώσης τῆς ἀνθρώπινης φύσης.

Ἡ Παλαιά Διαθήκη θεωρεῖ τήν σχέση ἀνδρός καί γυναικός φυσιολογική (Γεν. 2,24: *«καί ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν»*), ἐνῶ τήν ὁμοφυλοφιλία *«βδέλυγμα»* δηλ. σιχαμερή πράξη (Λευιτικό 18,22). Τά Σόδομα καί τά Γόμορα καταστράφηκαν γιά τήν ὁμοφυλοφιλία (Γεν. 19,5).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει καθαρά στήν πρός Κορινθίους ἐπιστολή του: *«Μή πλανάσθε, οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτρες, οὔτε μοιχοί, οὔτε ὁμοφυλόφιλοι ..... βασιλεία Θεοῦ δέν θά κληρονομήσουν»* (Α΄ Κορ. 6,9-10). Στήν πρός Ρωμαίους ἐπιστολή του ἐπίσης, καθώς παρουσιάζει τίς κακίες τῶν εἰδωλολατρῶν, ἀναφέρει τήν ὁμοφυλοφιλία ὡς ἀσχημοσύνη (Ρωμ. 1,26-28). Στόν Τιμόθεο γράφει πώς ἡ ὁμοφυλοφιλία εἶναι ἀντίθετη πρός τή σωστή διδασκαλία τοῦ Θεοῦ (Α΄ Τιμ. 1,8-10). Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τόσο ἐξυψώνει τή φυσιολογική σχέση ἀνδρός καί γυναικός πού τήν παραβάλλει μέ τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ πρός τήν Ἐκκλησία (Ἐφ. 5,32).

Τό κακό μέ τούς ὁμοφυλόφιλους δέν εἶναι τόσο τό πάθος τους, ἀλλά καί τό ὅτι προσπαθοῦν νά ὁδηγήσουν φυσιολογικούς νέους στή διαστροφή. Ἐάν νομιμοποιηθεῖ ἡ ὁμοφυλοφιλία τότε τό ποσοστό τῶν ὁμοφυλόφιλων θά αὐξηθεῖ ραγδαῖα καί θά ἐπηρεάσει ἀρνητικά πολλές πλευρές τῆς κοινωνίας. Ἤδη ὁμοφυλόφιλοι καλλιτέχνες καί μή μέ αὐθάδεια καί ἐγωισμό προβάλλουν τήν ἰδιαιτερότητά τους στά Μ.Μ.Ε. καί προπαγανδίζουν ὑπέρ τῆς ὁμοφυλοφιλίας. Εὔκολα πολλά νέα παιδιά θεωρώντας τήν ὁμοφυλοφιλία ὡς κάτι τό φυσιολογικό τήν ἀκολουθοῦν.

Πολλά ἐπιχειρήματα τῶν ὁμοφυλοφίλων εἶναι παράλογα καί ἀνεδαφικά. Λένε λ.χ. ὅτι γεννιοῦνται καί δέν φταῖνε αὐτοί σέ τίποτε γιά τήν διαφορετικότητά τους. Ἡ ὁμοφυλοφιλία μπορεῖ νά ὑπάρχει ὡς προδιάθεση στά γονίδια, δέν προκαθορίζει ὅμως ἀπόλυτα τή μελλοντική συμπεριφορά. Στήν πραγματικότητα οἱ περισσότεροι γίνονται μέ τή διάπραξη ὁμοφυλοφιλικῶν πράξεων καί δέν γεννιοῦνται. Ἐπίσης λένε ὅτι εἶναι ἕνα φαινόμενο παγκόσμιο καί παντοῦ ὑπάρχουν ὁμοφυλόφιλοι. Ὑπάρχουν ὅμως καί μοιχοί, φονιάδες, κλέφτες, ψεῦτες καί κάθε εἴδους ἀπατεῶνες. Ἐπειδή ὑπάρχουν ὅλοι αὐτοί, θά τούς θεωρήσουμε ὡς κάτι τό φυσιολογικό; Ἰσχυρίζονται πώς μεγάλα πνεύματα καί καλλιτέχνες ἦταν καί εἶναι ὁμοφυλόφιλοι. Παρασιωποῦν ὅμως τό γεγονός πώς αὐτοί ἦταν καί εἶναι μικρή μειοψηφία καί ὅτι ἡ μεγαλοσύνη τους δέν ὀφείλονταν στήν ὁμοφυλοφιλία, ἀλλά στό ταλέντο τους.

Ἡ Ἐκκλησία σέβεται καί τόν ὁμοφυλόφιλο ὡς ἄνθρωπο, ὡς παιδί τοῦ Θεοῦ, δέν ἀποδέχεται ὅμως τήν ὁμοφυλοφιλική συμπεριφορά. Περιμένει τή μετάνοια τῶν ὁμοφυλόφιλων γιά τήν πνευματική θεραπεία καί σωτηρία. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι μέ προδιάθεση ὁμοφυλοφιλίας, πού ἀγωνίζονται τόν ἀγώνα τοῦ Θεοῦ καί πολεμοῦν τό πάθος τους μέ προσευχή, νηστεία, ἐγκράτεια, ἐξομολόγηση καί θεία κοινωνία. Ὅσοι εἶναι ἔντιμοι ἀγωνιστές, νικοῦν.

Οἱ ἐκτρώσεις

Τό ἔμβρυο ἀπό τή στιγμή τῆς συλλήψεως εἶναι ὁλοκληρωμένος ἄνθρωπος. Ἡ ζωή ἀρχίζει ἀπό τή γονιμοποίηση. Ἡ ἔκτρωση εἶναι σχεδιασμένη δολοφονία ἑνός ἀδύναμου καί ἀνυπεράσπιστου πλάσματος.

Ὅταν ἕνα κορίτσι μείνει ἔγκυος σέ μικρή ἡλικία, σέ στάδιο γνωριμίας μέ τόν σύντροφο, πολλοί θεωροῦν τήν ἔκτρωση ἀναγκαῖο κακό ἤ κακό μικρότερο ἀπό τήν κύηση καί γέννηση ἑνός ἐξώγαμου.

Ἡ ἀνεπιθύμητη ἐγκυμοσύνη ὀφείλεται στήν ἀναζήτηση τῆς ἡδονῆς ἐκτός τοῦ γάμου. Ἡ ἁμαρτία τῶν προγαμιαίων σχέσεων φέρνει τήν ἁμαρτία τοῦ φόνου. Τό ἕνα κακό φέρνει τό ἄλλο.

Ὅσα ἄτομα ἐντός καί ἐκτός γάμου καταφεύγουν στήν ἔκτρωση, βάζουν σέ κατώτερη μοίρα τή ζωή ἑνός ἀνθρώπου ἀπό τίς σπουδές, τήν καλή εἰκόνα στήν κοινωνία καί τήν οἰκονομική ἄνεση.

Τόσα ζευγάρια ἀγωνίζονται νά ἀποκτήσουν παιδιά καί δέν μποροῦν! Ἄν δέν γίνονταν οἱ ἐκτρώσεις τῶν προγαμιαίων σχέσεων, θά μποροῦσαν νά υἱοθετηθοῦν πολλά παιδιά. Ἀντί νά σκοτώνονται τά ἀθῶα ἔμβρυα καλύτερα νά δίνονται γιά υἱοθεσία. Ὑπάρχουν εἰδικές ὑπηρεσίες ἀπό τόν ἐκκλησιαστικό χῶρο, πού βοηθοῦν ἐγκυμονοῦσες ἐκτός γάμου, νά κυοφορήσουν μακριά ἀπό τούς γνωστούς τους, νά γεννήσουν καί μετά νά ἐπιστρέψουν στό κοινωνικό τους περιβάλλον. Μ’ αὐτόν τόν τρόπο θά χάσουν κάποιο χρόνο σπουδῶν ἤ κάτι ἄλλο, δέν θά ἔχουν ὅμως τήν ἐνοχή τοῦ φόνου. Μάλιστα κάποιες ἀνύπαντρες μητέρες συνδέονται τόσο πολύ μέ τό παιδί τούς κατά τή διάρκεια τῆς ἐγκυμοσύνης, πού δέν τό δίνουν γιά υἱοθεσία. Ἐξάλλου ἡ σύγχρονη πρακτική πολλῶν κρατῶν στήν κοινωνική πρόνοια περιλαμβάνει καί τίς ἀνύπανδρες μητέρες. Μετά τήν ἔκτρωση πολλές γυναῖκες ἐκτός ἀπό τίς ἐνοχές, πού αἰσθάνονται, βλέπουν καί ἐφιάλτες. Κάποιες παθαίνουν βλάβες στά ὄργανα τῆς ἀναπαραγωγῆς καί χάνουν τήν δυνατότητα νά γίνουν μάνες στό μέλλον.

Κι ἄν κάποια κοπέλα ἔγινε ἀντικείμενο βιασμοῦ, καί τότε ἡ ζωή εἶναι πάνω ἀπό ὅλα. Τό παιδί ἀνήκει στόν Θεό, στήν κοινωνία. Γιά τόν Θεό ἡ κοπέλα αὐτή εἶναι ἡρωίδα. Τό κακό δέν διορθώνεται μέ ἄλλο κακό.

Πολλά ζευγάρια φθάνουν στήν ἔκτρωση, ὅταν οἱ γιατροί μετά ἀπό προγεννητικό ἔλεγχο τούς ἐνημερώνουν ὅτι τό ἔμβρυο εἶναι ἄρρωστο. Αὐτοί οἱ γονεῖς, ὅταν κάποιο παιδί τους στή βρεφική ἤ παιδική ἡλικία ἀρρωστήσει μέ ἀνίατη ἀσθένεια, τό σκοτώνουν; Πῶς στή δεύτερη περίπτωση ἔχουμε φόνο, ἐνῶ στήν πρώτη ὄχι; Ἐπειδή δέν τό εἶδαν τό παιδί ἀκόμη; Γιά τόν Θεό εἶναι φόνος καί αὐτό. Μ’ αὐτή τή λογική ὅλοι οἱ ἀνάπηροι σωματικά καί διανοητικά δέν ἔχουν θέση στόν ἥλιο. Τότε θά φθάναμε στίς ἐκκαθαρίσεις τοῦ ναζισμοῦ.

Ἡ Παναγία, ὅταν πῆγε στήν Ἐλισάβετ, τήν μητέρα τοῦ Ἰωάννη τοῦ Προδρόμου, ἦταν ἔγκυος ὀλίγων ἡμερῶν, ἐνῶ ἡ Ἐλισάβετ ἦταν ἔγκυος ἕξι μηνῶν. Ἡ Ἐλισάβετ τήν ἀποκάλεσε Μητέρα τοῦ Κυρίου καί αἰσθάνθηκε, ὅπως εἶπε, τό μικρό Ἰωάννη νά σκιρτᾶ μέσα της μέ ἀγαλλίαση (Λουκᾶ 1,39-45). Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει στούς Γαλάτες (1,15) ὅτι ὁ Θεός τόν διάλεξε ἀπό τήν κοιλιά τῆς μάνας του γιά τό ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς στά ἔθνη. Ὅλα τά ἔμβρυα θά διαδραματίσουν κάποιο ρόλο στή ζωή. Κάποια, ὅπως ὁ ἀπόστολος Παῦλος, εἶναι προορισμένα νά παίξουν κάποιο ἰδιαίτερο ρόλο. Γιατί μέ τίς ἐκτρώσεις νά πᾶμε κόντρα στό θέλημα τοῦ Θεοῦ;

Ἡ ἄβαθη νοοτροπία τῆς ἐποχῆς μας φαίνεται ἀπό τό ὅτι διαμαρτυρόμαστε γιά τό φόνο κάποιων ἀδέσποτων ζώων (κακό βέβαια) καί δέν διαμαρτυρόμαστε γιά τό φόνο τῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐμβρύων. Κάθε χρόνο στήν Ἑλλάδα χάνεται μία πόλη ἑκατοντάδων χιλιάδων κατοίκων.

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
ΡΟΔΟΣ
8017
ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1926/04 ΚΕΜΠ. ΑΘ.